

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**INFORMACJA O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU
I-III kwartał 2014 R.**

Warszawa, 22 października 2014 r.

Spis treści

	strona
Wstęp.....	3
Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju według kwartałów	5
Ludność	6
Rynek pracy	7
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	14
Ceny.....	18
Rolnictwo.....	27
Przemysł	32
Budownictwo	38
Budownictwo mieszkaniowe	42
Rynek wewnętrzny	45
Transport.....	48
Łączność	51
Usługi biznesowe.....	52
Bilans płatniczy.....	53
Handel zagraniczny	55
Pieniądz	62
Budżet państwa.....	65
Giełdowy rynek papierów wartościowych.....	68
Ruch graniczny z krajami spoza strefy Schengen	73
Sytuacja gospodarcza na świecie i w wybranych krajach	75
Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju.....	82
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne.....	84

Wstęp

W okresie styczeń–wrzesień br., przy niewielkiej poprawie sytuacji w gospodarce europejskiej, w Polsce utrzymywały się tendencje wzrostowe, choć w trzecim kwartale w niektórych obszarach uległy osłabieniu. Produkcja sprzedana przemysłu, pomimo spowolnienia dynamiki w okresie lipiec–wrzesień br., w okresie dziewięciu miesięcy br. wzrosła w skali roku w większym stopniu niż przed rokiem. Produkcja budowlano-montażowa kształtowała się powyżej poziomu sprzed roku, kiedy notowano głęboki spadek. Sprzedaż detaliczna zwiększyła się w szybszym tempie niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku, na co wpłynęła jej znaczna dynamika w pierwszym półroczu br.

W kolejnych kwartałach obserwowano stopniową poprawę sytuacji na rynku pracy – wzrost zatrudnienia i ograniczenie liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Wzrost przeciętnych wynagrodzeń nominalnych w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–wrzesień br. był wyższy niż przed rokiem, choć w trzecim kwartale nieco zwolnił. Niska inflacja korzystnie oddziaływała na dynamikę siły nabywczej płac oraz świadczeń emerytalno-rentowych.

Produkcja sprzedana przemysłu w okresie trzech kwartałów br. wzrosła o 3,4% w skali roku. Zwiększyła się produkcja w przetwórstwie przemysłowym oraz w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji, natomiast poniżej poziomu sprzed roku kształtowała się sprzedaż w górnictwie i wydobywaniu oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę. Wyższa niż przed rokiem była produkcja we wszystkich głównych grupowaniach przemysłowych, z wyjątkiem produkcji dóbr związanych z energią. Najszybciej wzrosła sprzedaż w przedsiębiorstwach wytwarzających głównie dobra inwestycyjne oraz zaopatrzeniowe. Wydajność pracy w przemyśle w okresie trzech kwartałów br. zwiększyła się w skali roku o 2,5%, przy wzroście zatrudnienia o 0,9%. Produkcja budowlano-montażowa w okresie styczeń–wrzesień br. była o 5,5% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano spadek o 15,6%). Sprzedaż detaliczna wzrosła w tym okresie o 4,3%.

We wrześniu br., po spadku w poprzednim miesiącu, odnotowano wzrost produkcji w przemyśle w skali roku o 4,2% oraz produkcji budowlano-montażowej – o 5,6%. Tempo wzrostu sprzedaży detalicznej było zbliżone do notowanego w dwóch poprzednich miesiącach i wyniosło 3,0%.

Według badań koniunktury gospodarczej przeprowadzonych w październiku br., nastroje przedsiębiorców w przetwórstwie przemysłowym są optymistyczne, podobne jak przed miesiącem. Pozytywne (wobec niekorzystnych we wrześniu br.) są oceny bieżącego portfela zamówień oraz sytuacji finansowej. Prognozy dotyczące portfela zamówień są jednak niekorzystne (wobec optymistycznych przed miesiącem), a dotyczące sytuacji finansowej – mniej pozytywne. Poprawiły się oceny bieżącej produkcji, ale przewidywania w tym obszarze są mniej optymistyczne niż we wrześniu br. Firmy budowlane oceniają koniunkturę bardziej negatywnie niż przed miesiącem, na co wpływa m.in. pogorszenie pesymistycznych przewidywań w zakresie sytuacji finansowej, portfela zamówień oraz

produkcji. Ogólny klimat koniunktury w handlu detalicznym jest oceniany pozytywnie, lepiej niż we wrześniu br. Jednostki handlu detalicznego formułują bardziej korzystne niż przed miesiącem przewidywania w zakresie popytu na towary oraz sprzedaży. Firmy budowlane planują zwiększenie skali redukcji zatrudnienia, natomiast przedsiębiorstwa działające w przetwórstwie przemysłowym oraz podmioty handlowe wskazują na możliwość niewielkiego ograniczenia zatrudnienia.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w okresie styczeń–wrzesień br. były o 0,2% wyższe niż przed rokiem, tj. rosły w tempie znacznie niższym od dolnej granicy odchyień od celu inflacyjnego. W III kwartale br. obserwowano ich spadek w skali roku, na co wpłynęło głównie obniżenie cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z transportem; spowolnieniu uległo tempo wzrostu cen towarów i usług związanych z mieszkaniem. Ceny producentów w przemyśle i budownictwie w okresie styczeń–wrzesień br. były niższe niż przed rokiem.

Przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie trzech kwartałów br. wzrosły w skali roku szybciej niż przed rokiem. Przy niskiej dynamice cen konsumpcyjnych, szybszy niż w poprzednich latach był również wzrost siły nabywczej płac. Świadczenia emerytalno-rentowe w systemie pracowniczym w wymiarze nominalnym i realnym rosły w tempie zbliżonym do wynagrodzeń, a rolników indywidualnych – wolniej.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w okresie dziewięciu miesięcy br. było wyższe niż przed rokiem o 0,5%. Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu września br. wyniosła 11,5% i była najniższa od czterech lat. W okresie styczeń–wrzesień br. mniej osób niż przed rokiem zarejestrowało się jako bezrobotne; nieco zwiększył się natomiast odpływ z bezrobocia, głównie z powodu podjęcia pracy.

Na rynku rolnym w okresie dziewięciu miesięcy br., przy zwiększeniu podaży, ceny skupu zbóż kształtowały się poniżej poziomu sprzed roku. Obniżyły się również ceny skupu żywca rzeźnego oraz ziemniaków. Wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku były natomiast ceny mleka. We wrześniu br. mniej niż przed rokiem płacono za większość produktów pochodzenia zwierzęcego i roślinnego, z wyjątkiem żyta.

W okresie styczeń–sierpień br. obserwowano wzrost obrotów towarowych handlu zagranicznego w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, nieco szybszy po stronie eksportu niż importu. W rezultacie wymiana zamknęła się nieznacznie mniejszą niż przed rokiem kwotą ujemnego salda. Zwiększyły się obroty z krajami rozwiniętymi (w tym z krajami UE) oraz z krajami rozwijającymi się, a obniżyły się – z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. Korzystnie kształtowały się relacje cenowe – w okresie styczeń–lipiec br. wskaźnik terms of trade wyniósł 104,1 (wobec 101,9 przed rokiem).

Dochody budżetu państwa w okresie trzech kwartałów br. wyniosły 209,3 mld zł, a wydatki – 231,6 mld zł (tj. odpowiednio 75,3% i 71,2% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2014 r.). Deficyt ukształtował się na poziomie 22,4 mld zł, co stanowiło 47,1% planu.

Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju według kwartałów

Wyszczególnienie a – analogiczny okres roku poprzedniego=100	2013				2014			
	kwartały							
	I	II	III	IV	I	II	III	I-III
Ludność ¹ (w końcu okresu) w tys.	38512	38502	38507	38496	38486	38484	38495	x
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ² w tys.	5500	5481	5487	5509	5508	5517	5527	5517
a	99,2	98,8	98,8	99,2	100,1	100,7	100,7	100,5
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys. ..	8992	8968	8936	8911	8895	8872	8856	8875
a	99,3	99,3	99,1	99,0	98,9	98,9	99,1	99,0
Liczba bezrobotnych (w końcu okresu) w tys. ...	2314,5	2109,1	2083,1	2157,9	2182,2	1912,5	1821,9	x
a	108,1	107,4	105,3	101,0	94,3	90,7	87,5	x
Stopa bezrobocia w % (w końcu okresu)	14,3	13,2	13,0	13,4	13,5	12,0	11,5	x
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych	101,3	100,5	101,1	100,7	100,6	100,3	99,7	100,2
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu	99,2	98,0	98,9	98,7	98,8	98,8	98,3	98,6
Przeciętne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ² w zł	3740,79	3788,26	3813,25	4005,97	3896,97	3943,91	3939,22	3926,72
Przeciętne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw ²	100,8	102,4	102,3	102,6	103,7	103,8	103,5	103,7
Przeciętna realna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	104,2	104,7	104,0	104,5	103,4	103,4	103,9	103,5
Przeciętna realna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych	106,2	105,2	104,4	104,9	102,7	101,1	101,8	101,9
Mieszkania oddane do użytkowania od początku roku w tys.	37,2	68,0	102,1	145,1	35,6	66,5	100,1	x
Produkcja sprzedana przemysłu ² (ceny stałe)..a	98,0	101,2	105,0	104,5	104,9	103,7	101,8	103,4
Produkcja budowlano-montażowa ² od początku roku (ceny stałe)	84,9	78,5	84,4	88,0	110,6	109,8	105,5	x
Sprzedaż detaliczna ² (ceny stałe)	100,0	101,5	103,9	104,2	105,5	105,1	102,6	104,3
Sprzedaż usług w transporcie ² (ceny stałe)	103,7	100,7	103,6	108,1	105,3	105,7	106,9	107,5
Sprzedaż usług w łączności ² (ceny stałe)	98,6	102,3	102,1	100,9	102,4	100,3	101,1	101,3
Rentowność obrotu brutto ³ w % (od początku roku)	4,0	4,7	4,7	4,5	4,5	4,7	.	x
Rentowność obrotu netto ³ w % (od początku roku)	3,2	4,0	4,0	3,8	3,8	3,9	.	x
Handel zagraniczny ⁴ (od początku roku)								
eksport w mln euro	37350,7	75940,8	115282,4	154994,0	40082,8	80530,1	105799,4 ⁵	x
import w mln euro	38460,9	76760,1	116049,9	156978,0	40381,2	81043,8	106789,1 ⁵	x
saldo w mln euro	-1110,2	-819,3	-767,5	-19840,0	-298,4	-513,7	-989,7 ⁵	x
Budżet państwa (od początku roku)								
dochody w mln zł	61320,8	133732,9	204358,0	279151,2	66974,9	136321,4	209262,6	x
wydatki w mln zł	85773,5	159606,5	234001,4	321345,3	84465,9	161620,0	231635,1	x
wynik w mln zł	-24452,7	-25873,7	-29643,4	-42194,1	-17491,0	-25298,6	-22372,5	x
PKB (ceny stałe)	100,4	100,8	102,0	102,7	103,4	103,3	.	x
spożycie indywidualne	100,0	100,1	101,0	102,1	102,6	102,8	.	x
nakłady brutto na środki trwałe	97,6	96,7	100,5	102,0	110,7	108,4	.	x

1 Dane opracowano na podstawie wyników NSP 2011.

2 W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

3 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 49 osób.

4 Za 2014 r. – dane wstępne.

5 Dane za okres styczeń–sierpień.

Ludność

Według wstępnych danych, w dniu 30 września br. liczba **ludności** Polski wyniosła ok. 38495 tys. osób, tj. o ponad 12 tys. mniej w stosunku do stanu sprzed roku oraz o blisko 1 tys. osób mniej w porównaniu z końcem ub. roku. W III kwartale br. odnotowano przyrost naturalny w wysokości ok. 14 tys. osób, podczas gdy w I półroczu br. obserwowano ubytek naturalny, który wyniósł 5 tys. osób. Szacuje się, że w okresie trzech kwartałów br., w wyniku ruchu naturalnego i migracji zagranicznych, na każde 100 tys. ludności ubyły 2 osoby (w analogicznym okresie ub. roku ubyło 70 osób).

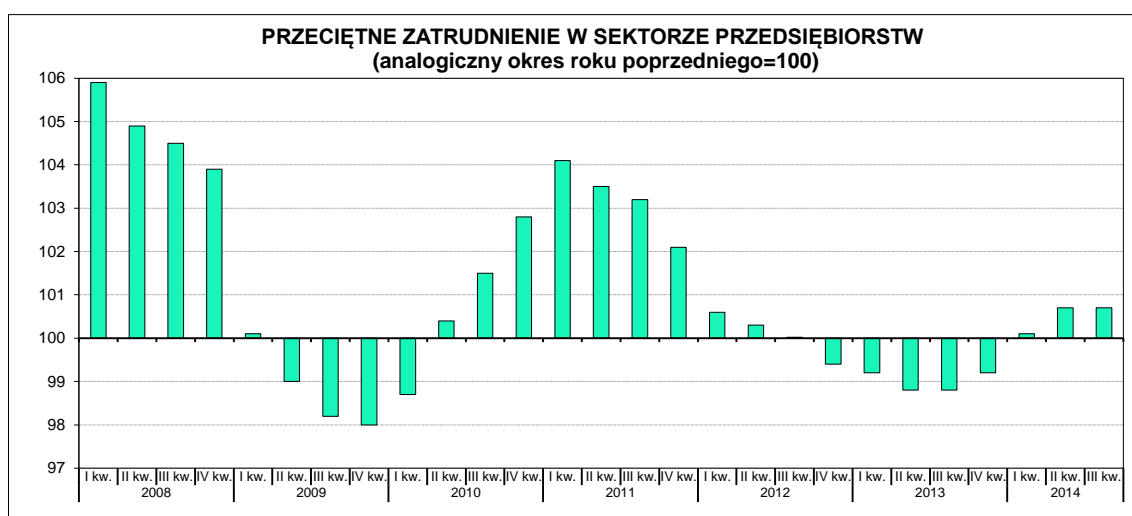
W okresie styczeń–wrzesień br. zarejestrowano ponad 285 tys. **urodzeń żywych**, tj. o ok. 3,5 tys. więcej niż przed rokiem. Współczynnik urodzeń wzrósł o 0,1 pkt i wyniósł 9,9‰. **Zmarło** ponad 276 tys. osób, tj. o ponad 15 tys. mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Współczynnik zgonów obniżył się o 0,5 pkt i wyniósł 9,6‰. W rezultacie **przyrost naturalny** był dodatni i wyniósł 9 tys., podczas gdy w analogicznym okresie ub. roku odnotowano ubytek naturalny (tj. zmarło o 10 tys. osób więcej niż urodziło się dzieci).

Nadal zmniejsza się **umieralność niemowląt** – w okresie trzech kwartałów br. zmarło blisko 1,2 tys. dzieci w wieku poniżej 1 roku życia (wobec blisko 1,3 tys. przed rokiem). Współczynnik wyrażający liczbę zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych wyniósł 4,1‰, tj. o 0,4 pkt mniej niż przed rokiem.

Według wstępnego szacunku, w okresie styczeń–wrzesień br. zawarto 153 tys. **małżeństw**, tj. blisko o 6 tys. więcej niż przed rokiem. Ok. 70% z nich stanowiły małżeństwa wyznaniowe. Współczynnik małżeństw wzrósł o 0,2 pkt do 5,3‰. Zmniejszyła się liczba **rozwodów** (o blisko 1 tys. do ok. 49,6 tys.), natomiast współczynnik rozwodów nie uległ zmianie i wyniósł 1,7‰. Orzeciono ok. 1,5 tys. separacji, tj. nieznacznie mniej niż przed rokiem.

Rynek pracy

W okresie styczeń–wrzesień br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było wyższe niż przed rokiem, a w III kwartale tempo wzrostu było nieco szybsze niż w I półroczu br. Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu września br. kształtowała się na poziomie niższym niż przed miesiącem i przed rokiem. Napływ do bezrobocia w okresie trzech kwartałów br. był mniejszy niż w analogicznym okresie ub. roku, jednocześnie zwiększyła się liczba osób skreślonych z rejestru bezrobotnych, w szczególności wyrejestrowanych z powodu podjęcia pracy.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ w okresie styczeń–wrzesień br. ukształtowało się na poziomie 5517,5 tys. osób i było o 0,5% wyższe niż przed rokiem (wobec spadku o 1,0% w analogicznym okresie ub. roku). Zwiększyło się zatrudnienie w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 7,3%), informacji i komunikacji (o 2,9%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 2,5%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 2,2%), obsłudze rynku nieruchomości (o 2,0%), przetwórstwie przemysłowym (o 1,9%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,2%). Mniejsze niż przed rokiem było zatrudnienie m.in. w budownictwie (o 7,8%), górnictwie i wydobywaniu (o 6,4%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,4%).

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Przeciętne zatrudnienie kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2014		2013		2014	
	IX		I-IX			
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w tys.	
Sektor przedsiębiorstw	5537,3	100,8	99,7	99,0	100,5	5517,5
w tym:						
Przemysł	2480,0	101,2	99,4	98,9	100,9	2468,6
górnictwo i wydobywanie	154,4	92,7	98,0	99,0	93,6	158,4
przetwórstwo przemysłowe	2081,9	102,3	99,7	99,0	101,9	2065,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	126,9	94,3	94,6	93,8	94,6	128,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	116,8	102,2	103,4	102,7	102,5	116,1
Budownictwo	407,2	93,0	92,3	91,4	92,2	408,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	1129,4	101,6	99,7	99,1	101,2	1127,4
Transport i gospodarka magazynowa	484,9	100,7	100,3	100,3	99,9	484,0
Zakwaterowanie i gastronomia	108,6	101,3	97,4	98,6	98,4	107,8
Informacja i komunikacja	181,3	103,1	103,0	102,4	102,9	179,9
Obsługa rynku nieruchomości	95,3	101,9	97,3	96,5	102,0	95,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	184,7	106,7	104,3	102,3	107,3	183,2
Administrowanie i działalność wspierająca	330,4	100,2	107,7	104,3	102,2	327,1

^a Nie obejmuje działań: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Spośród działań o największym udziale w zatrudnieniu największy wzrost przeciętnego zatrudnienia w stosunku do okresu styczeń–wrzesień ub. roku obserwowano w przedsiębiorstwach zajmujących się m.in. produkcją mebli (o 6,1%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 5,2%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 4,5%), wyrobów z metali (o 3,2%), handlem detalicznym oraz transportem lądowym i rurociągowym (po 2,5%). Spadek przeciętnego zatrudnienia notowano m.in. w budowie budynków (o 11,0%), wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 9,1%), budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 6,5%), robotach budowlanych specjalistycznych (o 5,4%), produkcji odzieży (o 5,3%) oraz handlu hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawie (o 3,3%).

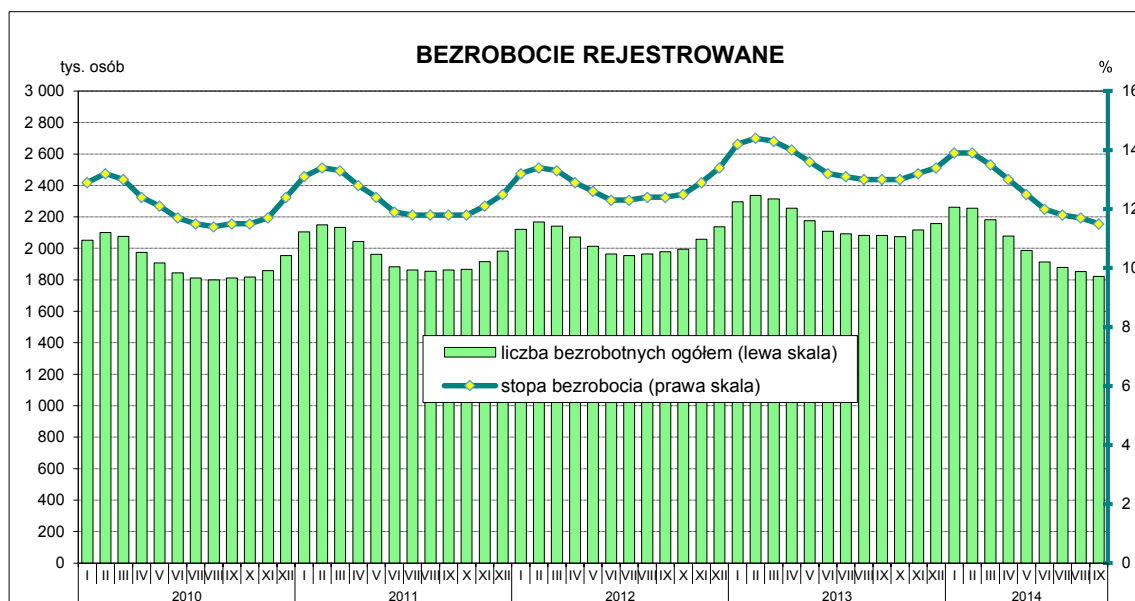
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w kolejnych kwartałach kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2013				2014		
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX
	analogiczny okres roku poprzedniego=100						
Sektor przedsiębiorstw	99,2	98,8	98,8	99,2	100,1	100,7	100,7
w tym:							
Przemysł	98,9	98,9	98,9	99,4	100,5	101,1	101,2
górnictwo i wydobywanie	100,2	98,8	98,1	96,8	94,2	93,7	92,9
przetwórstwo przemysłowe	99,1	99,0	99,0	99,7	101,2	102,1	102,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	92,4	94,3	94,7	95,1	96,4	95,0	92,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	102,5	102,4	103,1	103,0	103,0	102,7	101,9
Budownictwo	92,7	91,1	90,4	91,2	91,3	92,8	92,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	99,8	98,8	98,8	100,0	100,5	101,5	101,7
Transport i gospodarka magazynowa	100,5	100,3	100,1	100,4	99,6	99,6	100,4
Zakwaterowanie i gastronomia	100,3	99,1	96,5	97,0	98,4	98,4	98,3
Informacja i komunikacja	102,4	102,5	102,4	101,8	102,7	102,8	103,1
Obsługa rynku nieruchomości	96,4	96,9	96,3	97,9	101,5	101,8	102,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	102,9	102,0	102,0	99,5	105,7	106,8	109,4
Administrowanie i działalność wspierająca	102,5	103,7	106,6	104,8	104,8	102,2	99,8

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

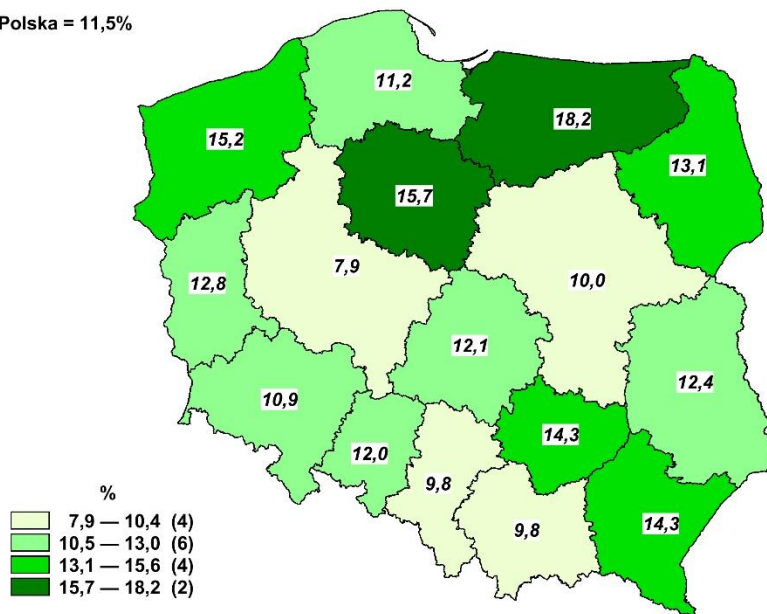
We wrześniu br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5537,3 tys. osób i było o 0,8% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku.

Liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy w końcu września br. ukształtowała się na poziomie 1821,9 tys., tj. była mniejsza niż przed miesiącem (o 1,7%, tj. o 31,2 tys.) i w skali roku (o 12,5%, tj. o 261,2 tys.). **Stopa bezrobocia** rejestrowanego wyniosła 11,5%, tj. była niższa niż przed miesiącem i przed rokiem (odpowiednio o 0,2 p.proc. i o 1,5 p.proc.).

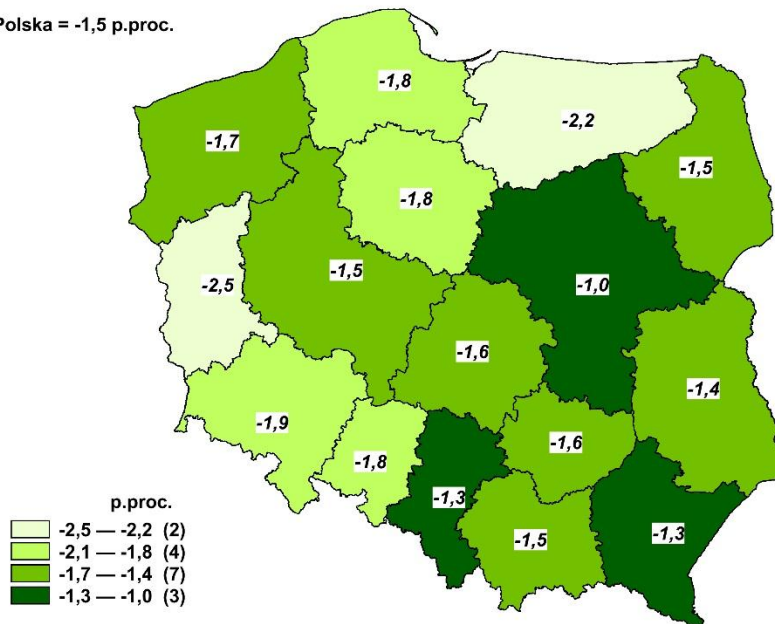
STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO Stan w końcu września 2014 r.

Polska = 11,5%

ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO Wrzesień 2014 r. do września 2013 r.

Polska = -1,5 p.proc.

Stopa bezrobocia w województwach w końcu września br. kształtowała się w granicach od 7,9% w wielkopolskim do 18,2% w warmińsko-mazurskim. W porównaniu z poprzednim miesiącem obniżyła się we wszystkich województwach, z wyjątkiem zachodniopomorskiego, w którym utrzymała się na niezmiennym poziomie. Najbardziej zmniejszyła się w woj. dolnośląskim, lubuskim, łódzkim, opolskim i świętokrzyskim (po 0,3 p.proc.). W porównaniu z wrześniem ub. roku stopa bezrobocia zmniejszyła się we wszystkich województwach, w największym stopniu w lubuskim (o 2,5 p.proc.) i warmińsko-mazurskim (o 2,2 p.proc.), a w najmniejszym – w mazowieckim (o 1,0 p.proc.).

W **strukturze bezrobotnych zarejestrowanych** udział kobiet zwiększył się w skali roku o 0,2 p.proc. do 52,3% w końcu września br. Wzrósł również odsetek bezrobotnych bez prawa do zasiłku (o 1,3 p.proc. do 87,4%) oraz osób wcześniej pracujących (o 0,7 p.proc. do 81,8%, w tym osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładów pracy stanowiły 6,6%, tj. podobnie jak przed rokiem). Obniżył się natomiast m.in. odsetek absolwentów (o 0,6 p.proc. do 4,5%).

W końcu września br. liczba osób długotrwale bezrobotnych² stanowiła 58,3% bezrobotnych zarejestrowanych ogółem, tj. o 5,9 p.proc. więcej niż przed rokiem. Zwiększył się również odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 1,8 p.proc. do 25,4%), osób, które nie posiadały kwalifikacji zawodowych (o 0,5 p.proc. do 30,6%), osób bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (o 0,5 p.proc. do 9,9%) oraz osób niepełnosprawnych (o 0,5 p.proc. do 5,8%). Zmniejszył się jedynie udział osób bezrobotnych w wieku do 25 roku życia (o 1,9 p.proc. do 17,2%). Wśród wszystkich wymienionych kategorii odnotowano mniej bezrobotnych niż przed rokiem. Najbardziej zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia (o 21,5%) oraz osób bez kwalifikacji zawodowych (o 11,0%).

W okresie trzech kwartałów br. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 1774,9 tys. osób, tj. była o 11,4% niższa niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zwiększył się w porównaniu z notowanym w analogicznym okresie ub. roku (o 1,5 p.proc. do 79,8%). Wzrósł również odsetek osób zamieszkałych na wsi (o 0,5 p.proc. do 41,6%). Zmniejszył się natomiast udział osób rejestrujących się po raz pierwszy (o 1,5 p.proc. do 20,2%), osób dotychczas niepracujących (o 0,6 p.proc. do 19,3%), osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (o 0,8 p.proc. do 5,4%) oraz absolwentów (o 0,4 p.proc. do 11,5%).

Z ewidencji bezrobotnych w okresie styczeń–wrzesień br. **skreślono** 2111,6 tys. osób, tj. o 2,6% więcej niż przed rokiem. Główną przyczynę wyrejestrowania z ewidencji nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 957,1 tys. osób (wobec 944,1 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii w ogólnej liczbie

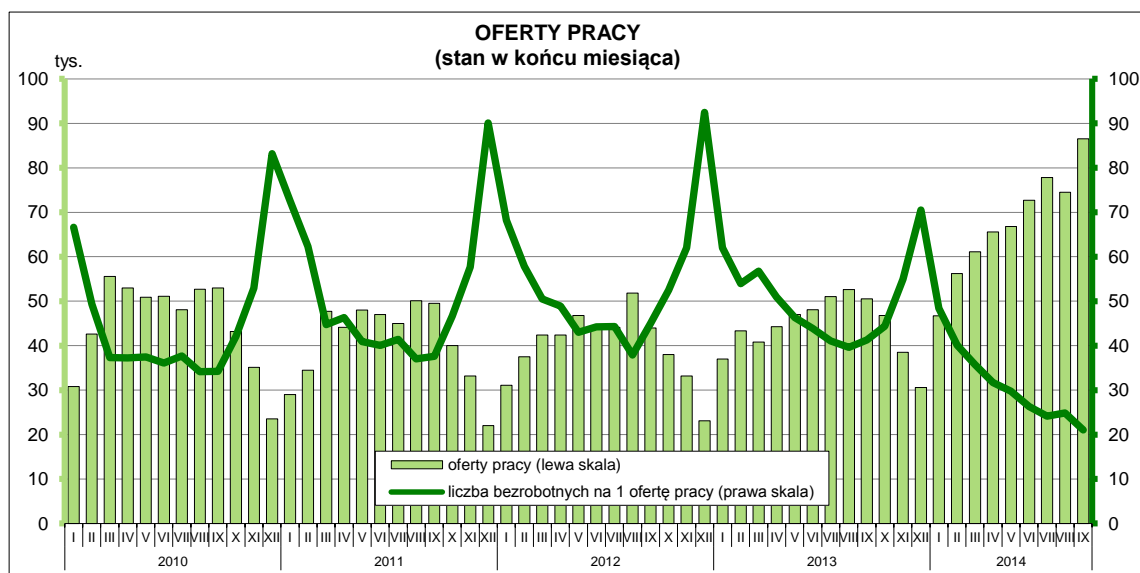
---

² Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

wyrejestrowanych zmniejszył się wobec obserwowanego przed rokiem o 0,6 p.proc. do 45,3%. Więcej osób niż w analogicznym okresie ub. roku podjęło pracę niesubsydiowaną (845,3 tys. osób wobec 829,5 tys.), a mniej – subsydiowaną (111,8 tys. wobec 114,6 tys.). Spośród osób wykreślonych z ewidencji wzrósł również odsetek osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 1,1 p.proc. do 6,6%) oraz osób, które nabyły prawa emerytalne i rentowe (o 0,2 p.proc. do 1,2%). Zmniejszył się natomiast udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 0,5 p.proc. do 25,9%) oraz osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem stażu lub szkolenia u pracodawców (o 0,1 p.proc. do 11,8%).

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013				2014		
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX
Bezrobotni zarejestrowani (w końcu okresu):							
w tys. osób	2314,5	2109,1	2083,1	2157,9	2182,2	1912,5	1821,9
analogiczny okres roku poprzedniego=100	108,1	107,4	105,3	101,0	94,3	90,7	87,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani:							
w tys. osób	756,7	554,5	692,4	705,8	650,1	498,9	625,9
analogiczny okres roku poprzedniego=100	109,3	105,3	102,5	92,8	85,9	90,0	90,4
Bezrobotni wyrejestrowani:							
w tys. osób	579,1	759,8	718,2	631,0	626,5	768,5	716,5
analogiczny okres roku poprzedniego=100	108,6	108,0	108,7	104,7	108,2	101,1	99,8
Płynność bezrobocia (napływ – odpływ)	177,6	-205,3	-25,8	74,8	23,6	-269,6	-90,6
Stopa bezrobocia (w końcu okresu) w %	14,3	13,2	13,0	13,4	13,5	12,0	11,5

W okresie dziewięciu miesięcy br. do urzędów pracy zgłoszono 873,0 tys. **ofert zatrudnienia**³, tj. o 24,4% więcej niż przed rokiem. Oferty z sektora publicznego stanowiły 17,7% ogółu ofert (wobec 22,5% przed rokiem). W końcu września br. oferty zatrudnienia

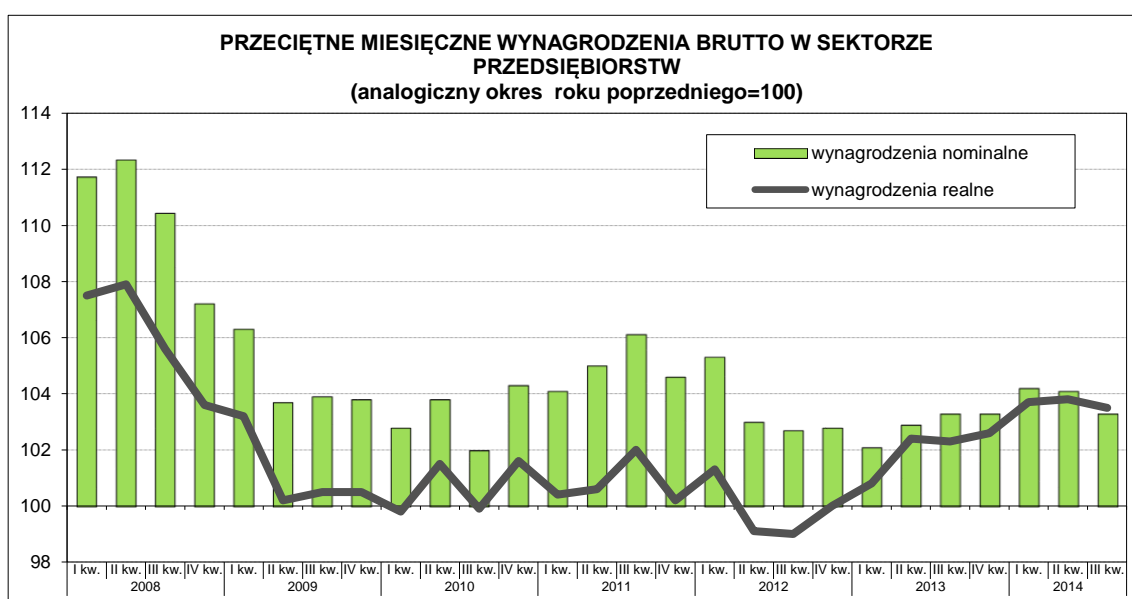
³ Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 22,3% ogółu ofert (wobec 24,3% przed rokiem). Spośród wszystkich ofert 4,7% dotyczyło stażu, 5,3% było adresowanych do osób niepełnosprawnych, a 0,1% – do absolwentów.

W okresie styczeń-wrzesień br. w ramach zwolnień grupowych pracodawcy zadeklarowali zwolnienie mniejszej niż przed rokiem liczby pracowników – 579 zakładów **zadeklarowało zwolnienie** 29,2 tys. pracowników, w tym 5,1 tys. osób z sektora publicznego (przed rokiem odpowiednio 1075 zakładów, 52,7 tys. pracowników, w tym 11,1 tys. z sektora publicznego).

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W okresie styczeń–wrzesień br. obserwowano wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w skali roku, w trzecim kwartale nieco wolniejszy niż w dwóch poprzednich. Przy niskiej dynamice cen konsumpcyjnych siła nabywczą płac w okresie styczeń–wrzesień br. rosła w tempie najszybszym od 2008 r. Nieco wolniej niż płace wzrosły nominalne i realne emerytury i renty brutto w systemie pracowniczym, a znacznie wolniej – rolników indywidualnych.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw⁴ w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosło 3926,72 zł i było o 3,9% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 2,8% w analogicznym okresie ub. roku). Przeciętne płace wzrosły we wszystkich sekcjach o znaczącym udziale w zatrudnieniu, najbardziej w administrowaniu i działalności wspierającej (o 5,6%), przetwórstwie przemysłowym (o 4,5%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,3%), budownictwie (o 4,1%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 4,0%). W najmniejszym stopniu wzrosły przeciętne płace w górnictwie i wydobywaniu (o 1,9%).

Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu wyższe niż przed rokiem były wynagrodzenia m.in. w produkcji mebli (o 5,8%), w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 5,4%), w produkcji wyrobów z metali oraz w handlu hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawie (po 5,3%), w produkcji maszyn i urządzeń

⁴ W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

oraz w produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (po 5,1%).

We wrześniu br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 3900,49 zł i było o 3,4% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem zanotowano wzrost o 3,6%). Wynagrodzenia zwiększyły się m.in. w sekcji administrowanie i działalność wspierająca (o 5,7%), przetwórstwo przemysłowe (o 4,4%) oraz obsługa rynku nieruchomości (o 4,1%). Niższe niż przed rokiem były wynagrodzenia w górnictwie i wydobywaniu (o 3,0%), co było wynikiem przesunięcia terminu wypłat nagród i premii.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2014		2013		2014	
	IX		I-IX			
	w zł	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w zł	
Sektor przedsiębiorstw	3900,49	103,4	103,6	102,8	103,9	3926,72
w tym:						
Przemysł	3968,37	102,9	104,6	103,0	103,5	4016,43
górnictwo i wydobywanie	6016,79	97,0	113,3	101,3	101,9	6254,65
przetwórstwo przemysłowe	3699,43	104,4	104,0	103,2	104,5	3717,95
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	5988,52	103,1	103,2	105,7	104,0	6260,61
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	3859,80	103,6	102,4	102,0	102,8	3779,91
Budownictwo	3853,59	103,5	101,4	100,3	104,1	3821,10
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	3497,74	103,7	102,3	102,4	103,8	3551,11
Transport i gospodarka magazynowa	3681,52	103,0	102,8	102,5	104,3	3671,02
Zakwaterowanie i gastronomia	2731,44	103,0	105,1	105,2	103,7	2756,34
Informacja i komunikacja	6782,87	103,2	102,0	102,7	103,0	6896,56
Obsługa rynku nieruchomości	4166,69	104,1	104,8	104,0	103,9	4115,90
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	5769,94	103,1	104,0	103,0	103,4	5724,33
Administrowanie i działalność wspierająca	2687,71	105,7	104,7	105,1	105,6	2739,59

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Kwota wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w okresie trzech kwartałów br. była wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku o 4,4% (wobec wzrostu o 1,7% przed rokiem).

Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w kolejnych kwartałach kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2013				2014		
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX
	analogiczny okres roku poprzedniego=100						
Sektor przedsiębiorstw	102,1	102,9	103,3	103,3	104,2	104,1	103,3
w tym:							
Przemysł	102,2	102,7	104,1	103,7	104,1	103,9	102,6
górnictwo i wydobywanie	103,9	98,0	102,4	102,2	104,5	101,5	99,7
przetwórstwo przemysłowe	102,0	103,0	104,7	104,8	104,9	105,2	103,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ..	104,3	109,2	103,9	103,1	102,6	103,3	106,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	101,6	102,0	102,5	100,7	102,5	102,8	103,2
Budownictwo	98,3	101,3	101,5	101,8	104,2	105,1	102,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	102,2	102,5	102,6	102,7	103,3	104,6	103,7
Transport i gospodarka magazynowa	102,5	103,7	101,3	102,6	106,6	102,9	103,3
Zakwaterowanie i gastronomia	103,5	107,7	104,6	104,8	103,9	103,3	103,8
Informacja i komunikacja	102,2	103,5	102,5	104,7	104,5	101,9	102,8
Obsługa rynku nieruchomości	103,9	104,4	103,6	103,0	102,8	104,1	104,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	102,6	103,0	103,3	104,4	102,6	104,9	102,9
Administrowanie i działalność wspierająca	104,0	104,9	106,3	106,1	104,3	105,3	107,3

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

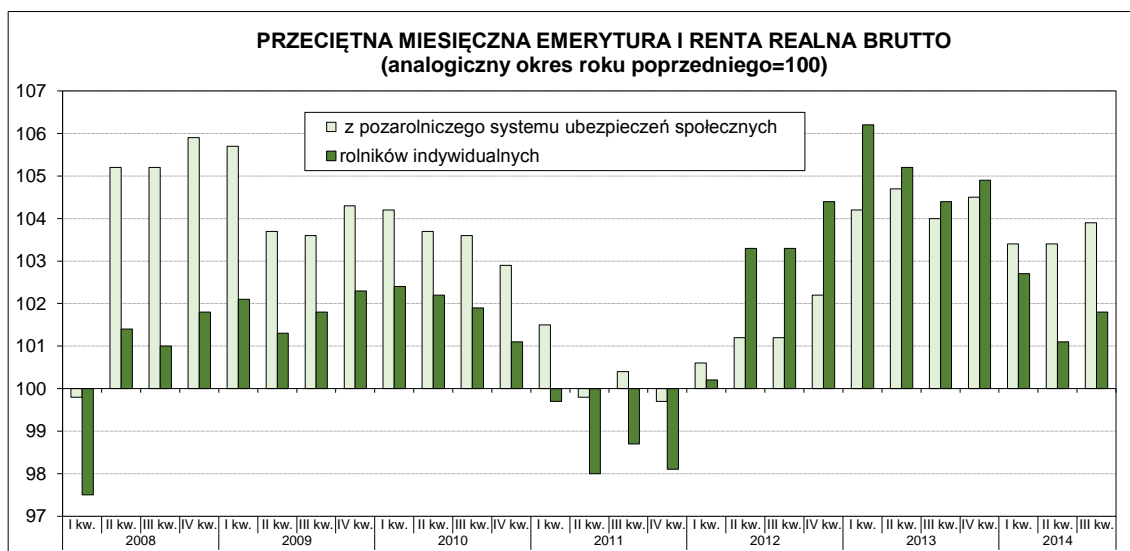
W okresie dziewięciu miesięcy br. **siła nabywczą przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** wzrosła w skali roku o 3,7% (wobec wzrostu o 1,9% w analogicznym okresie ub. roku). W okresie lipiec-wrzesień br. płaca realna wzrosła o 3,5%, tj. nieznacznie wolniej niż w I i II kwartale br. (odpowiednio 3,7% i 3,8%). We wrześniu br. płaca realna brutto była wyższa o 3,7% niż przed rokiem (po podobnym wzroście notowanym w sierpniu br. i o 2,6% – we wrześniu ub. roku).

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013				2014		
	VII-IX	I-IX	I-III	IV-VI	VII-IX	I-IX	IX
Przeciętna liczba emerytów i rencistów:							
w tys. osób	8936,4	8965,4	8895,3	8872,1	8856,4	8874,6	8845,6
analogiczny okres roku poprzedniego=100	99,1	99,2	98,9	98,9	99,1	90,0	99,2
Pobierający emerytury i renty:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w tys. osób	7696,1	7715,1	7671,6	7656,5	7649,4	7659,2	7642,9
rolników indywidualnych w tys. osób	1240,3	1250,3	1223,7	1215,6	1207,0	1215,4	1202,7
Przeciętna emerytura i renta:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych:							
w zł	1934,81	1914,09	1959,27	2003,18	2002,67	1987,46	2002,23
analogiczny okres roku poprzedniego=100	105,5	105,5	104,4	103,8	103,5	103,8	103,3
rolników indywidualnych:							
w zł	1130,12	1118,42	1136,20	1147,26	1146,48	1143,13	1140,20
analogiczny okres roku poprzedniego=100	105,9	106,5	103,7	101,5	101,4	102,2	101,5

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosła 1987,46 zł i była o 3,8% wyższa niż przed rokiem. We wrześniu br. ukształtowała się ona na poziomie 2002,23 zł, tj. zwiększyła się w skali roku o 3,3%. Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto w systemie pracowniczym w okresie trzech kwartałów br. była o 3,5% wyższa niż przed rokiem, natomiast we wrześniu br. – odpowiednio o 3,7%.

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w okresie dziewięciu miesięcy br. ukształtowała się na poziomie 1143,13 zł i wzrosła w skali roku o 2,2%. We wrześniu br. wyniosła 1140,20 zł, tj. o 1,5% więcej niż przed rokiem. Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych zarówno w okresie styczeń–wrzesień br., jak i we wrześniu br. była wyższa niż przed rokiem o 1,9%.

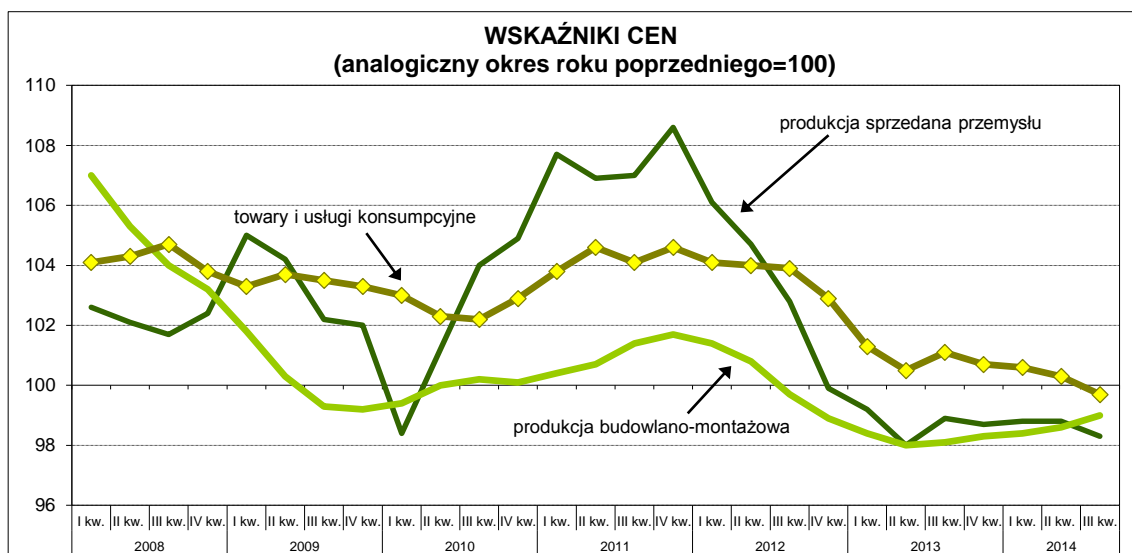
Kwota brutto **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w okresie trzech kwartałów br. 1817,4 mln zł, tj. o 19,6% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. We wrześniu br. wypłacono bezrobotnym 179,5 mln zł, tj. o 3,9% mniej niż w sierpniu br. oraz o 18,9% mniej niż przed rokiem.

Wartość wypłat z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosła 1788,7 mln zł, tj. wzrosła o 15,7% w skali roku. We wrześniu br. wypłacono ogółem świadczenia na kwotę 196,8 mln zł, tj. o 1,2% mniej niż przed miesiącem i o 7,7% więcej niż przed rokiem.

W okresie trzech kwartałów br. średnia liczba osób pobierających **wypłaty z Funduszu Emerytur Pomostowych** wyniosła 10,4 tys. (wobec 8,0 tys. przed rokiem). Łączna kwota wypłat wyniosła 218,7 mln zł i była o 33,7% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku. We wrześniu br. suma wypłaconych świadczeń ukształtowała się na poziomie 26,5 mln zł, tj. była o 31,8% wyższa w stosunku do notowanej we wrześniu ub. roku, a świadczenia z tego źródła pobierało przeciętnie 11,1 tys. osób (wobec 8,7 tys. przed rokiem).

Ceny

W okresie styczeń–wrzesień br. utrzymywała się niska dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych – w trzecim kwartale obserwowano ich spadek w skali roku. Poniżej poziomu sprzed roku kształtowały się ceny producentów w przemyśle i budownictwie.

Według wstępnych danych, we wrześniu br. **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** były o 0,5% niższe od notowanych **w grudniu ub. roku**. Spadek cen obserwowano w sekcjach przetwórstwo przemysłowe (o 0,8%) oraz górnictwo i wydobywanie (o 0,4%). Wzrost cen notowano natomiast w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,2%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 1,6%). W przetwórstwie przemysłowym niższe niż w grudniu ub. roku były m.in. ceny produkcji urządzeń elektrycznych (o 2,4%), artykułów spożywczych (o 2,3%), koksu i produktów rafinacji ropy naftowej oraz wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (po 1,4%), wyrobów z metali (o 1,3%), a także wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 1,0%). Obniżono również ceny m.in. produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 0,7%), maszyn i urządzeń (o 0,5%), wyrobów z drewna, korka oraz słomy i wikliny (o 0,4%), mebli (o 0,3%), napojów (o 0,2%) oraz pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 0,1%). Wyższe były natomiast ceny produkcji m.in. papieru i wyrobów z papieru (o 0,2%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 0,6%) oraz metali (o 1,1%).

We wrześniu br. obserwowano spadek cen produkcji sprzedanej przemysłu **w skali roku** o 1,6% (wobec 1,5% przed miesiącem). Niższe niż przed rokiem były ceny w górnictwie i wydobywaniu (o 2,1%) oraz w przetwórstwie przemysłowym (o 1,9%). Wzrost cen wystąpił w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,2%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 1,3%).

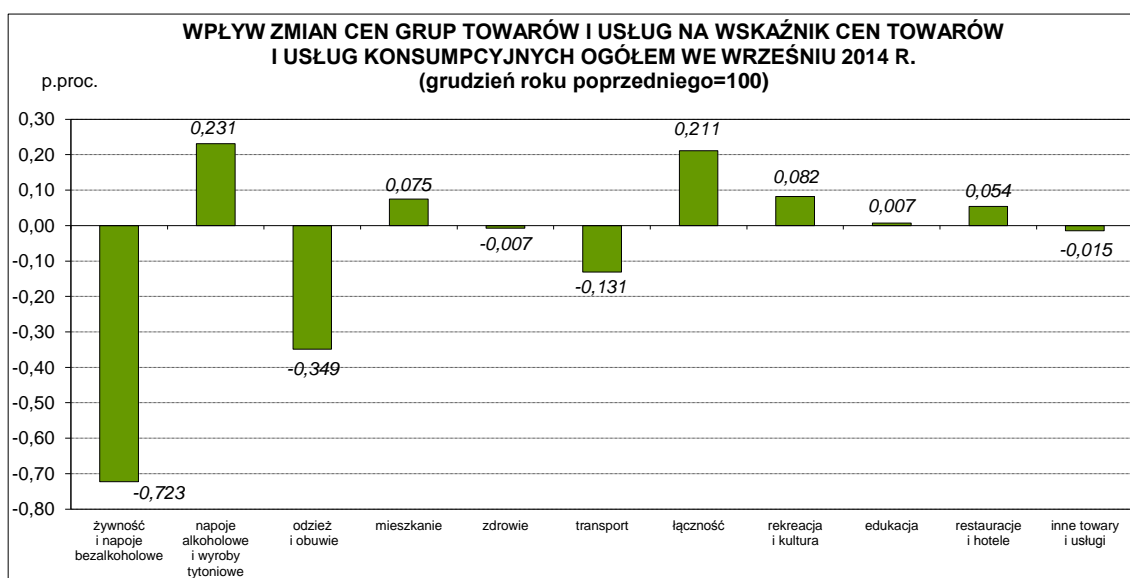
Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu					Ceny produkcji budowlano-montażowej
	ogółem	górnictwo i wydobywanie	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	
2013	Grudzień roku poprzedniego=100					
IX.....	100,1	91,9	100,8	98,4	101,7	98,6
2014						
IX.....	99,5	99,6	99,2	101,2	101,6	99,4
2013	Miesiąc poprzedni=100					
IX.....	100,1	100,2	100,1	100,0	100,4	99,9
X.....	99,3	99,5	99,2	100,0	99,8	99,9
XI.....	99,7	99,6	99,7	100,0	100,0	99,9
XII.....	99,9	99,2	100,0	100,0	100,0	99,9
2014						
I.....	100,0	100,7	99,9	100,5	100,7	99,8
II.....	99,9	99,1	99,9	100,1	99,9	99,8
III.....	99,8	97,7	99,8	100,1	100,3	99,9
IV.....	99,8	99,3	99,8	100,2	99,8	99,9
V.....	99,8	100,7	99,8	100,0	100,3	100,0
VI.....	99,9	99,6	99,9	100,1	99,9	100,0
VII.....	99,9	102,3	99,8	100,1	100,3	100,0
VIII.....	100,3	99,8	100,3	100,0	100,1	100,0
IX.....	100,1	100,5	100,0	100,1	100,3	100,0
2013	Analogiczny okres roku poprzedniego=100					
IX.....	98,6	87,7	99,2	98,4	101,7	98,2
X.....	98,6	89,4	99,2	98,4	101,6	98,2
XI.....	98,5	90,0	99,0	98,4	101,7	98,3
XII.....	99,0	90,3	99,7	98,4	101,5	98,3
2014						
I.....	99,0	92,1	99,3	100,6	100,9	98,3
II.....	98,6	90,8	98,8	100,8	100,7	98,4
III.....	98,7	90,2	98,9	100,9	100,9	98,5
IV.....	99,3	93,2	99,3	101,1	100,8	98,5
V.....	99,0	93,9	99,0	101,0	100,9	98,6
VI.....	98,2	94,7	98,0	101,0	101,0	98,7
VII.....	97,9	97,9	97,5	101,1	101,3	98,8
VIII.....	98,5	97,6	98,2	101,1	101,5	99,1
IX.....	98,4	97,9	98,1	101,2	101,3	99,2
2013						
I-III.....	99,2	91,5	99,4	102,2	101,7	98,4
IV-VI.....	98,0	88,9	98,5	98,6	101,5	98,0
VII-IX.....	98,9	88,4	99,6	98,5	101,7	98,1
I-IX.....	98,7	89,6	99,2	99,8	101,6	98,2
X-XII.....	98,7	89,9	99,3	98,4	101,6	98,3
2014						
I-III.....	98,8	91,0	99,0	100,8	100,8	98,4
IV-VI.....	98,8	93,9	98,8	101,1	100,9	98,6
VII-IX.....	98,3	97,8	97,9	101,1	101,4	99,0
I-IX.....	98,6	94,2	98,6	101,0	101,0	98,7

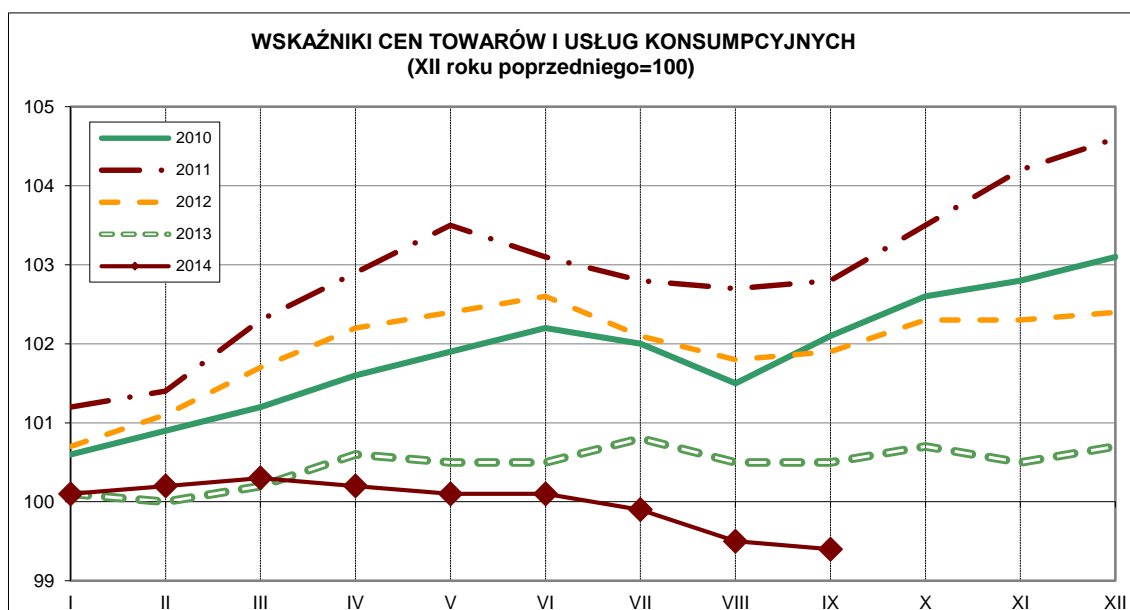
We wrześniu br., w porównaniu z **poprzednim miesiącem**, ceny produkcji sprzedanej przemysłu były nieznacznie wyższe (o 0,1%). Wzrost cen obserwowano w sekcjach górnictwo i wydobywanie (o 0,5%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 0,3%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,1%). W sekcji przetwórstwo przemysłowe

ceny kształtowały się na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed miesiącem. Spośród działów przetwórstwa przemysłowego wzrosły ceny m.in. w produkcji metali (o 1,1%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 0,4%), a także pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, wyrobów z metali oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (po 0,3%). Wyższe były również ceny produkcji papieru i wyrobów z papieru, mebli oraz wyrobów z drewna, korka oraz słomy i wikliny (po 0,2%). Obniżono natomiast ceny m.in. w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych oraz urządzeń elektrycznych (po 0,1%), a także wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz maszyn i urządzeń (po 0,2%). Niższe niż przed miesiącem były również ceny produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 0,4%), a także artykułów spożywczych oraz napojów (po 0,6%).

Szacuje się, że **ceny produkcji budowlano-montażowej** we wrześniu br. pozostały na poziomie notowanym przed miesiącem. W skali roku oraz w porównaniu z grudniem ub. roku obserwowano spadek cen w budownictwie, odpowiednio o 0,8% i 0,6%.

We wrześniu br. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** były niższe niż w **grudniu ub. roku** o 0,6% (wobec wzrostu o 0,5% przed rokiem). Obserwowano spadek cen odzieży i obuwia, żywności i napojów bezalkoholowych, a także towarów i usług związanych z transportem oraz zdrowiem. Wyższe niż w grudniu ub. roku były natomiast ceny towarów i usług w zakresie łączności, ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury, restauracji i hoteli, edukacji oraz mieszkania. Największy wpływ na wskaźnik cen ogółem miały spadki cen żywności i napojów bezalkoholowych, odzieży i obuwia oraz towarów i usług w zakresie transportu, które zmniejszyły wskaźnik cen ogółem odpowiednio o 0,72 p.proc., o 0,35 p.proc i 0,13 p.proc. Wzrosty cen napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz towarów i usług w zakresie łączności wpłynęły na podwyższenie wskaźnika cen ogółem odpowiednio o 0,23 p.proc. i 0,21 p.proc.

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych we wrześniu br. były niższe niż w grudniu ub. roku o 2,9% (wobec wzrostu o 0,6% przed rokiem), przy czym żywność potaniała o 3,3%, natomiast napoje bezalkoholowe podrożały o 0,5%. Odnotowano znaczny spadek cen cukru (o 28,0%) oraz warzyw (o 22,7%). Mniej konsumenci płacili również m.in. za ryż (o 4,0%), oleje i tłuszcze (o 2,7%), mąkę pszenną (o 1,7%), kasze i ziarna zbóż (o 1,2%), a także mięso (przeciętnie o 0,8%, w tym za mięso wieprzowe – o 3,9%, wołowe – o 1,3%, wędliny – o 0,5%, przy wzroście cen mięsa drobiowego o 3,0%). Tańsze były również ryby i owoce morza (o 0,3%), pieczywo (o 0,2%), a także towary w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 0,2%, w tym jaja – o 2,5%, sery i twarogi – o 0,6%, przy wzroście cen śmietany – o 1,0%, jogurtów – o 0,7% oraz mleka – o 0,1%). Droższe były natomiast owoce (o 0,8%) oraz makarony i produkty makaronowe (o 0,1%).

Ceny wyrobów tytoniowych były wyższe niż w grudniu ub. roku o 6,6%, a napojów alkoholowych – o 1,8%.

Obniżeniu w porównaniu z grudniem ub. roku uległy ceny obuwia (o 7,5%) oraz odzieży (o 7,1%).

Ceny związane z mieszkaniem we wrześniu br. były wyższe niż w grudniu ub. roku o 0,3%. Podrożały usługi kanalizacyjne (o 2,4%) oraz zaopatrywanie w wodę (o 2,3%). Niższe były natomiast opłaty za wywóz śmieci (o 3,1%). Ceny nośników energii pozostały na poziomie zbliżonym do notowanego w grudniu ub. roku. Wzrosły ceny gazu (o 4,5%) oraz energii cieplnej (o 1,4%). Obniżeniu uległy natomiast ceny energii elektrycznej (o 2,3%) oraz opału (o 1,8%). Ceny związane z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa były nieznacznie niższe niż w grudniu ub. roku (o 0,1%).

Artykuły i usługi związane ze zdrowiem były nieco tańsze niż w grudniu ub. roku (o 0,1%), w tym niższe były ceny wyrobów farmaceutycznych (o 1,8%). Podrożały

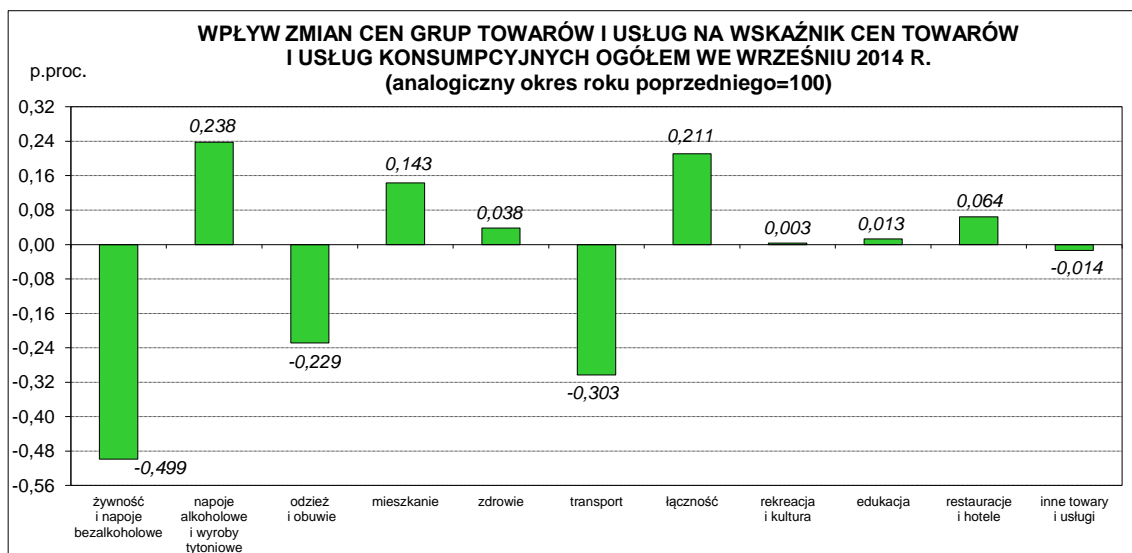
natomiast usługi sanatoryjne (o 26,2%), lekarskie (o 2,6%), stomatologiczne (o 1,7%) oraz szpitalne (o 0,8%).

Ceny w zakresie transportu były niższe niż w grudniu ub. roku o 1,4%. Mniej konsumenci płacili za samochody osobowe (o 2,3%), usługi transportowe (o 2,0%), a także za paliwa i smary do prywatnych środków transportu – o 1,6% (w tym za olej napędowy – o 3,7% oraz benzyny – o 0,6%).

Więcej konsumenci płacili za towary i usługi związane z łącznością – o 4,0%, w tym za usługi telekomunikacyjne – o 4,2%.

We wrześniu br. ceny związane z rekreacją i kulturą wzrosły o 1,3%. Wyższe niż w grudniu ub. roku były opłaty za turystykę zorganizowaną (o 3,5%), a także ceny książek (o 3,3%), biletów do kin, teatrów i na koncerty (o 1,6%) oraz gazet i czasopism (o 1,4%). Mniej płacono za sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 5,6%).

W okresie styczeń–wrzesień br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły **w stosunku do analogicznego okresu ub. roku** o 0,2% (wobec wzrostu o 1,0% odpowiednio przed rokiem). Wyższe były ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 3,8%), towarów i usług w zakresie restauracji i hoteli (o 1,5%), mieszkania (o 1,4%), rekreacji i kultury (o 1,2%), a także towarów i usług związanych ze zdrowiem (o 0,3%). Tańsze były natomiast towary i usługi w zakresie edukacji (o 5,4%), odzież i obuwie (o 4,7%), towary i usługi związane z transportem (o 1,6%) oraz związane z łącznością, a także żywność i napoje bezalkoholowe (po 0,3%).

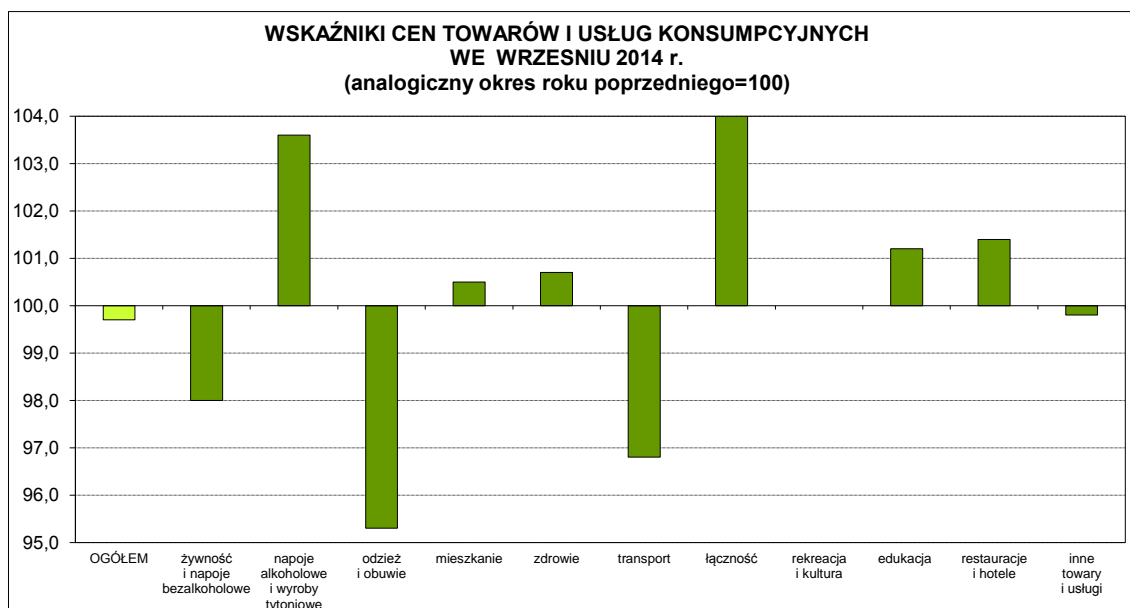

We wrześniu br. spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku, podobnie jak przed miesiącem, wyniósł 0,3%. Największy wpływ na poziom wskaźnika cen konsumpcyjnych miały spadki cen żywności i napojów bezalkoholowych, towarów i usług w zakresie transportu oraz odzieży i obuwia, które obniżyły wskaźnik cen ogółem odpowiednio o 0,50 p.proc., 0,30 p.proc. i o 0,23 p.proc. Wzrosty cen napojów alkoholowych

i wyrobów tytoniowych, towarów i usług w zakresie łączności oraz mieszkania wpłynęły na podwyższenie tego wskaźnika odpowiednio o 0,24 p.proc., 0,21 p.proc. i 0,14 p.proc.

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszkanie	zdrowie	transport	łączność	rekreacja i kultura	edukacja	restauracje i hotele
2013											
Grudzień roku poprzedniego=100											
IX.....	100,5	100,6	103,5	92,7	101,5	100,9	100,9	90,3	104,4	93,5	101,4
2014											
IX.....	99,4	97,1	103,5	93,0	100,3	99,9	98,6	104,0	101,3	100,7	101,2
2013											
Miesiąc poprzedni=100											
IX.....	100,1	100,0	100,2	100,7	100,1	99,6	100,8	100,0	100,2	93,1	100,1
X.....	100,2	99,9	100,1	103,5	100,2	99,8	99,0	102,8	99,8	100,4	100,1
XI.....	99,8	100,2	100,1	99,8	100,1	101,3	98,8	95,1	99,8	100,1	100,1
XII.....	100,1	100,7	100,0	99,4	100,0	99,9	100,4	100,0	99,3	100,0	100,1
2014											
I.....	100,1	101,5	100,8	96,3	100,2	98,4	98,9	99,7	100,1	100,0	100,1
II.....	100,1	99,8	101,4	98,3	100,1	100,2	100,4	100,3	100,3	100,0	100,1
III.....	100,1	99,7	100,7	100,8	99,9	100,4	100,1	100,6	100,5	100,0	100,2
IV.....	100,0	99,5	100,3	102,8	100,0	100,0	99,9	98,5	100,3	100,0	100,2
V.....	99,9	99,6	100,2	99,9	100,0	100,4	99,6	99,9	99,4	100,0	100,2
VI.....	100,0	99,7	100,1	99,2	99,9	100,0	99,9	102,4	100,5	100,1	100,1
VII.....	99,8	98,9	100,0	97,2	100,0	100,1	100,8	101,2	100,9	100,2	100,1
VIII.....	99,6	98,4	100,0	97,3	100,1	100,1	100,0	101,3	100,1	100,1	100,0
IX.....	100,0	100,1	100,0	101,1	100,1	100,3	99,0	100,0	99,3	100,2	100,2
2013											
Analogiczny okres roku poprzedniego=100											
IX.....	101,0	102,6	103,7	95,3	101,8	101,2	98,6	90,3	103,9	94,1	101,9
X.....	100,8	101,9	103,6	95,2	101,8	101,2	97,7	92,8	104,1	94,0	101,8
XI.....	100,6	101,7	103,6	95,1	101,8	102,0	97,7	88,3	103,8	94,0	101,8
XII.....	100,7	101,5	103,7	95,1	101,8	101,9	99,1	88,4	103,3	94,0	101,7
2014											
I.....	100,5	101,6	103,4	95,0	101,9	100,4	98,5	92,2	103,0	93,8	101,5
II.....	100,7	101,6	103,6	95,3	101,9	100,3	98,2	96,8	102,8	93,8	101,5
III.....	100,7	101,2	103,7	95,7	101,8	100,3	97,3	99,7	101,9	93,7	101,6
IV.....	100,3	100,3	103,9	95,6	101,7	100,2	97,9	98,3	100,3	93,7	101,6
V.....	100,2	99,2	103,9	95,4	101,6	100,3	99,9	98,9	100,3	93,7	101,5
VI.....	100,3	99,1	104,0	95,3	101,6	100,3	99,4	101,3	100,7	94,0	101,4
VII.....	99,8	98,3	104,0	95,1	100,6	100,0	99,0	102,6	100,7	94,0	101,3
VIII.....	99,7	97,9	103,8	94,9	100,6	100,0	98,5	103,9	100,9	94,0	101,3
IX.....	99,7	98,0	103,6	95,3	100,5	100,7	96,8	104,0	100,0	101,2	101,4
2013											
I-III.....	101,3	102,5	103,3	94,9	102,2	102,2	99,4	95,6	100,5	102,7	102,6
IV-VI.....	100,5	101,3	103,6	95,2	101,1	101,8	96,7	91,1	103,6	102,6	102,3
VII-IX.....	101,1	102,5	103,6	95,2	101,9	101,4	98,7	90,3	103,3	99,7	102,0
I-IX.....	101,0	102,1	103,5	95,1	101,7	101,8	98,3	92,3	102,4	101,7	102,3
X-XII.....	100,7	101,7	103,7	95,1	101,8	101,7	98,2	89,8	103,7	94,0	101,8
2014											
I-III.....	100,6	101,5	103,6	95,4	101,9	100,3	98,0	96,2	102,6	93,8	101,5
IV-VI.....	100,3	99,6	103,9	95,4	101,6	100,3	99,1	99,5	100,4	93,8	101,5
VII-IX.....	99,7	98,1	103,8	95,1	100,6	100,3	98,1	103,5	100,5	96,3	101,3
I-IX.....	100,2	99,7	103,8	95,3	101,4	100,3	98,4	99,7	101,2	94,6	101,5

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych we wrześniu br. były niższe niż przed rokiem o 2,0% (wobec 2,1% przed miesiącem), przy czym żywność była tańsza o 2,3%, natomiast napoje bezalkoholowe były nieznacznie droższe – o 0,1%. Spadły ceny cukru (o 32,6%), warzyw (o 8,4%), ryżu (o 4,9%), owoców (o 4,2%), mąki pszennej (o 3,2%) oraz mięsa (przeciętnie o 2,8%, w tym mięsa wieprzowego – o 5,9%, drobiowego – o 5,7%, wołowego – o 1,2% oraz wędlin o 0,4%). Mniej płacono za oleje i tłuszcze (o 2,6%), kasze i ziarna zbóż (o 1,1%), ryby i owoce morza (o 1,0%), a także pieczywo (o 0,2%). Więcej płacono za artykuły w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 1,6%, w tym za śmietanę – o 2,7%, mleko oraz jogurty – po 2,6%, sery i twarogi – o 2,1%, przy spadku cen jaj o 3,2%). Droższe były również makarony i produkty makaronowe (o 1,0%).

Ceny wyrobów tytoniowych były wyższe niż przed rokiem o 6,8%, a napojów alkoholowych o 1,9%.

We wrześniu br. notowano spadek w skali roku cen odzieży i obuwia (odpowiednio o 5,3% i 4,0%).

Ceny w zakresie mieszkania wzrosły w porównaniu z wrześniem ub. roku o 0,5%. Podniesiono opłaty za usługi kanalizacyjne (o 2,4%) oraz zaopatrywanie w wodę (o 2,3%). Niższe były natomiast opłaty za wywóz śmieci (o 2,9%). Ceny nośników energii wzrosły przeciętnie o 0,4%. Droższy był gaz (o 5,1%) oraz energia cieplna (o 2,1%). Spadły ceny energii elektrycznej (o 2,3%) oraz opału (o 1,0%). Ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego były niższe niż we wrześniu ub. roku o 0,2%.

Artykuły i usługi związane ze zdrowiem podrożały w skali roku o 0,7%. Wyższe były ceny usług lekarskich (o 3,5%), sanatoryjnych (o 3,3%), stomatologicznych (o 2,1%) oraz szpitalnych (o 1,0%). Spadły natomiast ceny wyrobów farmaceutycznych (o 0,2%).

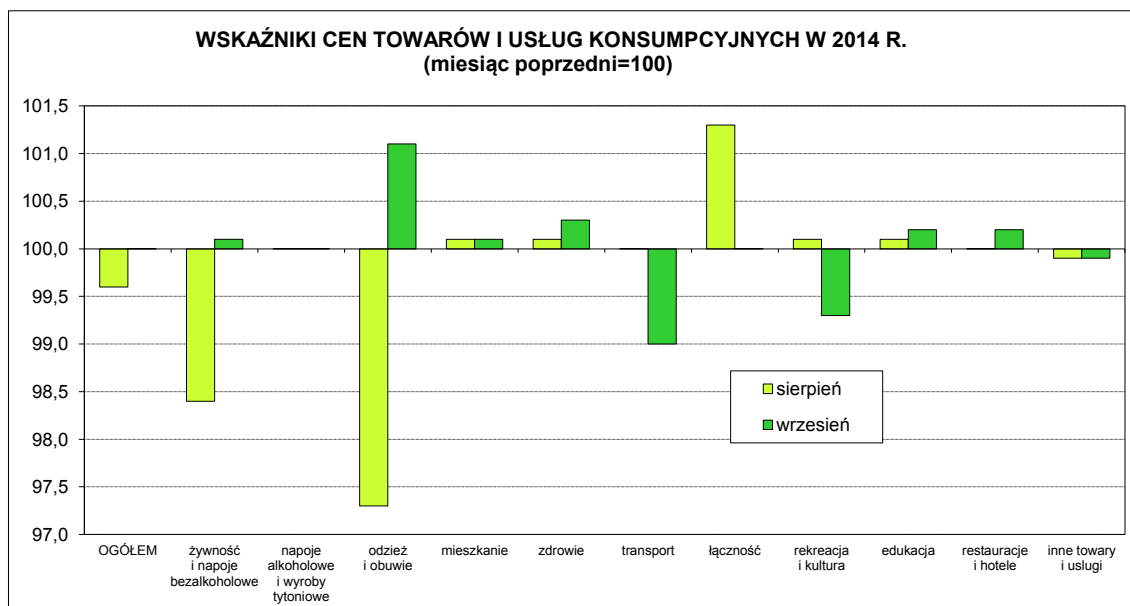
Ceny towarów i usług w zakresie transportu były niższe niż przed rokiem o 3,2%. Spadły ceny paliw i smarów do prywatnych środków transportu – o 4,7%, na co istotny wpływ miało obniżenie cen oleju napędowego – o 7,4% oraz cen benzyn – o 5,6%. Mniej płacono również za samochody osobowe – o 3,1% oraz usługi transportowe – o 0,8%.

Ceny towarów i usług w zakresie łączności wzrosły o 4,0%, w tym usługi telekomunikacyjne podrożały o 4,2%.

Ceny związane z rekreacją i kulturą pozostały na poziomie notowanym przed rokiem. Wzrosły ceny gazet i czasopism (o 4,6%), książek (o 2,6%) oraz biletów do kin, teatrów i na koncerty (o 2,5%). Mniej niż we wrześniu ub. roku płacono za sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 7,3%) oraz turystykę zorganizowaną (o 0,9%).

Wyższe niż przed rokiem były ceny towarów i usług związanych z edukacją (o 1,2%) oraz w zakresie restauracji i hoteli (o 1,4%).

We wrześniu br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych kształtowały się na poziomie zbliżonym do obserwowanego **przed miesiącem**. Więcej niż w sierpniu br. płacono za odzież i obuwie (o 1,1%), towary i usługi w zakresie zdrowia (0,3%), a także edukacji oraz restauracji i hoteli (po 0,2%). Nieznacznie droższa była również żywność i napoje bezalkoholowe oraz towary i usługi związane z mieszkaniem (po 0,1%). Ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz towarów i usług w zakresie łączności nie uległy zmianie. Niższe były natomiast ceny towarów i usług związanych z transportem (o 1,0%) oraz rekreacją i kulturą (o 0,7%).

W okresie styczeń–wrzesień br., wobec znacznie szybszego wzrostu w skali roku przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw niż cen towarów i usług konsumpcyjnych (wzrost odpowiednio o 3,9% i o 0,2%), zwiększyła się **siła nabywcza płac** w odniesieniu do większości towarów żywnościowych (w tym m.in.

cukru, jaj, ryżu, mięsa drobiowego, owoców, mąki pszennej, mięsa wieprzowego, warzyw, mięsa wołowego, pieczywa, ryb i owoców morza oraz olejów i tłuszczów). Relatywnie tańsze niż przed rokiem były także towary i usługi w zakresie edukacji, odzież i obuwie, towary i usługi związane z transportem, łącznością, zdrowiem oraz rekreacją i kulturą. Zwiększenie siły nabywczej płac notowano również w odniesieniu do towarów i usług związanych z mieszkaniem (w tym nośników energii, zaopatrywania w wodę oraz usług kanalizacyjnych), a także towarów i usług w zakresie restauracji i hoteli. Relatywnie droższe niż przed rokiem były natomiast niektóre towary żywnościowe, m.in. mleko, śmietana oraz sery i twarogi.

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie październik 2013 r. – wrzesień 2014 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł 0,3% (wobec 0,5% w okresie wrzesień 2013 r. – sierpień 2014 r.). Ceny konsumpcyjne **według zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**⁵ wzrosły w tym okresie o 0,4%.

---

⁵ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2014 r. - struktura spożycia z 2012 r. w cenach grudnia 2013 r.). Grupowanie towarów i usług konsumpcyjnych oparto na Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu opracowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP). Poczynając od ostatecznych danych za styczeń 2014 r., w obliczeniach wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych zastosowano klasyfikację COICOP o większej szczegółowości.

Rolnictwo

W III kwartale br. średnia temperatura powietrza wyniosła 17,6°C i była wyższa od średniej z wielolecia o 1,7°C, natomiast średnia suma opadów ukształtowała się na poziomie 224 mm i była o ok. 5% wyższa od normy z lat 1971–2000. We wrześniu br. średnia temperatura powietrza wyniosła 14,7°C i była wyższa o ok. 1,8°C od średniej wieloletniej, natomiast średnia suma opadów wyniosła ok. 52 mm i była niższa od średniej z wielolecia o ok. 8%.

Ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda we wrześniu stwarzała dobre warunki dla zbioru upraw, natomiast niekorzystnie wpłynęła na stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby. W wielu rejonach kraju obserwowano przesuszenie gleby, miejscami znaczne, które utrudniało wykonywanie jesiennych prac polowych, a przede wszystkim orkę przedsięwziętych i siewów ozimin. Na początku miesiąca zakończono siewy rzepaku ozimego. W pierwszej dekadzie września rozpoczęto siewy żyta i pszenżyta, a w połowie miesiąca pszenicy ozimej, ale niewystarczające uwilgotnienie gleby nie sprzyjało kiełkowaniu ziarna i wschodom roślin. W pierwszej połowie września na ogół zakończono zbiór kolejnego pokosu traw łąkowych i wieloletnich roślin motylkowych oraz lokalnie przystąpiono do zbioru buraków cukrowych. W ciągu miesiąca kontynuowano rozpoczęte w sierpniu wykopki ziemniaków. W całym kraju prowadzono zbiór kukurydzy na zielonkę, a w drugiej połowie września rozpoczęto zbiór kukurydzy na ziarno. Lokalnie pod koniec miesiąca zbierano poplony ścierniskowe.

Na rynku rolnym w okresie trzech kwartałów br. przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych, oprócz cen skupu mleka i targowiskowych cen ziemniaków, były niższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Na spadek cen podstawowych surowców rolnych wpłynęły przede wszystkim dobre zbiory roślin uprawnych oraz zwiększona podaż produktów pochodzenia zwierzęcego.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII 2014 – IX 2014		IX 2014		
	w tys. ton	VII 2013 – IX 2013=100	w tys. ton	IX 2013=100	VIII 2014=100
Ziarno zbóż^b	3728,8	139,8	966,4	123,0	52,9
w tym:					
pszenica	2334,9	145,3	723,9	135,7	61,4
żyto	341,5	83,7	71,1	55,7	40,6

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

Skup zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) z tegorocznych zbiorów, w okresie lipiec–wrzesień br. wynosił 3728,8 tys. ton i był o blisko 40% większy niż w analogicznym okresie ub. roku, w tym dostawy pszenicy były o 45,3% większe, a żyta o 16,3% mniejsze. We wrześniu br. skup zbóż, po nasileniu dostaw zwykle

występującym w sierpniu, był znacznie mniejszy niż przed miesiącem (o 47,1%). W skali roku krajowa podaż ziarna była wyższa o 23,0%.

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2014		IX 2014		
	w tys. ton	I-IX 2013=100	w tys. ton	IX 2013=100	VIII 2014=100
Żywiec rzeźny ^b	2490,9	114,1	237,1	125,4	113,9
w tym:					
bydło (z cielętami)	212,3	112,9	15,9	116,2	121,4
trzoda chlewna	1078,3	117,2	90,7	133,4	114,0
drób	1195,0	111,7	130,2	121,7	112,9
Mleko ^c	7837,7	107,9	865,7	108,4	94,9

^a W okresie VII-IX bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej. ^c W milionach litrów.

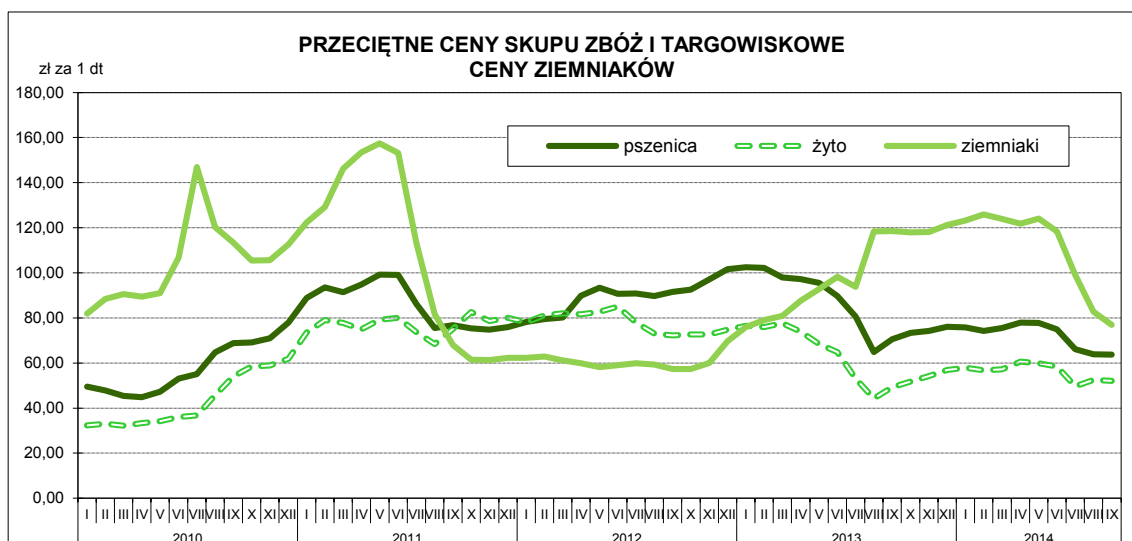
W okresie styczeń-wrzesień br. skup **żywca rzeźnego** ogółem (2490,9 tys. ton), w wyniku wzrostu dostaw żywca wieprzowego (o 17,2%), drobiowego (o 11,7%) i wołowego (o 12,9%), był o ponad 14% większy niż przed rokiem. We wrześniu br. skup wszystkich podstawowych gatunków żywca był znacznie większy niż przed miesiącem i przed rokiem.

Ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

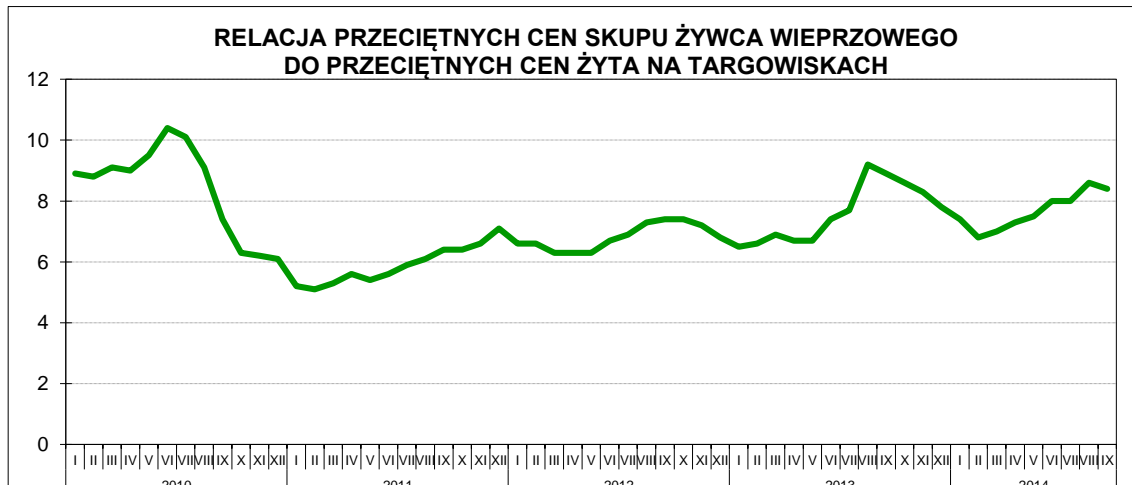
Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	IX 2014			I-IX 2014		IX 2014			I-IX 2014	
	zł	IX 2013= =100	VIII 2014= =100	zł	I-IX 2013= =100	zł	IX 2013= =100	VIII 2014= =100	zł	I-IX 2013= =100
Pszonica za 1 dt ^a	63,71	90,4	99,8	69,98	84,5	79,11	89,2	97,2	87,79	87,5
Żyto za 1 dt ^a	52,08	105,7	99,3	54,88	94,5	58,76	88,1	97,2	65,82	87,9
Ziemniaki ^b za 1 dt	28,10	78,1	70,6	49,16	87,8	76,91	64,9	93,0	110,66	117,8
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej w tym:										
bydło ^c (bez cieląt)	5,85	95,8	97,7	6,06	95,9	6,40	95,7	97,3	6,53	98,3
trzoda chlewna	4,95	83,0	95,2	5,00	93,2	5,03	88,2	100,4	4,98	94,1
drób	4,24	93,7	95,2	4,13	96,4	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt	.	x	x	.	x	162,01	91,6	100,5	166,25	98,6
Mleko za 1 hl	124,68	90,1	97,3	140,52	109,3	.	x	x	.	x

^a W skupie bez ziarna siewnego. ^b Na targowiskach – jadalne późne. ^c Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

W okresie styczeń-wrzesień br. **ceny skupu zbóż** obniżyły się w skali roku – przeciętne ceny pszenicy – o 15,5%, a ceny żyta – o 5,5%. We wrześniu br., przy występującym zwykle po żniwach wyraźnym sezonowym spadku podaży, ceny skupu pszenicy i żyta kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego w poprzednim miesiącu. W obrocie targowiskowym sezonowy spadek cen zarówno pszenicy, jak i żyta wyniósł 2,8%. W porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku przeciętna cena skupu pszenicy była niższa o 9,6%, a żyta wyższa – o 5,7%. W obrocie targowiskowym mniej niż przed rokiem płacono zarówno za pszenicę, jak i żyto (odpowiednio o 10,8% i o 11,9%).

W okresie trzech kwartałów br. przeciętne **ceny ziemniaków** w skupie obniżyły się w skali roku o 12,2%, natomiast na targowiskach zwiększyły się o 17,8%. We wrześniu br. za 1 dt ziemniaków w skupie płacono mniej niż przed miesiącem (o 29,4%) i przed rokiem (o 21,9%). W obrocie targowiskowym ceny ziemniaków jadalnych kształtowały się na najniższym w tym roku poziomie i były o 7,0% niższe niż w sierpniu br. i o 35,1% niższe niż we wrześniu ub. roku.

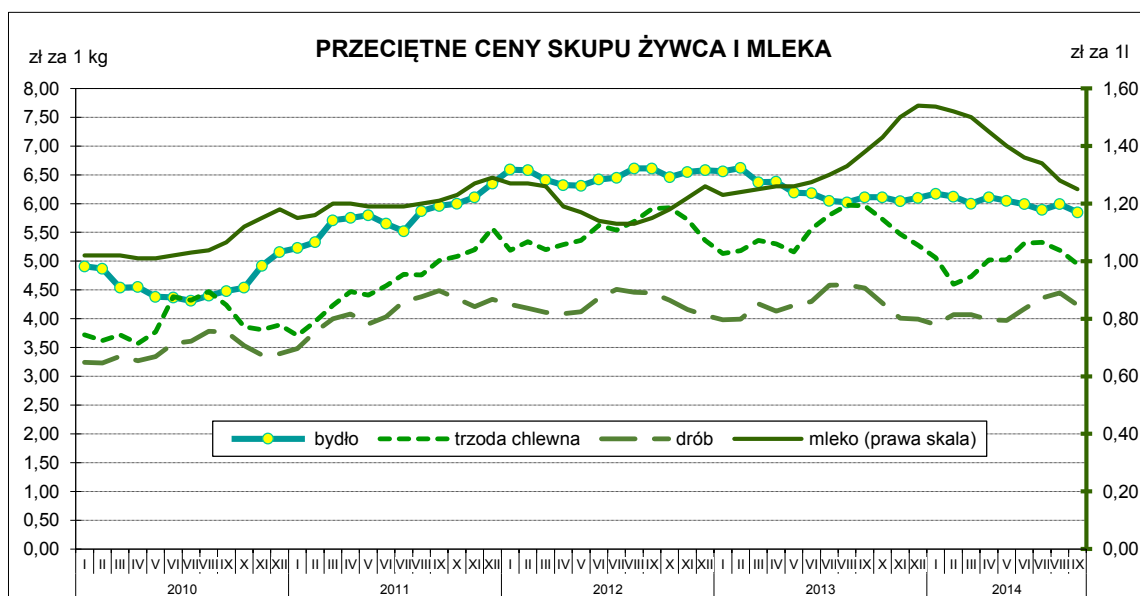

Przy zwiększonej krajowej podaży **żywca wieprzowego**, przeciętne ceny tego surowca w okresie styczeń–wrzesień br. na obu rynkach kształtowały się na poziomie niższym od notowanego w analogicznym okresie ub. roku. W skupie przeciętna cena żywca była niższa niż przed rokiem o 6,8%, a na targowiskach o 5,9%. We wrześniu br., przy spadku cen skupu w skali miesiąca (o 4,8%), za zwierce wieprzowy płacono o 17,0% mniej niż przed rokiem. Na targowiskach przeciętna cena żywca była nieco wyższa niż przed miesiącem (o 0,4%), ale znacznie niższa niż przed rokiem (o 11,8%). W wyniku sezonowych zmian cen na rynku trzody chlewnej i zbóż, relacja cen skupu trzody do cen żyta na targowiskach wynosiła we wrześniu 8,4 (wobec 8,6 przed miesiącem i 8,9 przed rokiem). W okresie styczeń–wrzesień br. przeciętne ceny prosiąt w obrocie targowiskowym

(ok. 166 zł) obniżyły się w skali roku o 1,4%. We wrześniu br. zahamowany został spadek cen prosiąt w skali miesiąca obserwowany od czerwca br. Cena za 1 prosię (ok. 162 zł) była jednak o 8,4% niższa niż przed rokiem.

W okresie trzech kwartałów br., przy wysokim skupie żywca drobiowego (w skali roku wzrost o 11,7%), przeciętne ceny **drobiu rzeźnego** kształtowały się na poziomie o 3,6% niższym od notowanego w analogicznym okresie ub. roku. We wrześniu br. za 1 kg żywca drobiowego płacono o 4,8% mniej niż przed miesiącem i o 6,3% mniej niż przed rokiem.

Od początku roku, przy zwiększonej krajowej podaży **żywca wołowego** (o 12,9%), ceny tego surowca w skupie i na targowiskach wykazywały spadek. W okresie trzech kwartałów br. przeciętne ceny skupu **żywca wołowego** (6,06 zł/kg) i **młodego bydła rzeźnego** (6,26 zł/kg) były niższe niż przed rokiem (odpowiednio o 4,1% i o 4,2%). Na targowiskach za 1 kg żywca wołowego płacono 6,53 zł (tj. o 1,7% mniej w skali roku), a młodego bydła rzeźnego – 6,86 zł (odpowiednio o 1,3% mniej). We wrześniu br. na obu rynkach odnotowano sezonowy spadek cen żywca. W skali roku ceny skupu żywca wołowego, zarówno w skupie, jak i na targowiskach, były niższe o ponad 4%. Za młode bydło rzeźne płacono również mniej niż we wrześniu ub. roku – w skupie o 3,5%, a na targowiskach o 3,2%.

W okresie styczeń–wrzesień br. skupiono łącznie 7837,7 mln l **mleka**, tj. o 7,9% więcej niż przed rokiem. Przeciętna cena tego surowca, przy słabnącej dynamice cen obserwowanej od początku roku, była o 9,3% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku. We wrześniu br., przy sezonowym spadku skupu mleka o 5,1%, przeciętne ceny tego surowca były niższe zarówno w skali miesiąca, jak i roku (odpowiednio o 2,7% i o 9,9%).

W okresie trzech kwartałów br., przeciętne ceny **krowy** (ok. 3176 zł) i **jałówki jednorocznej** (ok. 1993 zł) w obrocie targowiskowym były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 5,4% i o 2,8%.

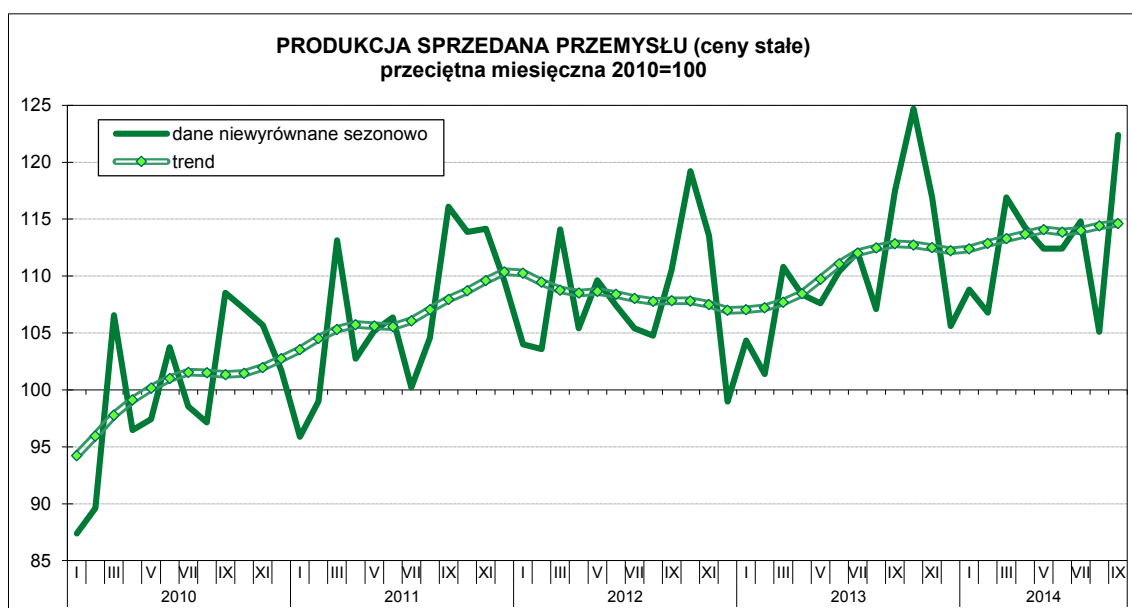
Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	lata/ kwartały	Ceny środków produkcji wyrażone w:				
		dt				hl mleka
		pszenicy	żyta	żywca		
wieprzowego	wołowego					
Ciągnik rolniczy – 1 szt.	2013	1892	2679	282	242	1139
	I	1501	1975	290	233	1221
	II	1602	2192	284	242	1195
	III	2216	3234	258	251	1140
	IV	2060	2847	278	252	1028
	2014					
	I	2037	2676	319	251	1008
	II	1980	2561	299	253	1091
	III	2321	2888	289	252	1155
	Saeletra amonowa – 1 dt	2013	1,8	2,6	0,27	0,24
I		1,5	1,9	0,28	0,23	1,2
II		1,6	2,2	0,28	0,24	1,2
III		2,1	3,1	0,25	0,24	1,1
IV		1,9	2,6	0,26	0,23	1,0
2014						
I		1,9	2,5	0,30	0,23	0,9
II		1,9	2,5	0,28	0,24	1,1
III		2,2	2,8	0,28	0,24	1,1
Mieszanka paszowa dla tuczników – 1 dt		2013	1,9	2,7	0,28	0,24
	I	1,5	2,0	0,30	0,24	1,2
	II	1,7	2,3	0,29	0,25	1,2
	III	2,2	3,2	0,26	0,25	1,1
	IV	2,0	2,7	0,26	0,24	1,0
	2014					
	I	1,9	2,5	0,30	0,24	0,9
	II	1,9	2,4	0,28	0,24	1,0
	III	2,2	2,8	0,28	0,24	1,1
	Olej napędowy – 1 hl	2013	6,9	9,8	1,0	0,88
I		5,5	7,3	1,1	0,86	4,5
II		5,8	7,9	1,0	0,87	4,3
III		8,2	11,9	0,95	0,93	4,2
IV		7,4	10,2	1,0	0,91	3,7
2014						
I		7,2	9,5	1,1	0,90	3,6
II		6,9	9,0	1,0	0,88	3,8
III		8,3	10,3	1,0	0,90	4,1

W III kwartale br., w porównaniu z poprzednim kwartałem, odnotowano pogorszenie **relacji cen** detalicznych wybranych środków produkcji do cen skupu zbóż oraz mleka. W przypadku relacji cen wybranych środków produkcji do cen skupu żywca wieprzowego i wołowego nie odnotowano wyraźnych zmian.

Przemysł

W okresie styczeń–wrzesień br. **produkcja sprzedana przemysłu**⁶ zwiększyła się w skali roku o 3,4% (przed rokiem notowano wzrost o 1,4%). W kolejnych kwartałach tempo wzrostu stopniowo słabło – z 4,9% w pierwszym do 1,8% w trzecim kwartale (przed rokiem w trzecim kwartale tempo wzrostu przyspieszyło do 5,0%).

W okresie styczeń–wrzesień br. wzrost produkcji w skali roku notowano w sekcjach przetwórstwo przemysłowe – o 4,8% oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – o 3,3%. Produkcja spadła natomiast w górnictwie i wydobywaniu – o 5,4% oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę – o 4,8%.

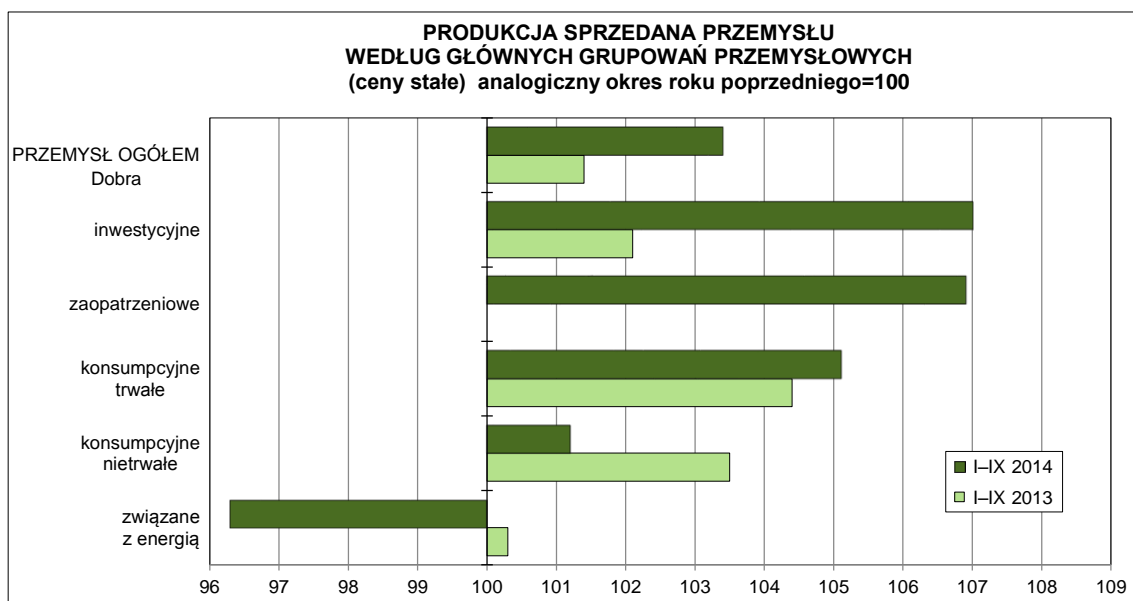
We wrześniu br. produkcja sprzedana przemysłu zwiększyła się w skali roku o 4,2% (wobec spadku o 1,9% w sierpniu br. oraz wzrostu o 6,3% we wrześniu ub. roku). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja sprzedana zwiększyła się w skali roku o 1,9%, a w odniesieniu do sierpnia br. – o 1,0%.

W porównaniu z wrześniem ub. roku wyższa była produkcja w większości sekcji przemysłu – w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji o 7,0%, w przetwórstwie przemysłowym o 4,9% oraz w górnictwie i wydobywaniu o 1,2%. Obniżyła się natomiast produkcja w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę o 3,4%.

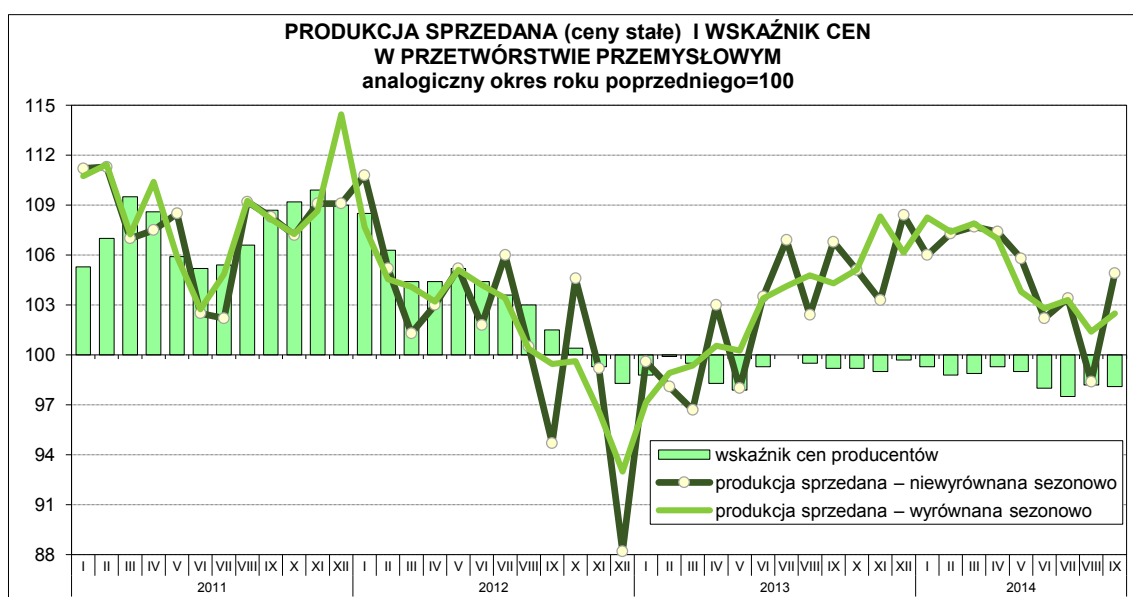
⁶ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Spośród działów przetwórstwa przemysłowego, we wrześniu br. notowano wysoki wzrost sprzedaży m.in. w produkcji mebli (o 20,1%), wyrobów farmaceutycznych (o 14,7%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 11,7%) oraz metali (o 10,0%). Spadek produkcji odnotowano natomiast m.in. w produkcji pozostałego sprzętu transportowego (o 13,3%), koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 1,9%) oraz artykułów spożywczych (o 1,5%).

Wśród **głównych grupowań przemysłowych** w okresie styczeń-wrzesień br. wyższa niż przed rokiem była produkcja sprzedana dóbr inwestycyjnych – o 7,0%, zaopatrzeniowych – o 6,9%, konsumpcyjnych trwałych – o 5,1% oraz konsumpcyjnych nietrwałych – o 1,2%. Zmniejszyła się natomiast produkcja dóbr związanych z energią – o 3,7%.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, była w okresie styczeń-wrzesień br. o 2,5% wyższa niż przed rokiem, przy przeciętnym zatrudnieniu większym o 0,9% i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 3,5%.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013				2014					2013	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	I-IX	IX	I-IX	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100									struktura w %	
Przemysł	98,0	101,2	105,0	104,5	104,9	103,7	101,8	103,4	104,2	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie	102,0	100,3	103,3	108,9	92,9	94,1	96,7	94,6	101,2	4,0	4,5
przetwórstwo przemysłowe	98,0	100,8	105,1	105,3	106,9	105,3	102,4	104,8	104,9	85,6	84,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	96,3	104,1	105,5	94,4	94,6	93,9	97,2	95,2	96,6	8,1	8,7
dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	101,7	104,8	103,4	107,2	103,5	101,0	105,5	103,3	107,0	2,3	2,2
Z przemysłu ogółem – działy:											
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego	102,2	104,4	105,1	104,2	91,6	83,2	91,6	88,9	99,6	1,8	2,2
produkcja artykułów spożywczych	103,2	99,6	104,6	102,7	100,6	104,7	95,9	100,3	98,5	16,2	16,7
produkcja napojów	99,5	99,1	92,8	108,8	103,2	97,7	102,2	100,8	109,0	1,8	1,8
produkcja odzieży	96,3	107,3	104,5	103,2	104,8	97,2	96,9	99,5	100,4	0,6	0,6
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	100,8	107,5	110,1	108,6	112,4	109,9	102,7	108,2	106,5	2,6	2,5
produkcja papieru i wyrobów z papieru	101,5	107,3	109,5	107,3	108,8	101,7	103,4	104,6	108,4	2,9	2,8
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	98,4	91,8	103,9	100,5	102,1	101,9	98,0	100,5	98,1	7,1	7,5
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	95,5	98,3	97,4	97,1	101,1	95,3	97,8	98,0	104,6	4,8	5,0
produkcja wyrobów farmaceutycznych	102,1	95,9	116,9	100,4	106,0	100,8	115,2	107,3	114,7	1,1	1,0
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	99,4	107,3	109,3	108,1	112,9	106,6	102,9	107,2	106,9	6,1	5,9
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	89,5	93,6	104,6	107,3	122,5	110,0	101,0	109,5	106,0	3,9	3,6
produkcja metali	89,4	92,7	101,0	105,8	106,6	109,7	105,4	107,2	110,0	3,9	3,7
produkcja wyrobów z metali	97,7	98,4	103,4	109,8	108,1	110,1	105,2	107,7	106,5	6,3	6,0
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	88,9	91,4	94,3	94,9	100,8	109,8	114,5	108,3	111,7	2,7	2,6
produkcja urządzeń elektrycznych	103,1	111,0	109,3	109,5	111,3	102,1	105,6	106,2	106,3	4,0	3,9
produkcja maszyn i urządzeń	89,4	91,9	98,2	96,5	111,9	107,5	104,3	107,8	104,8	3,1	2,9
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	93,5	108,8	111,9	113,0	107,9	104,8	102,5	105,1	105,4	9,8	9,6
produkcja pozostałego sprzętu transportowego	115,4	91,9	110,1	114,6	100,7	98,7	91,2	96,7	86,7	1,3	1,4
produkcja mebli	100,0	108,8	108,1	108,7	117,6	112,8	117,5	116,0	120,1	2,7	2,4

W okresie styczeń–wrzesień br. wzrost produkcji sprzedanej, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, notowano w 28 (spośród 34) działach przemysłu, m.in. w produkcji:

- mebli – o 16,0%,
- wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych – o 9,5% (w tym wyrobów z betonu, cementu i gipsu – o 15,4%),
- komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 8,3% (m.in. elektronicznych elementów i obwodów drukowanych – o 27,0%),
- wyrobów z drewna, korka, oraz słomy i wikliny – o 8,2% (w tym wyrobów tartacznych – o 15,6%),
- maszyn i urządzeń – o 7,8% (m.in. maszyn ogólnego przeznaczenia – o 16,0%),
- wyrobów z metali – o 7,7% (w tym metalowych elementów konstrukcyjnych – o 14,0%),
- wyrobów farmaceutycznych – o 7,3% (leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych – o 8,0%),
- metali – o 7,2% (m.in. rur, przewodów, kształtowników zamkniętych i łączników ze stali – o 37,8%),
- wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 7,2% (w tym wyrobów z tworzyw sztucznych – o 9,8%),
- urządzeń elektrycznych – o 6,2% (m.in. izolowanych przewodów i kabli oraz sprzętu instalacyjnego – o 30,9%),
- pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 5,1% (w tym części i akcesoriów do pojazdów silnikowych – o 8,9%),
- papieru i wyrobów z papieru – o 4,6%.

W porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku zmniejszyła się sprzedaż m.in. w produkcji pozostałego sprzętu transportowego (o 3,3%) oraz chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 2,0%).

Produkcja artykułów spożywczych (stanowiąca ponad 16% produkcji sprzedanej przemysłu) była o 0,3% wyższa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku (kiedy notowano wzrost o 2,5%). Zwiększyła się sprzedaż w większości grup, w tym w produkcji wyrobów piekarskich i mącznych – o 9,6%, gotowych pasz i karmy dla zwierząt – o 6,9%, wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – o 3,7%, przetwarzaniu i konserwowaniu ryb, skorupiaków i mięczaków – o 3,3%, przetwarzaniu i konserwowaniu owoców i warzyw – o 2,0%. Sprzedaż zmniejszyła się natomiast w produkcji pozostałych artykułów spożywczych – o 4,8%, wytwarzaniu produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych – o 2,2%, przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz produkcji wyrobów z mięsa – o 1,6%, a także w produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – o 0,8%.

Z obserwowanych w okresie dziewięciu miesięcy br. 239 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 148 była wyższa niż przed rokiem, w tym m.in. siarki, produktów uboju bydła i cieląt, produktów uboju trzody chlewnej, mięsa drobiowego,

wędlin, masła, serów podpuszczkowych dojrzewających, serów niedojrzewających i twarogów, cukru, win owocowych, piwa, papierosów, obuwia, tarcicy iglastej, tarcicy liściastej, płyt pilśniowych, koksu, olejów napędowych, olejów opałowych, nawozów mineralnych lub chemicznych azotowych oraz fosforowych, mydła, opon, cementu, stali surowej, wyrobów walcowanych na gorąco (bez półwyrobów), rur stalowych, miedzi rafinowanej, odbiorników telewizyjnych, akumulatorów kwasowo-ołowiowych, chłodziarek i zamrażarek, zmywarek do naczyń, pralek automatycznych, odkurzaczy, ciągników rolniczych, pojazdów do transportu publicznego, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep oraz rowerów. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 91 wyrobów i grup wyrobów, w tym m.in. węgla kamiennego, węgla brunatnego, gazu ziemnego, margaryny oraz produktów do smarowania, mleka, wódki czystej, benzyny silnikowej, włókien chemicznych, komputerów, kuchni elektrycznych, kuchni gazowych z piekarnikiem, samochodów osobowych, wagonów kolejowych towarowych oraz energii elektrycznej.

Ogólny klimat koniunktury w przetwórstwie przemysłowym w październiku br. oceniany jest nadal pozytywnie, podobnie jak przed miesiącem. Poprawiły się oceny ogólnej sytuacji gospodarczej, ale jej prognozy są mniej optymistyczne. Pozytywne (wobec negatywnych we wrześniu br.) są oceny dotyczące bieżącej produkcji oraz sytuacji finansowej, jednak przewidywania w tych obszarach są ostrożniejsze od formułowanych we wrześniu br., choć nadal korzystne. Oceny w zakresie portfela zamówień są nieznacznie pozytywne (wobec negatywnych przed miesiącem) na co wpłynęły głównie pozytywne oceny portfela krajowego. Prognozy portfela zamówień ogółem są pesymistyczne wobec pozytywnych przed miesiącem (głównie w wyniku niekorzystnych prognoz portfela zagranicznego). Skala planowanego ograniczenia zatrudnienia może być niewielka.

Przedsiębiorcy spodziewają się nieco większego spadku cen wyrobów przemysłowych od przewidywanego we wrześniu br.

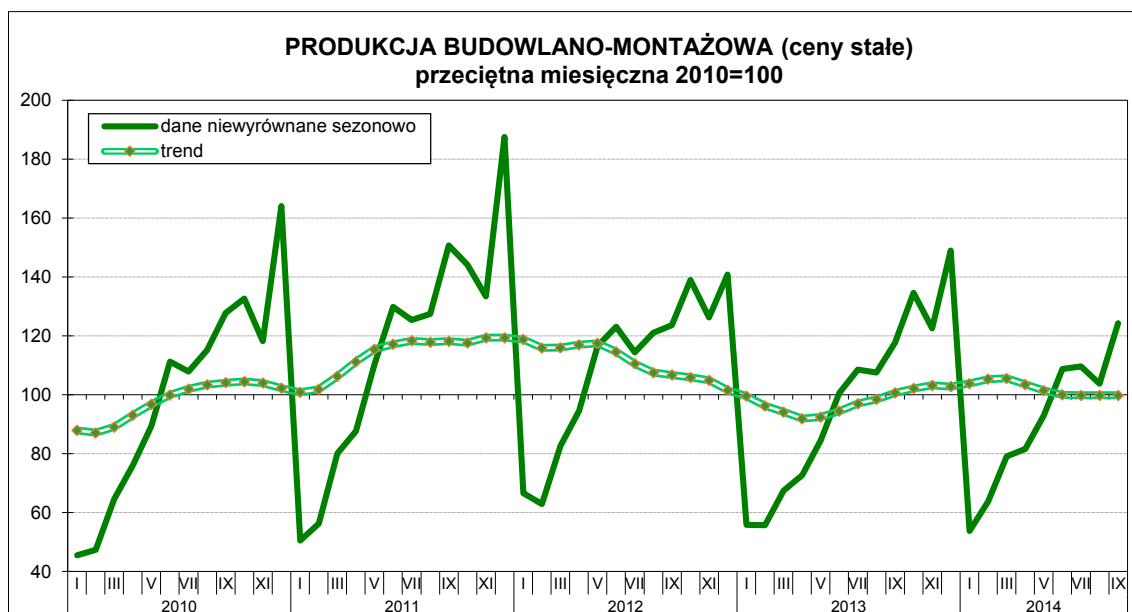
Utrzymuje się nadmierny stan zapasów wyrobów gotowych. Spadek zapasów w ujęciu miesięcznym zgłaszają m.in. producenci pozostałego sprzętu transportowego, metali, odzieży, oraz wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych. Wzrost zapasów sygnalizowany jest natomiast m.in. przez producentów papieru i wyrobów z papieru oraz urządzeń elektrycznych.

Wykorzystanie mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym wynosi w październiku br. 78,5% (tj. nieco więcej od zgłaszanego przed rokiem).

Wśród barier ograniczających bieżącą działalność przedsiębiorstw w październiku br. najbardziej uciążliwe są koszty zatrudnienia, niedostateczny popyt na rynku krajowym, wysokie obciążenia na rzecz budżetu oraz niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej. W porównaniu z sytuacją sprzed roku najbardziej zwiększyła się dotkliwość niejasnych i niespójnych przepisów prawnych, a zmniejszyła – niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej.

Budownictwo

W okresie styczeń–wrzesień br. **produkcja budowlano-montażowa**⁷ zrealizowana na terenie kraju była o 5,5% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 9,8% w I półroczu br. oraz spadku o 15,6% w okresie trzech pierwszych kwartałów ub. roku).

We wrześniu br. produkcja budowlano-montażowa wzrosła o 5,6% w skali roku, po spadku w poprzednim miesiącu (o 3,6%) i we wrześniu ub. roku (o 4,8%). Wyższa niż przed rokiem była sprzedaż zarówno robót o charakterze remontowym, jak i inwestycyjnym. Wzrost obserwowano w przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz jednostkach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne. Spadek utrzymał się w przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie budynków.

Po wyeliminowaniu czynników o charakterze sezonowym produkcja budowlano-montażowa we wrześniu br. była o 3,8% większa niż przed rokiem i o 2,0% większa w porównaniu z sierpniem br.

⁷ W cenach stałych; w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2013				2014				2013	
	I-III	I-VI	I-IX	IX	I-III	I-VI	I-IX	IX	I-IX	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100								struktura w %	
Ogółem	84,9	78,5	84,4	95,2	110,6	109,8	105,5	105,6	100,0	100,0
roboty budowlane o charakterze:										
inwestycyjnym.....	84,1	79,4	85,0	98,3	114,1	108,2	103,2	101,4	65,0	66,5
remontowym.....	86,7	76,6	83,1	89,6	103,7	113,1	110,3	113,8	35,0	33,5
Budowa budynków.....	87,3	79,1	84,9	92,2	105,5	99,9	95,8	92,9	35,0	38,7
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej.....	79,9	72,3	79,5	93,0	110,5	117,0	112,4	114,1	37,3	35,1
Roboty budowlane specjalistyczne.....	87,2	86,1	91,0	104,0	118,1	116,2	111,0	110,5	27,7	26,2

W okresie styczeń-wrzesień br. odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 12,4% oraz robotami budowlanymi specjalistycznymi – o 11,0%. Spadek wystąpił w jednostkach zajmujących się głównie budową budynków – o 4,2% (w tym, w dominujących w tym dziale, jednostkach specjalizujących się w robotach budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych – o 5,9%).

Spśród podmiotów zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej największy wzrost produkcji budowlano-montażowej w stosunku do okresu trzech kwartałów ub. roku odnotowano w przedsiębiorstwach specjalizujących się w robotach związanych z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 18,8%). W podmiotach specjalizujących się w robotach związanych z budową dróg kołowych i szynowych odnotowano wzrost o 12,9%, a w jednostkach zajmujących się głównie robotami związanymi z budową rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych – wzrost o 7,6%.

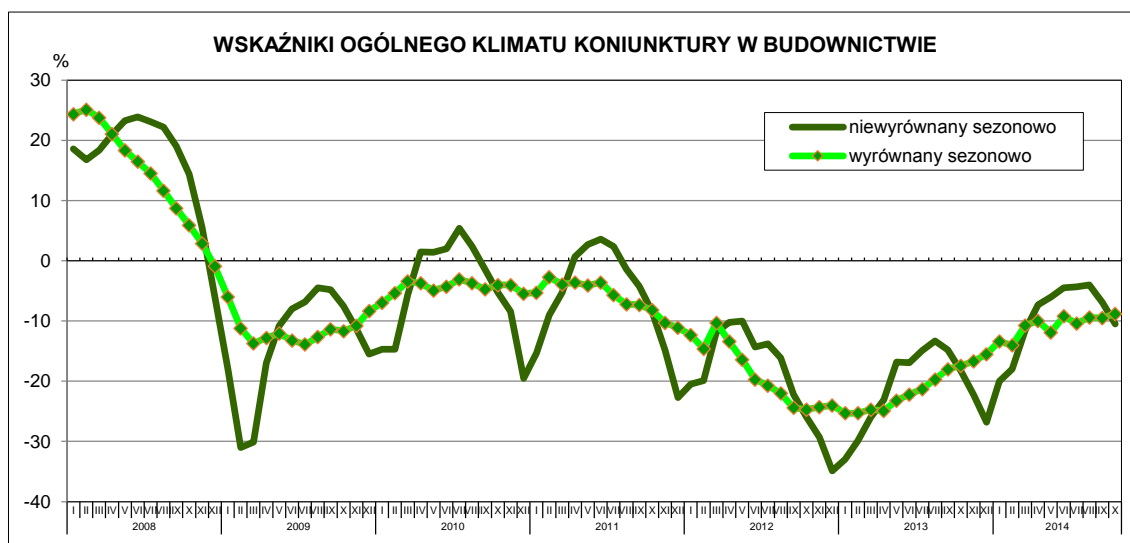
Wśród przedsiębiorstw działających w zakresie robót budowlanych specjalistycznych, w porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku, produkcja budowlano-montażowa najbardziej wzrosła w podmiotach wykonujących głównie instalacje elektryczne, wodnokanalizacyjne i pozostałe instalacje budowlane – o 14,8% (grupa o największym udziale w tym dziale). Wzrost notowano także w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie pozostałymi specjalistycznymi robotami budowlanymi (o 11,8%) oraz wykonywaniem robót budowlanych wykończeniowych (o 2,5%), natomiast w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie rozbiórką i przygotowaniem terenu pod budowę wystąpił niewielki spadek (o 1,0%).

W okresie styczeń–wrzesień br. w strukturze produkcji budowlano-montażowej wg rodzajów obiektów budowlanych niższy niż przed rokiem był udział budynków mieszkalnych. Zmniejszył się także udział budynków niemieszkalnych (wszystkich grup, z wyjątkiem budynków przemysłowych i magazynowych). Zwiększył się natomiast udział obiektów inżynierii lądowej i wodnej – głównie dróg szynowych, dróg kolei napowietrznych lub podwieszanych, kompleksowych budowli na terenach przemysłowych oraz rurociągów sieci rozdzielczej i linii kablowych rozdzielczych (w tym oczyszczalni wód i ścieków). Udział autostrad, dróg ekspresowych, ulic i dróg pozostałych nieco się zmniejszył w skali roku.

Struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej wg rodzajów obiektów budowlanych przedstawiała się następująco:

Rodzaje obiektów	Struktura (w %)	
	I-IX 2013	I-IX 2014
OGÓŁEM	100,0	100,0
Budynki razem	49,3	47,7
Budynki mieszkalne	14,1	13,4
w tym:		
Mieszkalne jednorodzinne	1,4	1,3
O dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	11,0	11,0
Budynki niemieszkalne	35,2	34,3
w tym:		
Biurowe	4,0	3,6
Handlowo-usługowe	7,5	7,4
Przemysłowe i magazynowe	12,6	13,1
Ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	7,4	7,3
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	50,7	52,3
w tym:		
Autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	17,1	16,5
Drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	4,1	5,4
Mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	2,8	2,5
Rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	6,4	6,2
Rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	8,6	9,4
Oczyszczalnie wód i ścieków	1,3	2,0
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	6,1	7,0
Obiekty pozostałe, gdzie indziej nie sklasyfikowane	2,8	1,8

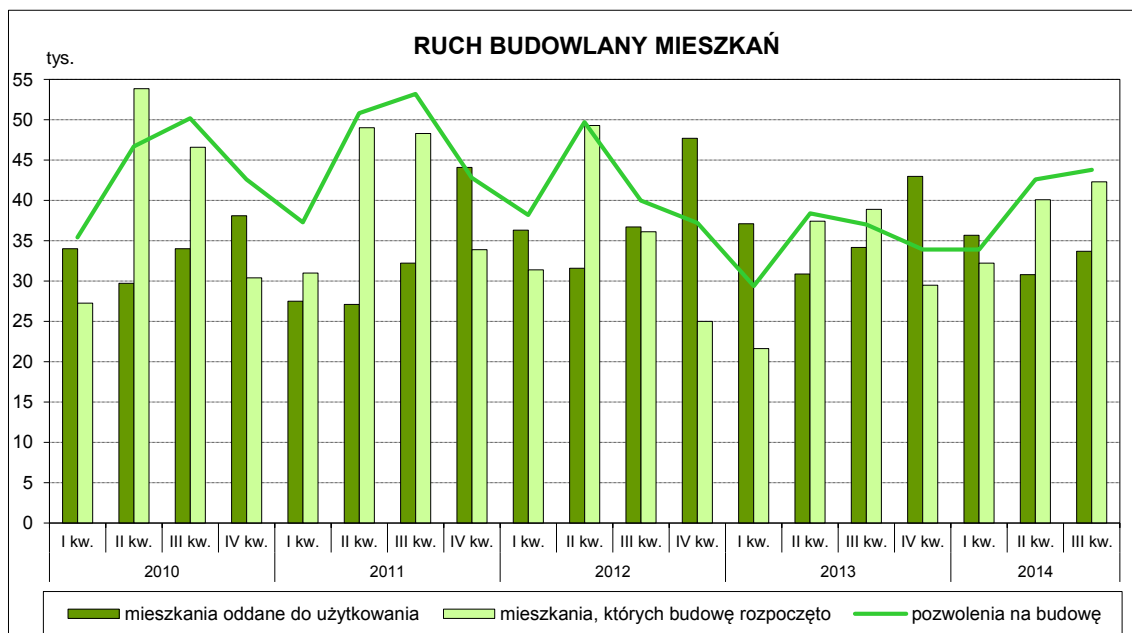

W październiku br. **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie jest oceniany bardziej negatywnie niż przed miesiącem (choć mniej pesymistycznie niż w analogicznym miesiącu ostatnich dwóch lat). Negatywne pozostają oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstw, bardziej pesymistycznie niż przed miesiącem jest oceniana bieżąca produkcja. Przewidywania w tych obszarach są bardziej niekorzystne niż we wrześniu. Pogorszyły się negatywne prognozy dotyczące portfela zamówień, zarówno na rynku krajowym jak i zagranicznym. Przewidywane jest zwiększenie skali redukcji zatrudnienia. Spadek cen realizacji robót budowlano-montażowych może być zbliżony do zapowiadanego we wrześniu.

Podobnie jak przed miesiącem i przed rokiem, jako główne bariery w prowadzeniu działalności budowlano-montażowej przedsiębiorcy wskazują koszty zatrudnienia, konkurencję na rynku i wysokie obciążenia na rzecz budżetu. W skali roku odnotowano zmniejszenie dotkliwości barier związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej, niedostatecznym popytem i kosztami materiałów.

Budownictwo mieszkaniowe

W okresie styczeń–wrzesień br. oddano do użytkowania mniej mieszkań niż w analogicznym okresie ub. roku, zwiększyła się natomiast liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia oraz tych, których budowę rozpoczęto.

Według wstępnych danych⁸ w okresie styczeń–wrzesień br. **oddano do użytkowania** 100,1 tys. mieszkań, tj. o 1,9% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Słabsze niż przed rokiem efekty uzyskano w budownictwie indywidualnym, w którym oddano 55,5 tys. mieszkań (spadek o 6,4%) i spółdzielczym – 2,6 tys. mieszkań (spadek o 3,1%). Wzrosła natomiast liczba mieszkań przekazanych do użytkowania w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 4,1% do 39,1 tys.), komunalnym (o 13,9% do 1,4 tys.) i społecznym czynszowym (o 9,3% do 1,2 tys.). Lepsze wyniki osiągnięto także w budownictwie zakładowym (289 mieszkań oddanych wobec 189 przed rokiem).

⁸ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

W okresie trzech kwartałów br. w 8 województwach odnotowano zmniejszenie liczby mieszkań oddanych do użytkowania w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Największe spadki wystąpiły w województwach dolnośląskim (o 21,3% do 9,5 tys. mieszkań) i pomorskim (o 20,3% do 6,8 tys.). Mniej mieszkań oddano również w województwach: lubelskim, śląskim, kujawsko-pomorskim i lubuskim, a nieznacznie mniej – w zachodniopomorskim i małopolskim. W pozostałych województwach obserwowano wzrost liczby przekazanych do użytkowania mieszkań, największy w województwie mazowieckim (o 11,1% do 22,0 tys. mieszkań).

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania kształtowała się następująco:

Formy budownictwa	I-IX 2013				I-IX 2014			
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego =100	przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100	przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w m ²
Ogółem	102102	100,0	97,4	106,5	100138	100,0	98,1	103,3
Indywidualne	59306	58,1	103,8	140,6	55525	55,4	93,6	138,8
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	37605	36,8	89,6	60,3	39130	39,1	104,1	60,3
Spółdzielcze	2659	2,6	88,4	58,7	2576	2,6	96,9	56,3
Spółeczne czynszowe ...	1096	1,1	122,3	47,5	1198	1,2	109,3	48,7
Komunalne	1247	1,2	76,6	41,5	1420	1,4	113,9	42,3
Zakładowe	189	0,2	113,9	74,5	289	0,3	152,9	60,7

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosła 103,3 m² i była o 3,2 m² mniejsza niż przed rokiem.

We wrześniu br. przekazano do użytkowania 11,4 tys. mieszkań, tj. o 6,7% więcej niż we wrześniu ub. roku. Wzrost obserwowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 13,3% do 4,7 tys.) i indywidualnym (o 8,2% do 6,2 tys.). Większa niż przed rokiem była też liczba mieszkań oddanych w budownictwie spółdzielczym (397 wobec 283). Mniej mieszkań niż we wrześniu ub. roku przekazano natomiast do użytkowania w budownictwie społecznym czynszowym (24 wobec 429 przed rokiem), komunalnym (118 wobec 129) oraz zakładowym (2 wobec 3).

W okresie styczeń–wrzesień br. liczba mieszkań, na których budowę **wydano pozwolenia** wyniosła 120,3 tys. i była o 14,8% większa niż analogicznym okresie przed rokiem, natomiast we wrześniu br. wydano pozwolenia na budowę 14,4 tys. mieszkań, tj. o 9,2% więcej niż we wrześniu ub. roku.

Liczba mieszkań, których budowę **rozpoczęto** w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosła 114,6 tys., tj. zwiększyła się w skali roku o 17,0%, zaś we wrześniu br. rozpoczęto budowę 15,1 tys. mieszkań – o 20,3% więcej niż we wrześniu ub. roku.

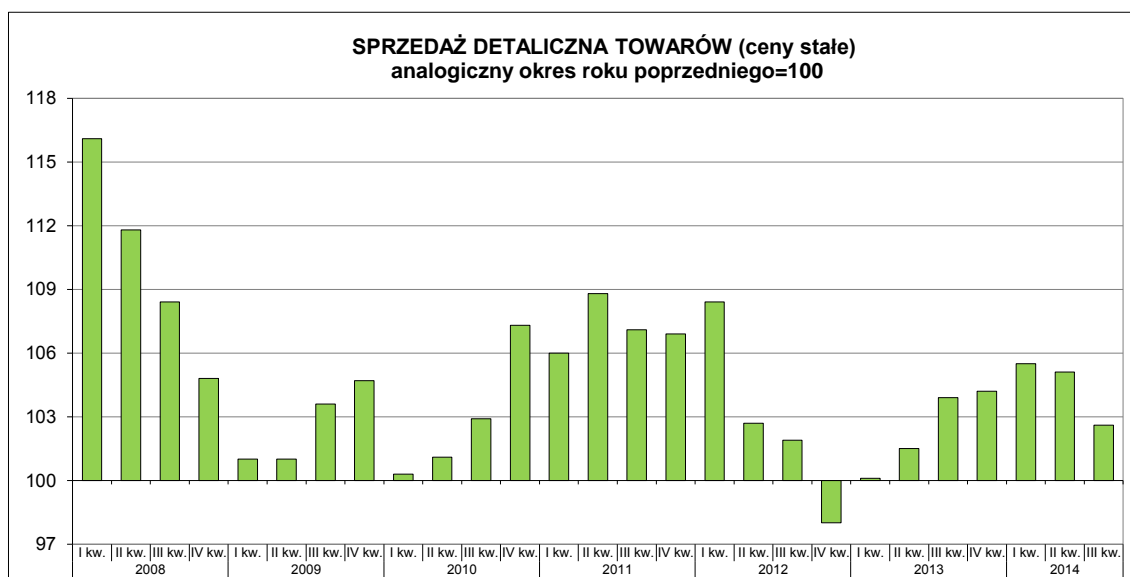
Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia i których budowę rozpoczęto kształtowała się następująco:

Formy budownictwa	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	I-IX 2014					
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego = 100
Ogółem	120 254	100,0	114,8	114 569	100,0	117,0
Indywidualne	58 937	49,0	99,1	61 105	53,4	103,7
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	58 673	48,8	141,7	50 759	44,3	139,5
Spółdzielcze	965	0,8	106,3	792	0,7	80,2
Spółeczne czynszowe	219	0,2	25,9	724	0,6	278,5
Komunalne	1 208	1,0	61,9	954	0,8	90,2
Zakładowe	252	0,2	127,9	235	0,2	75,6

W końcu września br. **w budowie** było 709,4 tys. mieszkań, tj. o 0,1% więcej niż przed rokiem.

Rynek wewnętrzny

W okresie styczeń–wrzesień br. **sprzedaż detaliczna**⁹ była o 4,3% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 1,9% przed rokiem). W III kwartale br. sprzedaż detaliczna rosła wolniej niż w I półroczu br. (2,6% wobec 5,3%).

Wyższa niż w okresie trzech kwartałów ub. roku była sprzedaż w większości grup. W grupie o największym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem, tj. żywność, napoje i wyroby tytoniowe, notowano wzrost o 3,8% (przed rokiem odpowiednio o 0,5%). Znacznie zwiększyła się sprzedaż w grupie pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (o 7,3%). Niższa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku była natomiast sprzedaż w podmiotach handlujących paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi (o 3,1%).

We wrześniu br. sprzedaż detaliczna zwiększyła się o 3,0% (wobec wzrostu o 2,8% w sierpniu br.). Wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem wyższa niż przed rokiem była sprzedaż m.in. w pozostałej sprzedaży detalicznej w niewyspecjalizowanych sklepach (o 7,7%), żywności, napojach i wyrobach tytoniowych (o 6,2%) oraz, po spadku przed miesiącem, w grupie pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 3,5%). Utrzymał się natomiast spadek sprzedaży w grupie paliwa stałe, ciekłe i gazowe (we wrześniu br. wyniósł 4,0%).

⁹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

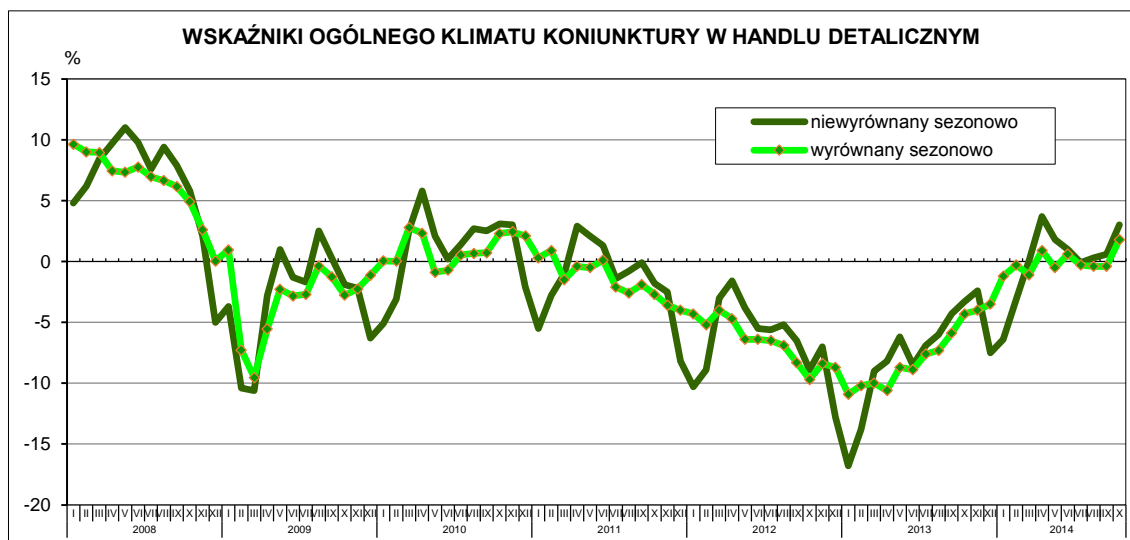
Dynamika sprzedaży detalicznej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2013				2014					2013	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	I-IX	IX	I-IX	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100									struktura w %	
Ogółem^a	100,0	101,5	103,9	104,2	105,5	105,1	102,6	104,3	103,0	100,0	100,0
w tym:											
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	100,1	108,2	113,2	122,5	115,9	101,4	100,8	106,0	103,5	9,2	9,1
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	95,3	95,3	99,1	96,6	98,6	98,9	93,7	96,9	96,0	17,8	19,0
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	100,9	99,2	101,2	99,7	99,9	106,7	105,0	103,8	106,2	25,9	25,6
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	113,0	108,3	110,9	110,6	105,4	108,9	107,9	107,3	107,7	10,7	10,5
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	109,5	109,2	108,8	106,7	107,3	108,0	113,1	109,4	111,9	5,4	5,1
Włókno, odzież, obuwie	104,2	117,4	112,0	116,3	125,3	117,4	113,8	118,3	100,7	5,4	4,9
Meble, rtv, agd	101,0	109,3	104,6	108,3	105,2	100,2	102,9	102,7	101,8	7,3	7,5
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizo- wanych sklepach	92,3	97,2	105,5	103,7	103,9	103,7	102,1	103,1	102,7	4,5	4,5
Pozostałe	91,9	94,9	100,0	98,1	113,2	106,7	99,5	105,7	100,7	13,0	13,1

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa¹⁰ w przedsiębiorstwach handlowych w okresie styczeń-wrzesień br. zwiększyła się w skali roku o 1,9%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych wzrosła o 1,4% (wobec odpowiednio wzrostu o 2,9% oraz o 1,2% przed rokiem). Po spadku w analogicznym okresie ub. roku, znacząco wzrosła sprzedaż hurtowa w grupie narzędzia technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyny, urządzenia i dodatkowe wyposażenie (o 8,0%); wolniejszy niż przed rokiem, ale nadal wysoki wzrost notowano w grupie kosmetyki i wyroby farmaceutyczne (7,1%). Obniżyła się natomiast sprzedaż hurtowa wyrobów tytoniowych (o 13,1%) oraz półproduktów i odpadów pochodzenia rolniczego oraz złomu (o 0,7%), tj. grupy o największym udziale w sprzedaży hurtowej. We wrześniu br. sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych obniżyła się o 0,2%, a w przedsiębiorstwach hurtowych wzrosła o 0,4%.

¹⁰ W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

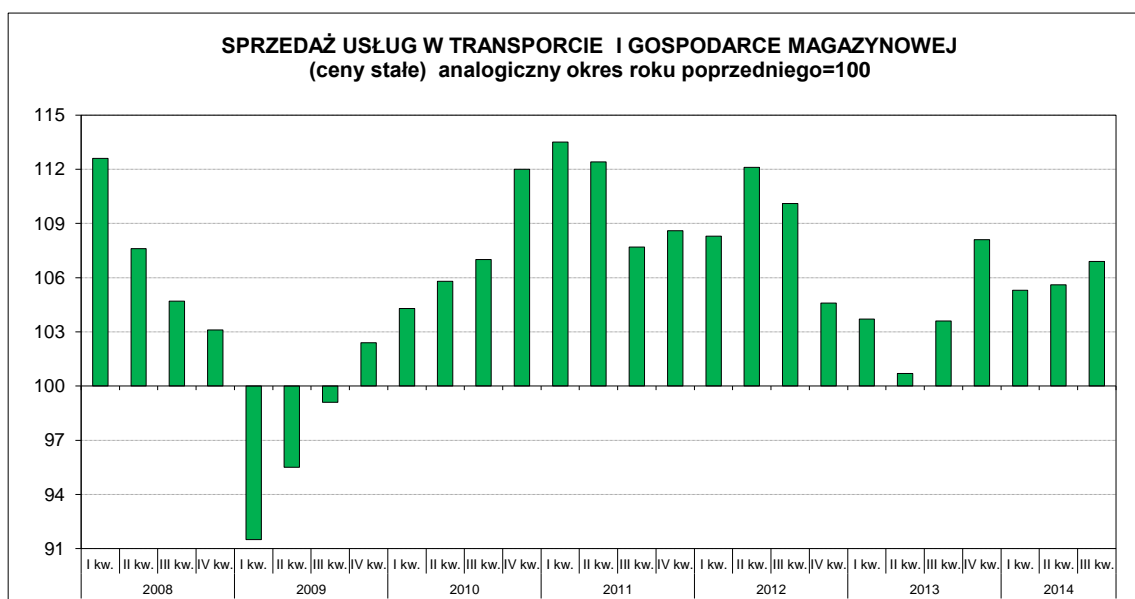

Ogólny klimat koniunktury w październiku br. w handlu detalicznym oceniany bardziej korzystnie niż przed miesiącem, na co wpływają głównie przewidywania przedsiębiorstw. Pozytywnie oceniają koniunkturę przedsiębiorstwa duże oraz średnie, przy nadal negatywnych wskazaniach firm małych i mikro. Podobnie jak przed miesiącem, pozytywne są oceny koniunktury jednostek z branży włókno, odzież, obuwie, przy mniej niekorzystnych wskazaniach jednostek z branży żywność oraz artykuły gospodarstwa domowego ogółem. Nieznacznie pozytywnie oceniają koniunkturę jednostki z branży pojazdy samochodowe (wobec negatywnych wskazań przed miesiącem). Korzystne wobec pesymistycznych we wrześniu br. są przewidywania dotyczące sytuacji finansowej, przy pogorszeniu negatywnych ocen bieżących w tym zakresie. Bardziej optymistyczne są prognozy dotyczące popytu na towary oraz sprzedaży, a oceny bieżącej sprzedaży są mniej pesymistyczne. W najbliższych trzech miesiącach przedsiębiorcy planują niewielkie, nieco mniejsze niż przewidywano przed miesiącem, redukcje zatrudnienia. Ceny towarów mogą nieznacznie wzrosnąć.

Wśród barier ograniczających działalność przedsiębiorstw w październiku br. najbardziej uciążliwe pozostają: konkurencja na rynku, koszty zatrudnienia, wysokie obciążenia na rzecz budżetu oraz niedostateczny popyt. W skali roku najbardziej zmniejszyło się znaczenie barier związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej, niedostatecznym popytem oraz dotyczących trudności w rozrachunkach z kontrahentami.

Transport

W okresie trzech kwartałów br. **sprzedaż usług**¹¹ w jednostkach transportu ogółem¹² w cenach stałych zwiększyła się o 7,5% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (przed rokiem notowano wzrost o 3,7%). We wrześniu br. wzrost sprzedaży usług w jednostkach transportu ogółem wyniósł w skali roku 7,9% (wobec 5,3% w sierpniu br.).

W okresie styczeń–wrzesień br. spośród grup o znaczącym udziale w transporcie ogółem największy wzrost sprzedaży w skali roku wystąpił w magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 17,6%) oraz transporcie samochodowym (o 4,1%). Spadek obserwowano natomiast w transporcie kolejowym (o 0,5%).

Przewozy ładunków ogółem w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosły 351,2 mln ton, tj. o 3,3% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost przewozów obserwowano w transporcie samochodowym oraz śródlądowym transporcie wodnym. We wrześniu br. przewieziono 43,5 mln ton ładunków – o 5,2% więcej niż przed rokiem.

W okresie trzech kwartałów br. **transportem kolejowym** przewieziono 167,7 mln ton ładunków (o 1,4% mniej niż przed rokiem). Mniejsze niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku były przewozy w komunikacji wewnętrznej (o ok. 3%). W komunikacji międzynarodowej odnotowano wzrost przewozów o ok. 3% (w tym zwiększyły się przewozy ładunków importowanych – o ok. 14% natomiast przewozy ładunków

¹¹ Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, pasażerów, bagażu i poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu.

¹² W cenach stałych; w przedsiębiorstwach transportowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

tranzytowych obniżyły się – o ok. 15%; a ładunków eksportowanych – o ok. 8%). We wrześniu br. transportem kolejowym przewieziono 20,9 mln ton ładunków (wzrost o 2,2% w skali roku). Średniodobowe przewozy ładunków we wrześniu br. były o 13,1% większe niż przed miesiącem.

Transportem samochodowym zarobkowym od początku roku przewieziono 138,5 mln ton ładunków, tj. o 11,6% więcej niż przed rokiem, natomiast we wrześniu br. – 17,3 mln ton (wzrost o 13,0% w skali roku). Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się od początku roku o 10,4%.

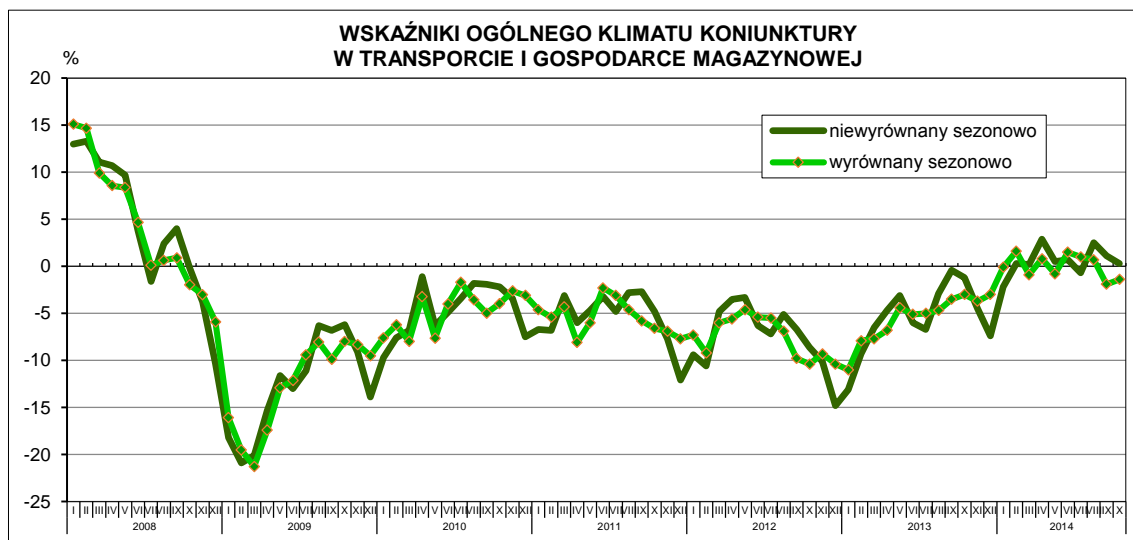
Transportem rurociągowym przetłoczono w okresie trzech kwartałów br. 36,6 mln ton ropy i produktów naftowych (o 1,8% mniej niż przed rokiem), a we wrześniu br. – 4,4 mln ton (o 1,9% mniej niż w analogicznym miesiącu ub. roku).

Przewozy ładunków **transportem morskim** od początku roku wyniosły 4,8 mln ton, tj. o 5,7% mniej niż przed rokiem. We wrześniu br. przewieziono 0,6 mln ton ładunków (wzrost w skali roku o 3,2%).

W **portach morskich** od początku roku przeładowano 50,2 mln ton ładunków, tj. o 5,5% więcej niż przed rokiem. Zwiększyły się przeładunki ładunków tocznych o 11,9%, kontenerów – o 10,0%, ładunków masowych ciekłych – o 8,0%, pozostałych ładunków drobnicowych – o 4,2% oraz ładunków masowych suchych – o 0,7%.

W okresie styczeń–wrzesień br. wzrost przeładunków w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku obserwowano w portach: Police (o 23,0% do 1,4 mln ton), Szczecin (o 9,9% do 6,2 mln ton), Gdynia (o 6,1% do 11,9 mln ton), Świnoujście (o 4,5% do 9,5 mln ton) oraz Gdańsk (o 3,0% do 20,7 mln ton).

Środkami komunikacji publicznej w okresie trzech kwartałów br. przewieziono 492,3 mln pasażerów – o 9,3% mniej niż przed rokiem. Transportem samochodowym przewieziono 281,3 mln pasażerów (spadek o 16,1%). Zmniejszyły się również przewozy pasażerów w transporcie kolejowym (o 0,3% do 200,2 mln pasażerów). Wzrosła natomiast liczba pasażerów przewiezionych transportem lotniczym (o 69,0% do 9,8 mln pasażerów).

W październiku br. **ogólny klimat koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest oceniany pozytywnie, podobnie jak we wrześniu. Mniej niekorzystne są oceny bieżącego popytu i sprzedaży, ale oczekiwania w tych obszarach są negatywne wobec pozytywnych przed miesiącem. Mniej pesymistycznie postrzegana jest aktualna sytuacja finansowa, pogorszyły się jednak jej niekorzystne prognozy. W najbliższych miesiącach spodziewane jest utrzymanie się spadku cen usług transportowych. Podobnie jak przed miesiącem, w październiku zapowiadane są niewielkie redukcje zatrudnienia.

Łączność

W okresie trzech kwartałów br. **sprzedaż usług** ogółem¹³, obejmująca wpływy za usługi pocztowe i kurierskie oraz za usługi telekomunikacyjne była w cenach stałych o 1,3% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 2,3% w analogicznym okresie ub. roku). W większym stopniu wzrosła sprzedaż usług pocztowych i kurierskich niż telekomunikacyjnych.

W końcu września br. liczba abonentów i użytkowników (usługi z przedpłata) **telefonii ruchomej (komórkowej)** ukształtowała się na poziomie 57,3 mln (w tym 53% to użytkownicy) i była o 2,3% większa niż przed rokiem oraz o 1,3% wyższa niż w końcu grudnia ub. roku. Na 100 mieszkańców przypadało 148,8 abonentów i użytkowników (wobec 145,4 przed rokiem oraz 146,8 w końcu ub. roku). W okresie trzech kwartałów br. przybyło ok. 0,7 mln abonentów i użytkowników (wobec 1,7 mln przed rokiem).

Utrzymał się spadek liczby **telefonicznych łączy głównych**¹⁴, zapoczątkowany w 2005 r. W okresie trzech kwartałów br. ich liczba w sieci publicznej telefonii przewodowej wyniosła ok. 5,7 mln i była o ok. 3% mniejsza niż w końcu ub. roku. Na 100 mieszkańców przypadało 14,7 łączy (w końcu ub. roku 15,1). W końcu września br. liczba łączy w dostęпах ISDN¹⁵ wyniosła ok. 854 tys. (w tym ok. 92% zainstalowano w miastach) i była o ok. 7% mniejsza niż w końcu ub. roku.

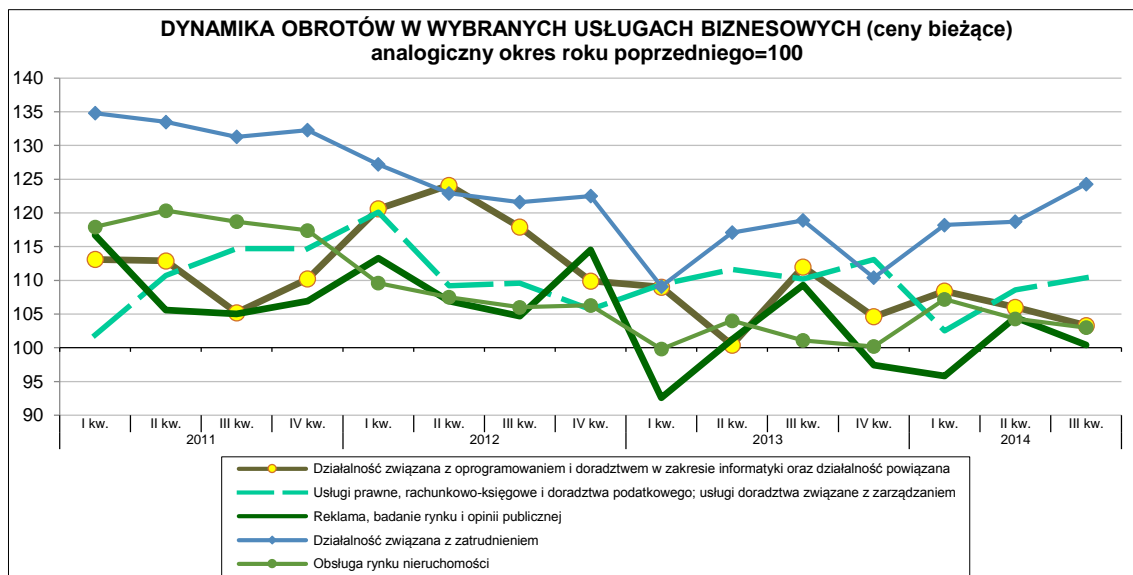
¹³ W cenach stałych; w jednostkach łączności o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

¹⁴ Standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) powiększone o liczbę łączy w dostęпах ISDN.

¹⁵ ISDN – telefoniczna sieć cyfrowa z integracją usług, umożliwiająca wykorzystanie tej samej sieci do transferu głosu, obrazu, faksów, danych.

Usługi biznesowe

W okresie styczeń–wrzesień br. obroty¹⁶ w większości badanych grupowań z obszaru **usług biznesowych**¹⁷ były wyższe niż przed rokiem.

W największym stopniu, szybciej niż przed rokiem, wzrosły obroty w skali roku w działalności związanej z zatrudnieniem (20,6%). Znacznie, ale wolniej niż w okresie trzech kwartałów ub. roku, zwiększyły się m.in. obroty w zakresie usług prawnych, rachunkowo-księgowych i doradztwa podatkowego; usług doradztwa związanych z zarządzaniem (7,2%), oprogramowania i doradztwa w zakresie informatyki oraz działalności powiązanej (5,8%) oraz w działalności związanej z administracyjną obsługą biura i pozostałą działalnością wspomagającą prowadzenie działalności gospodarczej (5,5%). W obsłudze rynku nieruchomości obserwowano wzrost o 4,8%.

Spadek obrotów w odniesieniu do okresu styczeń–wrzesień ub. roku notowano m.in. w działalności wydawniczej – o 4,0% (wobec wzrostu o 4,4% w okresie trzech kwartałów ub. roku).

¹⁶ W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

¹⁷ Usługi biznesowe to usługi związane z obsługą działalności gospodarczej. Badaniem objęto wybrane grupowania Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007: z sekcji Informacja i komunikacja działły: działalność wydawnicza, działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana, działalność usługowa w zakresie informacji; sekcję Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; z sekcji Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna: dział działalność prawnicza, rachunkowo-księgowo i doradztwo podatkowe, grupę doradztwo związane z zarządzaniem oraz działły: działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne; reklama, badanie rynku i opinii publicznej; pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; z sekcji Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca działły: działalność związana z zatrudnieniem; działalność detektywistyczna i ochroniarska, grupę sprzątanie obiektów oraz dział działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej.

Bilans płatniczy

Według wstępnych danych, **saldo rachunku bieżącego bilansu płatniczego**¹⁸ w sierpniu br. wyniosło minus 986 mln EUR (wobec minus 487 mln EUR przed rokiem). **Saldo obrotów towarowych** ukształtowało się na poziomie minus 64 mln EUR (13 mln EUR rok wcześniej), przy czym eksport zmniejszył się o 1,7% do 11560 mln EUR, a import o 1,1% do 11624 mln EUR. **Saldo usług** wyniosło 472 mln EUR i było niższe niż przed rokiem o 100 mln EUR. Było ono rezultatem dodatnich sald: usług transportowych (401 mln EUR) i pozostałych usług (86 mln EUR) oraz ujemnego salda podróży zagranicznych (minus 15 mln EUR). Przychody z tytułu eksportu usług ukształtowały się na poziomie 3009 mln EUR (wzrost o 0,5%), a rozchody z tytułu importu usług wyniosły 2537 mln EUR (wzrost o 4,7%). Ujemne **saldo dochodów pierwotnych** w sierpniu br. wyniosło 1446 mln EUR i pogłębiło się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 557 mln EUR. Na wysokość salda dochodów pierwotnych w znacznym stopniu wpłynęło ujemne saldo dochodów z inwestycji (minus 1705 mln EUR), w ramach którego dochody uzyskane przez bezpośrednich inwestorów zagranicznych z tytułu ich zaangażowania kapitałowego w polskich podmiotach ukształtowały się na poziomie 1347 mln EUR. **Saldo dochodów wtórnych** w sierpniu br. było dodatnie i wyniosło 52 mln EUR (wobec minus 183 mln EUR przed rokiem), przy czym wartość przychodów zwiększyła się w porównaniu z sierpniem ub. roku o 36 mln EUR do 373 mln EUR, a wartość rozchodów zmniejszyła się o 199 mln EUR do 321 mln EUR.

Rachunek kapitałowy zamknął się dodatnim saldem w wysokości 24 mln EUR (wobec 167 mln EUR w sierpniu ub. roku), a kwoty przychodów i rozchodów ukształtowały się odpowiednio na poziomie 70 mln EUR oraz 46 mln EUR (wobec 200 mln EUR oraz 33 mln EUR przed rokiem).

Saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego w sierpniu br. wyniosło minus 11 mln EUR (wobec minus 1444 mln EUR przed rokiem). **Saldo inwestycji zagranicznych w Polsce** (pasywa) ukształtowało się na poziomie 312 mln EUR, przy czym wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych wyniosła 744 mln EUR. **Polskie inwestycje za granicą** (aktywa), łącznie z oficjalnymi aktywami rezerwowymi oraz pochodnymi instrumentami finansowymi, wyniosły 301 mln EUR, w tym wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych ukształtowała się na poziomie minus 581 mln EUR. Na wielkość salda rachunku finansowego wpływały również **inwestycje portfelowe**, gdzie odnotowano spadek aktywów rezydentów w wysokości 426 mln EUR oraz wycofanie kapitału nierezydentów w kwocie 277 mln EUR. W **pozostałych inwestycjach** odnotowano

¹⁸ Opracowano na podstawie danych NBP w oparciu o nowe standardy określone przez MFW w podręczniku bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej BPM6. Więcej informacji na ten temat można uzyskać na stronie NBP pod adresem http://www.nbp.pl/home.aspx?f=aktualnosci/wiadomosci_2014/info-ds.html

wzrost aktywów rezydentów w kwocie 2068 mln EUR, a w przypadku nierezydentów nastąpiło wycofanie kapitału z Polski w wysokości 155 mln EUR. Saldo pochodnych instrumentów finansowych ukształtowało się na poziomie 37 mln EUR.

Wartość **oficjalnych aktywów rezerwowych** w sierpniu br. zmniejszyła się o 797 mln EUR do 77370 mln EUR.

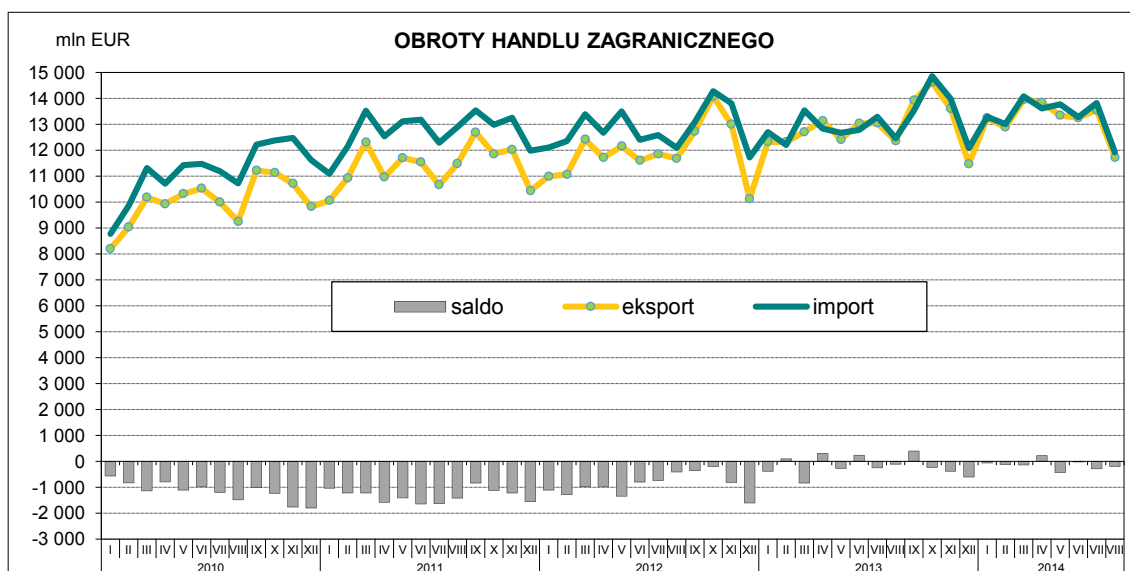
Bilans płatniczy kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VIII 2013	VIII 2014	IX 2013 - VIII 2014 ^a
	w mln EUR		
RACHUNEK BIEŻĄCY	-487	-986	-5514
Saldo obrotów towarowych	13	-64	982
Eksport	11766	11560	154646
Import	11753	11624	153664
Saldo usług	572	472	7114
Przychody	2994	3009	33843
Rozchody	2422	2537	26729
Saldo dochodów pierwotnych	-889	-1446	-13722
Przychody	1207	611	10290
Rozchody	2096	2057	24012
Saldo dochodów wtórnych	-183	52	112
Przychody	337	373	6063
Rozchody	520	321	5951
RACHUNEK KAPITAŁOWY	167	24	9364
Przychody	200	70	10155
Rozchody	33	46	791
RACHUNEK FINANSOWY	-1444	-11	-4320
Inwestycje bezpośrednie - aktywa	-425	-581	2280
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	113	5	1377
Instrumenty dłużne	-538	-586	903
Inwestycje bezpośrednie - pasywa	324	744	7236
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	683	941	6319
Instrumenty dłużne	-359	-197	917
Inwestycje portfelowe - aktywa	78	-426	3286
Udziałowe papiery wartościowe	141	-309	1205
Dłużne papiery wartościowe	-63	-117	2081
Inwestycje portfelowe - pasywa	-705	-277	5180
Udziałowe papiery wartościowe	288	568	2658
Dłużne papiery wartościowe	-993	-845	2522
Pozostałe inwestycje - aktywa	-548	2068	7418
NBP	0	0	1
Sektor rządowy	4	2	7
Monetarne Instytucje Finansowe	-397	2260	6006
Pozostałe sektory	-155	-194	1404
Pozostałe inwestycje - pasywa	665	-155	-2569
NBP	692	183	-553
Sektor rządowy	-8	1	873
Monetarne Instytucje Finansowe	281	287	-1498
Pozostałe sektory	-300	-626	-1391
Pochodne instrumenty finansowe	72	37	-639
Oficjalne aktywa rezerwowe	-337	-797	-6818
SALDO BŁĘDÓW I OPUSZCZEŃ	-1124	951	-8170

^a Dane skumulowane są prezentowane krocząco w ujęciu 12 miesięcy.

Handel zagraniczny

W okresie styczeń–sierpień br. obroty towarowe handlu zagranicznego zwiększyły się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, nieznacznie szybciej po stronie eksportu niż importu. Odnotowano wzrost wymiany z krajami rozwiniętymi (w tym z krajami UE) oraz z krajami rozwijającymi się. Spadek obrotów obserwowano natomiast z krajami Europy Środkowo-Wschodniej, głębszy w eksporcie niż w imporcie. Wymiana ogółem zamknęła się nieco mniejszą niż przed rokiem kwotą ujemnego salda. Obroty w cenach stałych w okresie siedmiu miesięcy br. były wyższe niż przed rokiem. W wyniku spadku cen towarów importowanych korzystniej niż rok wcześniej kształtowały się relacje cenowe wymiany.

Eksport wyrażony w złotych zwiększył się w porównaniu z okresem styczeń–sierpień ub. roku o 4,6% i wyniósł 441,5 mld zł, a import wzrósł o 4,4% do 445,6 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 4,1 mld zł (w okresie styczeń–sierpień ub. roku minus 4,8 mld zł). Obroty liczone w euro zwiększyły się po stronie eksportu o 4,4% do 105,8 mld EUR, a po stronie importu – o 4,2% do 106,8 mld EUR. Ujemne saldo wyniosło 1,0 mld EUR (przed rokiem minus 1,2 mld EUR). Eksport w dolarach USA wyniósł 144,9 mld USD i był o 8,4% wyższy niż przed rokiem, a import – 146,3 mld USD, tj. o 8,1% większy. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 1,3 mld USD (w okresie styczeń–sierpień ub. roku minus 1,5 mld USD).

Eksport w **cenach stałych** w okresie styczeń–lipiec br. był wyższy w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 5,6%, a import – o 9,6%. W obrotach z krajami UE wolumen eksportu zwiększył się o 8,7%, z krajami Europy Środkowo-Wschodniej obniżył się o 12,0%, a z krajami rozwijającymi się – wzrósł o 2,6%. Zwiększył się wolumen

towarów sprowadzanych: z krajów UE o 7,8%, z krajów Europy Środkowo-Wschodniej o 4,2%, a z krajów rozwijających się – o 22,6%.

W okresie styczeń–lipiec br. ceny transakcyjne towarów eksportowanych (liczone w złotych) były wyższe niż przed rokiem o 0,6%, a towarów importowanych niższe – o 3,4%. **Wskaźnik terms of trade** ogółem kształtował się na poziomie 104,1 (wobec 101,9 w okresie styczeń–lipiec ub. roku).

W obrotach towarowych z krajami UE wskaźnik terms of trade wyniósł 101,3 wobec 99,2 w analogicznym okresie ub. roku.

W wymianie handlowej z krajami Europy Środkowo-Wschodniej wskaźnik terms of trade kształtował się na poziomie 104,3 (wobec 110,0 w okresie styczeń–lipiec ub. roku), co spowodowane było szybszym spadkiem cen towarów importowanych (o 5,3%) niż eksportowanych (o 1,2%).

W obrotach z krajami rozwijającymi się w okresie styczeń–lipiec br. wskaźnik terms of trade wyniósł 110,7 (wobec 108,8 przed rokiem), na co wpłynęło obniżenie cen towarów importowanych (o 5,0%) i wzrost cen towarów eksportowanych (o 5,2%).

Obroty handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–VIII 2014						I–VIII 2013	I–VIII 2014
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I–VIII 2013=100				
				zł	EUR	USD	struktura w %	
EKSPORT	441501,7	105799,4	144916,7	104,6	104,4	108,4	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	369219,2	88478,3	121192,6	106,9	106,6	110,6	81,9	83,6
w tym Unia Europejska .	338418,4	81099,2	111080,8	107,0	106,7	110,7	75,0	76,7
w tym strefa euro	235289,1	56383,7	77233,5	108,2	108,0	112,0	51,5	53,3
Kraje rozwijające się	38820,1	9300,9	12743,8	105,7	105,4	109,8	8,7	8,8
Kraje Europy Środkowo- Wschodniej	33462,4	8020,2	10980,3	84,2	84,1	87,6	9,4	7,6
IMPORT^a	445626,2	106789,1	146263,6	104,4	104,2	108,1	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	289519,1	69378,6	95032,0	102,5	102,3	106,1	66,2	65,0
w tym Unia Europejska .	260184,0	62349,7	85400,1	104,3	104,1	107,9	58,4	58,4
w tym strefa euro	204514,8	49008,6	67128,9	105,0	104,8	108,6	45,6	45,9
Kraje rozwijające się	98162,3	23527,0	32215,9	114,4	114,1	118,6	20,1	22,0
Kraje Europy Środkowo- Wschodniej	57944,8	13883,5	19015,7	98,8	98,5	102,6	13,7	13,0
SALDO	-4124,5	-989,7	-1346,9	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte	79700,1	19099,7	26160,6	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska .	78234,4	18749,5	25680,7	x	x	x	x	x
w tym strefa euro	30774,3	7375,1	10104,6	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się	-59342,2	-14226,1	-19472,1	x	x	x	x	x
Kraje Europy Środkowo- Wschodniej	-24482,4	-5863,3	-8035,4	x	x	x	x	x

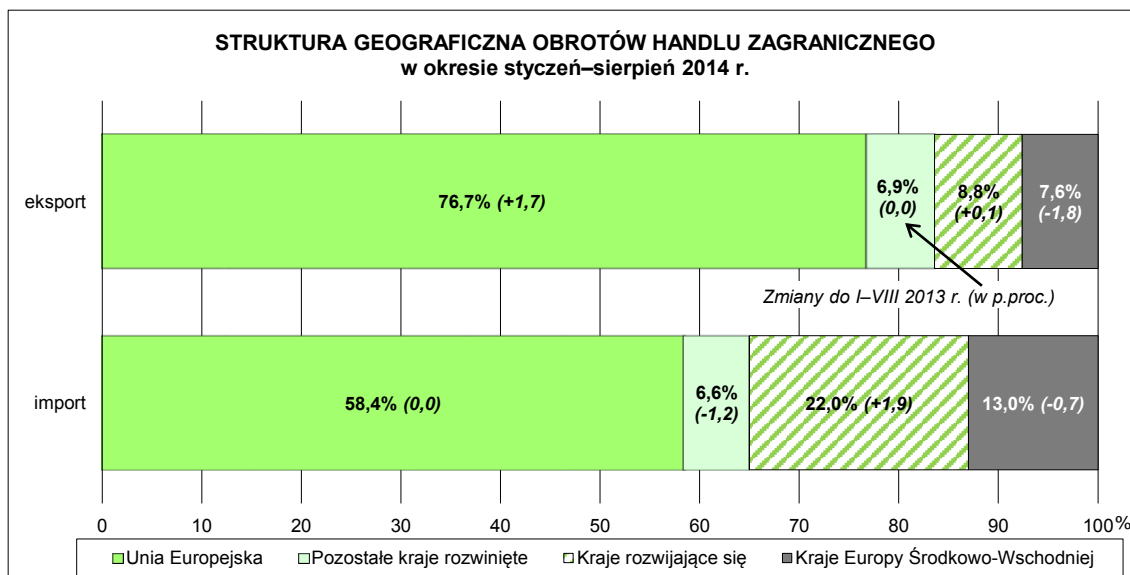
^a Dane dot. importu w podziale na grupy krajów prezentowane są **wg kraju pochodzenia**. Dane dot. importu **wg kraju wysyłki** dostępne są w Informacji bieżącej o wynikach wstępnych *Obroty handlu zagranicznego ogółem i wg krajów I–VIII 2014 r.* na stronie internetowej GUS:

http://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5466/1/24/1/obroty_handlu_zagranicznego_o_golem_i_wedlug_krajow_1-8m2014.pdf

U w a g a: Dane o strukturze i dynamice dla obrotów Polski z krajami rozwiniętymi, w tym UE oraz krajami Europy Środkowo-Wschodniej podano w warunkach porównywalnych, tj. uwzględniono wartość obrotów handlu zagranicznego Chorwacji, która przystąpiła do Unii Europejskiej w dniu 1.07.2013 r., a wcześniej była zaliczana do krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

W okresie styczeń–sierpień br. w **strukturze geograficznej** obrotów, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, wzrósł udział krajów rozwijających się, a zmniejszył – krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Udział krajów rozwiniętych (w tym krajów UE) zwiększył się w eksporcie, a w imporcie obniżył się.

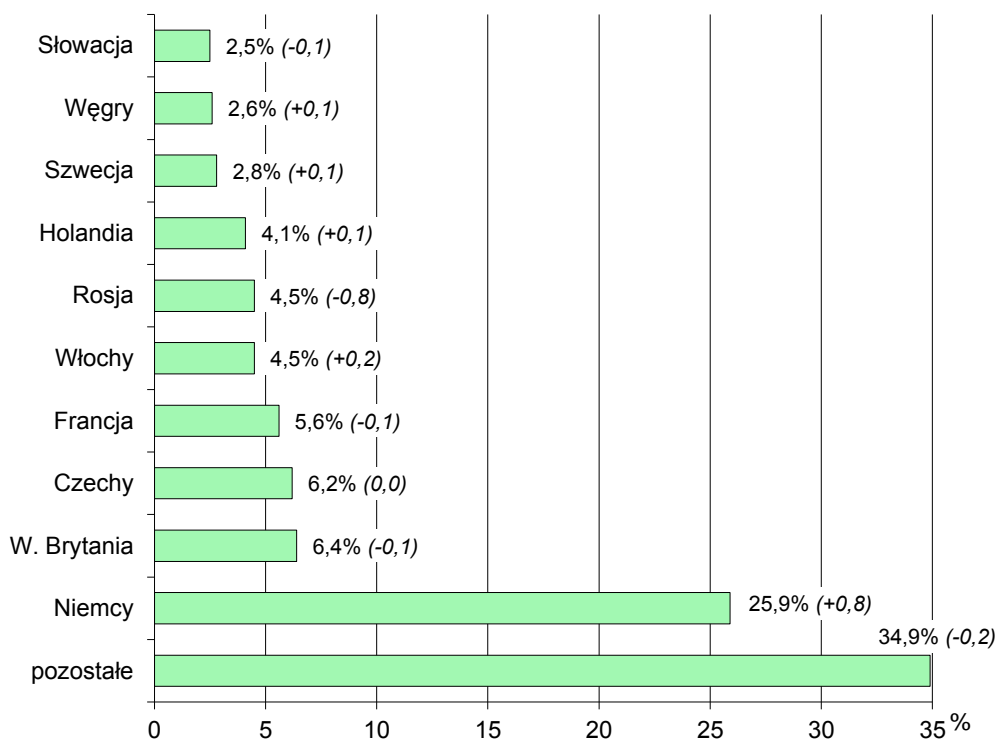
Obroty z krajami **Unii Europejskiej** wzrosły w porównaniu z okresem styczeń–sierpień ub. roku, w eksporcie – o 7,0% do 338,4 mld zł oraz w imporcie – o 4,3% do 260,2 mld zł. Dodatkowo saldo wymiany było większe niż przed rokiem i wyniosło 78,2 mld zł (po ośmiu miesiącach ub. roku 66,9 mld zł). Obroty wyrażone w euro w eksporcie wyniosły 81,1 mld EUR, tj. o 6,7% więcej niż przed rokiem, a w imporcie – 62,3 mld EUR, tj. odpowiednio o 4,1% więcej. Dodatkowo saldo osiągnęło poziom 18,7 mld EUR (wobec 16,1 mld EUR przed rokiem). Ekspert i import w dolarach USA był wyższy niż rok wcześniej odpowiednio o 10,7% i o 7,9%, a dodatkowo saldo wyniosło 25,7 mld USD (wobec 21,2 mld USD w okresie styczeń–sierpień ub. roku). Udział krajów Unii Europejskiej w eksporcie ogółem zwiększył się z 75,0% przed rokiem do 76,7%, a w imporcie nie zmienił się i wyniósł 58,4%.

Wartość obrotów z **Niemcami** wzrosła w eksporcie o 7,9% do 114,3 mld zł, a w imporcie o 4,9% do 96,9 mld zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 17,5 mld zł (w okresie styczeń–sierpień ub. roku 13,6 mld zł). Ekspert wyrażony w euro wzrósł o 7,6%, a import zwiększył się o 4,6%. Dodatkowo saldo wyniosło 4,2 mld EUR (wobec 3,3 mld EUR przed rokiem). Udział Niemiec w obrotach ogółem zwiększył się w eksporcie z 25,1% do 25,9%, a w imporcie – z 21,6% do 21,7%.

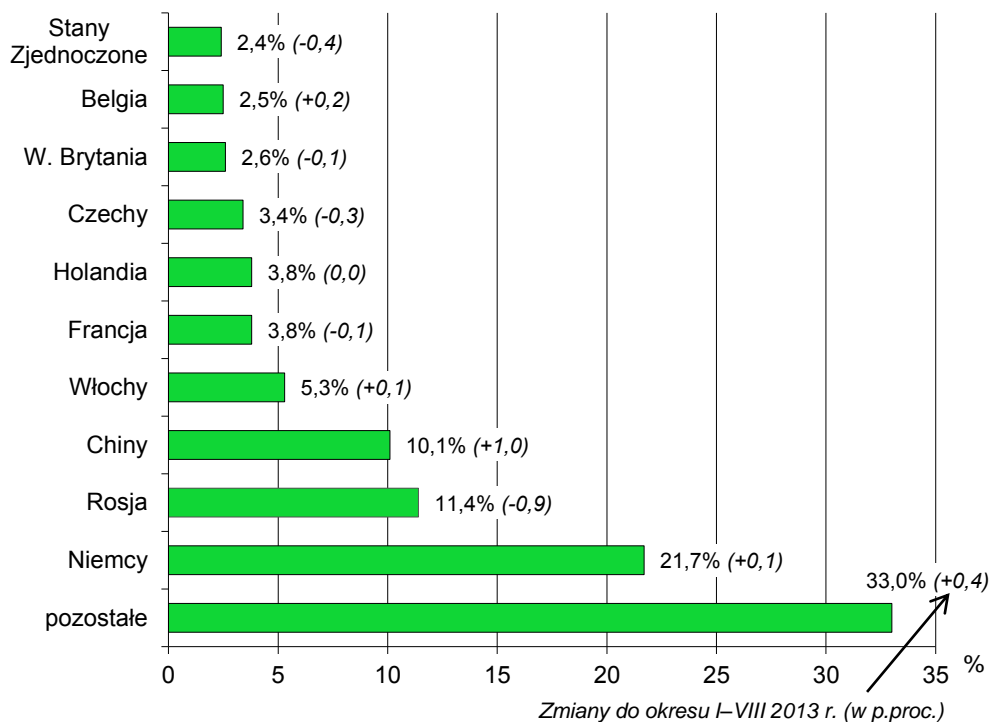
W wymianie z Niemcami wg grup towarowych SITC odnotowano m.in. wzrost eksportu części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych oraz mebli i ich części, a spadek – m.in. miedzi, pojazdów samochodowych do przewozu osób oraz spalinowych silników tłokowych i ich części. W imporcie znacznie wzrosła wartość dostaw pojazdów samochodowych do przewozu osób, natomiast obniżyła się – m.in. spalinowych silników tłokowych i ich części.

**STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO
w okresie styczeń–sierpień 2014 r.**

eksport

import

Wśród naszych partnerów handlowych, kolejne pozycje po Niemczech zajmowały: w eksporcie – W. Brytania (6,4%), Czechy (6,2%), Francja (5,6%), Włochy i Rosja (po 4,5%), Holandia (4,1%), Szwecja (2,8%), Węgry (2,6%) oraz Słowacja (2,5%), a w imporcie – Rosja (11,4%), Chiny (10,1%), Włochy (5,3%), Francja i Holandia (po 3,8%), Czechy (3,4%), W. Brytania (2,6%), Belgia (2,5%) oraz Stany Zjednoczone (2,4%).

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej** w eksporcie zmniejszyły się w porównaniu z okresem styczeń–sierpień ub. roku o 15,8% do 33,5 mld zł, a w imporcie – o 1,2% do 57,9 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 24,5 mld zł (wobec minus 18,9 mld zł przed rokiem). Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 8,0 mld EUR, tj. o 15,9% mniej niż przed rokiem, a w imporcie – 13,9 mld EUR, tj. odpowiednio o 1,5% mniej. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 5,9 mld EUR (wobec minus 4,6 mld EUR po ośmiu miesiącach ub. roku). Eksport w dolarach USA był niższy o 12,4%, natomiast import wzrósł o 2,6%. Ujemne saldo wyniosło 8,0 mld USD (wobec minus 6,0 mld USD przed rokiem). Udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej w obrotach ogółem obniżył się – po stronie eksportu z 9,4% w okresie styczeń–sierpień ub. roku do 7,6%, a importu z 13,7% do 13,0%.

Po ośmiu miesiącach br. **Rosja** zajmowała szóste miejsce na liście naszych partnerów handlowych w eksporcie oraz drugie – w imporcie (przed rokiem odpowiednio piąte i drugie miejsce). Eksport do Rosji w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku obniżył się o 12,1% do 19,8 mld zł, a import zmniejszył się o 3,2% do 50,8 mld zł. Ujemne saldo obrotów ukształtowało się na poziomie 31,0 mld zł (wobec minus 30,0 mld zł przed rokiem). Obroty z Rosją wyrażone w euro zmniejszyły się o 12,3% w eksporcie i o 3,5% w imporcie, a ujemne saldo wyniosło 7,4 mld EUR (w okresie styczeń–sierpień ub. roku minus 7,2 mld EUR). Wartość wymiany liczonej w dolarach USA spadła w eksporcie o 8,6%, natomiast w imporcie pozostała na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem. Ujemne saldo wyniosło 10,2 mld USD (przed rokiem minus 9,5 mld USD). Udział Rosji w eksporcie ogółem obniżył się z 5,3% w okresie ośmiu miesięcy ub. roku do 4,5%, a w imporcie – z 12,3% do 11,4%.

W obrotach z Rosją (wg grup SITC) odnotowano spadek eksportu m.in. części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych, a także owoców i orzechów świeżych lub suszonych oraz importu ropy naftowej.

Ukraina – drugi po Rosji partner handlowy Polski w grupie krajów Europy Środkowo-Wschodniej – przesunęła się z ósmego miejsca przed rokiem w eksporcie ogółem na czternaste, a w imporcie pozostała na dwudziestej pierwszej pozycji. Eksport na Ukrainę zmniejszył się w porównaniu z okresem styczeń–sierpień ub. roku o 28,6% do 8,4 mld zł, natomiast import zwiększył się o 12,5% i wyniósł 4,9 mld zł. Dodatkowo saldo obrotów obniżyło się z 7,3 mld zł przed rokiem do 3,4 mld zł. Obroty z Ukrainą wyrażone w euro w eksporcie były niższe niż rok wcześniej, podobnie jak w złotych, o 28,6%, a w imporcie wzrosły o 12,2%; dodatkowo saldo wyniosło 0,8 mld EUR (po ośmiu miesiącach ub. roku

1,8 mld EUR). Wartość wymiany liczonej w dolarach USA spadła w eksporcie o 25,6%, a w imporcie zwiększyła się o 16,8%. Dodatkowo saldo ukształtowało się na poziomie 1,1 mld USD (przed rokiem 2,3 mld USD). Udział Ukrainy w eksporcie ogółem obniżył się z 2,8% w okresie styczeń–sierpień ub. roku do 1,9%, a w imporcie wzrósł z 1,0% do 1,1%.

W obrotach z Ukrainą (wg grup SITC) obniżył się eksport m.in. olejów ropy naftowej, owoców oraz papieru, tektury i wyrobów z nich. W imporcie odnotowano wzrost wartości m.in. forniru, sklejki, płyt wiórowych, innych wyrobów z drewna, sztab, prętów, kątowników itp. z żeliwa lub stali, surowców pochodzenia roślinnego gdzie indziej niewymienionych oraz wyrobów walcowanych płaskich z żeliwa lub stali niestopowej.

Odnotowano wzrost obrotów we wszystkich sekcjach towarowych **wg nomenklatury SITC**, z wyjątkiem eksportu paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych oraz importu surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw. W strukturze towarowej eksportu w porównaniu z okresem styczeń–sierpień ub. roku zwiększył się udział m.in. różnych wyrobów przemysłowych, przy spadku udziału towarów sklasyfikowanych głównie wg surowca oraz paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych. W imporcie natomiast wzrósł udział m.in. różnych wyrobów przemysłowych, a obniżył się – maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego oraz paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych.

Dynamika i struktura obrotów ogółem wg sekcji SITC kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–VIII 2014		I–VIII 2013	
	w mln zł	I–VIII 2013=100	struktura w %	
EKSPORT	441501,7	104,6	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	47583,0	104,7	10,8	10,8
Napoje i tytoń	6652,8	117,4	1,5	1,3
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	11093,7	102,8	2,5	2,6
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	18587,4	93,8	4,2	4,7
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	1302,6	106,8	0,3	0,3
Chemikalia i produkty pokrewne	40967,4	104,2	9,3	9,3
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	88763,9	102,3	20,1	20,6
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	166822,5	105,4	37,8	37,5
Różne wyroby przemysłowe	59131,1	110,3	13,4	12,7
IMPORT	445626,2	104,4	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	32301,0	104,4	7,3	7,3
Napoje i tytoń	2751,7	104,9	0,6	0,6
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	14206,8	98,1	3,2	3,4
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	49237,6	101,1	11,1	11,4
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	1745,5	99,1	0,4	0,4
Chemikalia i produkty pokrewne	66751,3	106,5	15,0	14,7
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	79720,3	107,0	17,9	17,5
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	146209,0	103,1	32,8	33,2
Różne wyroby przemysłowe	43864,4	115,2	9,8	8,9

Eksport **produktów rolno-spożywczych**, w porównaniu z okresem styczeń–sierpień ub. roku, był wyższy o 5,4% i wyniósł 57597,3 mln zł (13804,4 mln EUR), a import wzrósł o 3,9% do 40023,0 mln zł (9591,1 mln EUR). Obroty zamknęły się dodatnim saldem w wysokości 17574,3 mln zł (4213,3 mln EUR) wobec 16116,1 mln zł (3864,6 mln EUR) przed rokiem. Udział towarów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem zwiększył się z 12,9% w okresie ośmiu miesięcy ub. roku do 13,0%, a w imporcie utrzymał się na podobnym poziomie jak przed rokiem i wyniósł 9,0%. Wzrost eksportu odnotowano w obrotach z krajami rozwiniętymi – o 5,2% (w tym z krajami UE o 5,7%) i krajami rozwijającymi się – o 36,0% (m.in. mleka w proszku i pszenicy), natomiast niższy o 15,5% był eksport do krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Import produktów rolno-spożywczych zwiększył się w obrotach ze wszystkimi grupami krajów: z krajami rozwiniętymi o 2,6% (w tym z krajami UE o 4,4%), z krajami rozwijającymi się o 5,3%, a z krajami Europy Środkowo-Wschodniej – o 27,7%.

Obroty towarowe produktami rolno-spożywczymi (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I-VIII 2014							
	eksport				import			
	w mln zł	w mln EUR	I-VIII 2013= =100	struktura w %	w mln zł	w mln EUR	I-VIII 2013= =100	struktura w %
Produkty rolno-spożywcze...	57597,3	13804,4	105,4	100,0	40023,0	9591,1	103,9	100,0
Przetwory spożywcze.....	26154,8	6268,8	107,1	45,4	15979,4	3829,7	105,0	39,9
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego..	18588,0	4454,4	104,6	32,3	12010,7	2878,1	107,2	30,0
Produkty pochodzenia roślinnego.....	11330,8	2715,9	102,8	19,7	10049,4	2407,9	100,2	25,1
Oleje i tłuszcze.....	1523,7	365,3	106,8	2,6	1983,5	475,4	96,1	5,0

Eksport **zbóż** w porównaniu z okresem styczeń–sierpień ub. roku zwiększył się o 46,4% i wyniósł 2915,7 tys. ton o wartości 2324,0 mln zł (556,7 mln EUR). Na rynki zagraniczne dostarczano głównie pszenicę, kukurydzę i żyto, a największym odbiorcą zbóż były Niemcy i kraje rozwijające się. Import zbóż zwiększył się o 44,9% i wyniósł 868,8 tys. ton o wartości 990,4 mln zł (237,4 mln EUR). Najwięcej sprowadzono pszenicy, jęczmienia i kukurydzy. Dostawy zbóż pochodziły głównie ze Słowacji, Czech, Ukrainy, Niemiec i Danii.

W **strukturze rozdysponowania importu według głównych kategorii ekonomicznych** w okresie styczeń–sierpień br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, wzrósł udział towarów przeznaczonych na cele konsumpcyjne (z 20,4% do 21,1%), natomiast obniżył się – towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie (z 64,2% do 63,9%) oraz dóbr inwestycyjnych (z 15,4% do 15,0%). Odnotowano wzrost importu w ramach wszystkich kategorii ekonomicznych: towarów konsumpcyjnych o 8,1%, towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie o 4,0% oraz dóbr inwestycyjnych – o 1,4%.

Pieniądz

W końcu września br. **подаż pieniądza M3**¹⁹ wyniosła 1020661,8 mln zł, tj. była o 4,3% większa niż w końcu ub. roku i zbliżona do notowanej przed miesiącem.

Komponenty podaży pieniądza M3 oraz aktywa systemu bankowego^a kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013		2014			
	IX	XII	VIII	IX	zmiana w stosunku do	
					VIII 2014	XII 2013
w mln zł						
Podaż pieniądza (M3)	947227,6	978908,2	1020561,1	1020661,8	100,7	41753,6
pieniądz gotówkowy w obiegu	113222,7	114403,2	124985,7	124376,2	-609,4	9973,0
depozyty i inne zobowiązania	817819,1	845941,7	878142,7	878584,5	441,8	32642,8
pozostałe składniki M3	16185,8	18563,3	17432,7	17701,1	268,4	-862,2
Aktywa zagraniczne netto	147978,4	142994,5	162128,8	160689,5	-1439,3	17695,0
Aktywa krajowe netto	799249,2	835913,7	858432,3	859972,3	1540,0	24058,6
należności	936803,0	937414,1	988590,9	994563,4	5972,5	57149,3
zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	119532,7	145336,6	149352,5	155352,4	5999,9	10015,8
saldo pozostałych pozycji netto	-257086,6	-246837,0	-279511,1	-289943,5	-10432,4	-43106,5

^a Stan w końcu okresu.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) w końcu września br. wyniosły 124376,2 mln zł i zwiększyły się w porównaniu z końcem ub. roku o 8,7%, a w stosunku do sierpnia br. zmniejszyły się o 0,5%.

Depozyty i inne zobowiązania, stanowiące główną pozycję w strukturze podaży pieniądza M3, w końcu września br. wyniosły 878584,5 mln zł, tj. wzrosły o 3,9% w stosunku do końca ub. roku. Zwiększyły się depozyty i inne zobowiązania wobec instytucji samorządowych – o 16,8%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 9,6%, gospodarstw domowych – o 4,4%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 2,5% oraz przedsiębiorstw – o 1,1%. Obniżył się natomiast stan depozytów i innych zobowiązań wobec funduszy ubezpieczeń społecznych – o 18,0%.

W stosunku do poprzedniego miesiąca depozyty i inne zobowiązania wzrosły o 0,1%, w tym wobec przedsiębiorstw – o 1,6%, instytucji samorządowych – o 1,2% oraz gospodarstw domowych – o 0,2%. Obniżył się natomiast stan depozytów i innych zobowiązań wobec funduszy ubezpieczeń społecznych – o 26,2%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 6,7% oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 0,2%.

¹⁹ Opracowano na podstawie danych NBP.

Pozostałe składniki M3 na koniec września br. wyniosły 17701,1 mln zł. Wartość tej pozycji zmniejszyła się w stosunku do końca ub. roku o 4,6%, a w porównaniu ze stanem na koniec sierpnia br. zwiększyła się o 1,5%.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na stan zasobów pieniądza były **aktywa zagraniczne netto**, które w końcu września br. wyniosły 160689,5 mln zł. Ich wartość w stosunku do końca ub. roku wzrosła o 12,4%, a w porównaniu z końcem sierpnia br. zmniejszyła się o 0,9%.

Aktywa krajowe netto na koniec września br. wyniosły 859972,3 mln zł i były wyższe o 2,9% w stosunku do końca ub. roku, a w porównaniu ze stanem na koniec sierpnia zwiększyły się o 0,2%.

Należności, stanowiące największą pozycję w strukturze aktywów krajowych netto, na koniec września br. ukształtowały się na poziomie 994563,4 mln zł i wzrosły w porównaniu z końcem ub. roku o 6,1%. Zwiększyły się należności od przedsiębiorstw – o 9,8%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 6,0%, gospodarstw domowych – o 4,9% oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 3,5%. Zmniejszyły się należności od instytucji samorządowych – o 0,5%. Należności od funduszy ubezpieczeń społecznych, podobnie jak w końcu ub. roku, wyniosły 0,2 mln zł.

W stosunku do końca sierpnia br. wartość należności wzrosła o 0,6%. Zwiększyły się należności od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 1,6%, przedsiębiorstw – o 1,4%, gospodarstw domowych – o 0,5% oraz instytucji samorządowych – o 0,1%. Zmniejszyły się należności od niemonetarnych instytucji finansowych – o 3,1%. Należności od funduszy ubezpieczeń społecznych nie uległy zmianie.

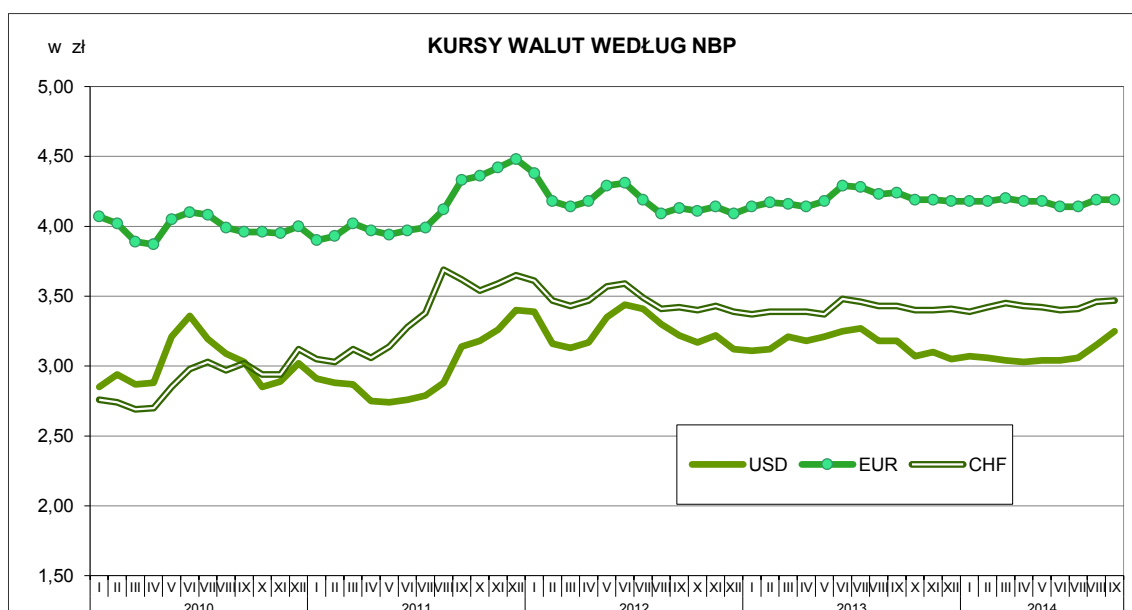
Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego wyniosło na koniec września br. 155352,4 mln zł. Zadłużenie to zwiększyło się o 6,9% w porównaniu z końcem ub. roku, a w stosunku do stanu na koniec sierpnia br. wzrosło o 4,0%.

Czynnikiem obniżającym stan zasobów pieniądza było ujemne **saldo pozostałych pozycji netto** w kwocie 289943,5 mln zł, które pogłębiło się w relacji do stanu na koniec ub. roku o 43106,5 mln zł oraz w stosunku do miesiąca poprzedniego – o 10432,4 mln zł.

Podstawowe stopy procentowe Narodowego Banku Polskiego we wrześniu br. nie uległy zmianie w stosunku do obowiązujących od 4 lipca ub. roku i wyniosły: stopa lombardowa – 4,00%, stopa redyskonta weksli – 2,75%, stopa referencyjna – 2,50%, stopa depozytowa – 1,00%.

Z dniem 9 października br. **podstawowe stopy procentowe** zostały obniżone do poziomu: stopa lombardowa – 3,00%, stopa redyskonta weksli – 2,25%, stopa referencyjna – 2,00%. Stopa depozytowa pozostała bez zmian, na poziomie 1,00%.

Średni miesięczny **kurs dolara amerykańskiego** w Narodowym Banku Polskim wyniósł we wrześniu br. 324,75 zł/100 USD i był wyższy od notowanego w analogicznym miesiącu ub. roku o 2,3%, a w porównaniu ze średnim kursem z grudnia ub. roku zwiększył się o 6,5%. W stosunku do sierpnia br. kurs dolara wzrósł o 3,2%.

Średni miesięczny **kurs euro** w Narodowym Banku Polskim we wrześniu br. ukształtował się na poziomie 419,01 zł/100 EUR i obniżył się wobec notowanego przed rokiem o 1,1%, a w porównaniu ze średnim kursem z grudnia ub. roku wzrósł o 0,3%. W stosunku do sierpnia br. kurs euro spadł o 0,1%.

Średni miesięczny **kurs franka szwajcarskiego** w Narodowym Banku Polskim we wrześniu br. wyniósł 346,95 zł/100 CHF, tj. o 1,0% więcej niż przed rokiem. W porównaniu z grudniem ub. roku kurs ten był wyższy o 1,8%, a w stosunku do sierpnia br. – większy o 0,3%.

Budżet państwa

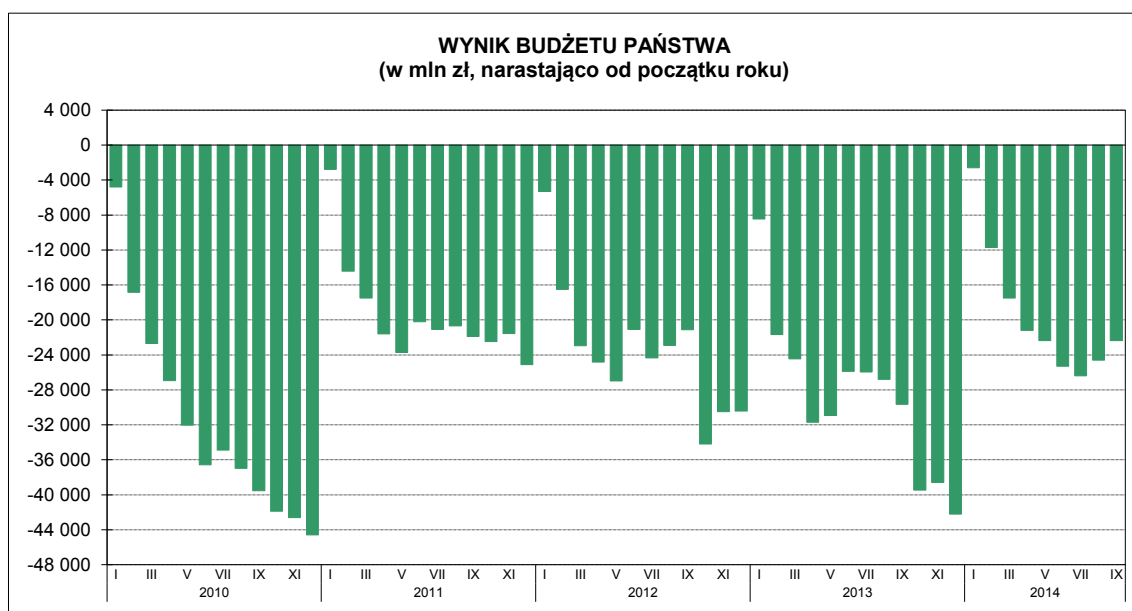
W okresie styczeń–wrzesień br. **dochody** budżetu państwa²⁰ wyniosły 209262,6 mln zł (tj. 75,3% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2014 r.), a **wydatki** 231635,1 mln zł (odpowiednio 71,2%). **Deficyt** ukształtował się na poziomie 22372,5 mln zł, co stanowiło 47,1% planu.

Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2014 r.	I–IX 2014		
		wykonanie	realizacja ustawy budżetowej	struktura
		w mln zł		w %
Dochody ogółem	277782,2	209262,6	75,3	100,0
Dochody podatkowe	247980,0	188460,4	76,0	90,1
w tym:				
podatki pośrednie	179030,0	139699,6	78,0	66,8
w tym podatek akcyzowy	62080,0	45660,5	73,6	21,8
podatek dochodowy od osób prawnych	23250,0	17062,5	73,4	8,2
podatek dochodowy od osób fizycznych	43700,0	30709,9	70,3	14,7
Dochody niepodatkowe	28148,1	19978,9	71,0	9,5
w tym wpływ z cła	2003,0	1758,8	87,8	0,8
Środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł				
niepodlegające zwrotowi	1654,1	823,3	49,8	0,4
Wspólna Polityka Rolna i Rybacka	205,6	123,7	60,2	0,1
fundusze strukturalne i inne	1448,5	699,6	48,3	0,3
Wydatki ogółem	325287,4	231635,1	71,2	100,0
w tym:				
Obsługa długu krajowego	24370,0	14194,4	58,2	6,1
Obsługa zadłużenia zagranicznego	11800,0	8793,7	74,5	3,8
Rozliczenia z budżetem ogólnym UE z tytułu środków własnych	17765,2	13753,7	77,4	5,9
Dotacje dla:				
Funduszu Emerytalno-Rentowego	16100,5	11877,5	73,8	5,1
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	30362,8	27975,6	92,1	12,1
Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	51206,4	42099,0	82,2	18,2
Deficyt (-) / Nadwyżka (+)	-47505,1	-22372,5	47,1	x
Finansowanie deficytu ^a				
źródła krajowe	25349,6	21071,7	83,1	x
źródła zagraniczne	22547,2	1300,8	5,8	x

^a Obejmuje finansowanie deficytu budżetu państwa i budżetu środków europejskich.

²⁰ Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa za okres styczeń–wrzesień 2014 r.”

Dochody zrealizowane w okresie styczeń-wrzesień br. były większe niż w analogicznym okresie ub. roku o 2,4%, a realizacja ustawy budżetowej była wyższa o 1,2 p.proc. Wpływy z **podatków pośrednich** wyniosły 139699,6 mln zł (tj. o 8,6% więcej niż w okresie styczeń-wrzesień ub. roku), w tym z podatku akcyzowego 45660,5 mln zł (odpowiednio o 3,4% więcej). Ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł odpowiednio 66,8% i 21,8%.

Wpływy z **podatku dochodowego** od osób prawnych ukształtowały się na poziomie 17062,5 mln zł (o 1,6% więcej niż przed rokiem), a od osób fizycznych – 30709,9 mln zł (odpowiednio o 3,9% więcej). Ich udział w dochodach ogółem wyniósł stosownie 8,2% i 14,7%. Wykonanie dochodów budżetu państwa z tytułu napływu środków z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegających zwrotowi stanowiło 49,8% planu (wobec 46,3% w analogicznym okresie ub. roku).

Wydatki poniesione w okresie styczeń-wrzesień br. były o 1,0% niższe niż przed rokiem, a realizacja ustawy budżetowej w ich zakresie była niższa o 0,3 p.proc. Wypłaty subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 42099,0 mln zł, tj. 18,2% wydatków ogółem. Wydatki na obsługę długu krajowego i zagranicznego stanowiły 9,9% wydatków ogółem (przed rokiem 12,2%). Wypłacone w okresie styczeń-wrzesień br. dotacje dla Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniosły 11877,5 mln zł (o 1,4% więcej niż w okresie styczeń-wrzesień ub. roku), a dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – 27975,6 mln zł (odpowiednio o 12,9% więcej), co stanowiło stosownie 5,1% i 12,1% wydatków ogółem.

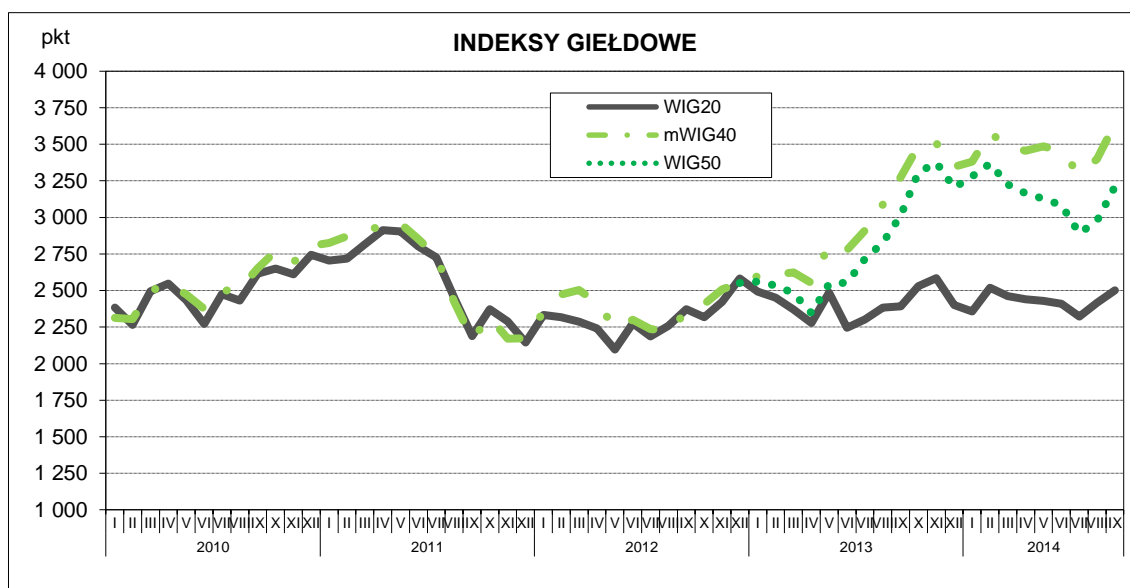
Wydatki bieżące jednostek budżetowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-VIII 2014		I-VIII 2013	
	wykonanie w mln zł	realizacja ustawy budżetowej	struktura	
			w %	
Ogółem wydatki bieżące jednostek budżetowych	36694,7	56,3	100,0	100,0
w tym:				
Transport i łączność	1365,6	45,1	3,7	4,5
Nauka	247,0	79,9	0,7	0,4
Oświata i wychowanie	1044,2	65,4	2,8	2,8
Szkolnictwo wyższe	18,4	59,5	0,1	0,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	126,0	53,6	0,3	0,4
Ochrona zdrowia	1585,2	54,6	4,3	4,4
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	172,2	60,3	0,5	0,5
Administracja publiczna	6847,3	66,2	18,7	19,0
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1162,5	62,4	3,2	3,1
Wymiar sprawiedliwości	6360,2	64,3	17,3	17,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa ...	6766,7	65,4	18,4	18,6
Obrona narodowa	7696,3	53,6	21,0	20,7

W okresie styczeń–sierpień br. **wydatki bieżące jednostek budżetowych** były o 0,2% wyższe niż przed rokiem, a ich udział w ogólnej kwocie wydatków budżetu państwa wyniósł 17,5% (wobec 17,6% w analogicznym okresie ub. roku).

W okresie styczeń–wrzesień br. łączna wartość obrotów **akcjami** wyniosła 186779,5 mln zł (spadek o 4,1% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku). W systemie transakcji sesyjnych obroty zmniejszyły się o 4,6%, a w systemie transakcji pakietowych o 1,4%. Wartość obrotów **prawami do akcji** w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosła 107,4 mln zł (ponad 3 razy więcej niż przed rokiem). Obroty **prawami do akcji** w systemie transakcji sesyjnych wyniosły 97,0 mln zł (wobec 32,9 mln zł przed rokiem), a w transakcjach pozasesyjnych – 10,4 mln zł (wobec 0,4 mln zł w okresie styczeń–wrzesień ub. roku). W III kwartale br. odnotowano obroty **prawami poboru** w transakcjach sesyjnych w wysokości 0,6 mln zł. Obroty **certyfikatami inwestycyjnymi** w systemie transakcji sesyjnych ukształtowały się na poziomie 51,1 mln zł (wzrost o 49,9%). Zwiększyły się obroty transakcji sesyjnych **produktami strukturyzowanymi** – o 113,6% do 437,6 mln zł. Obroty **ETF-ami** w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosły w transakcjach sesyjnych 73,5 mln zł (spadek o 41,9%).

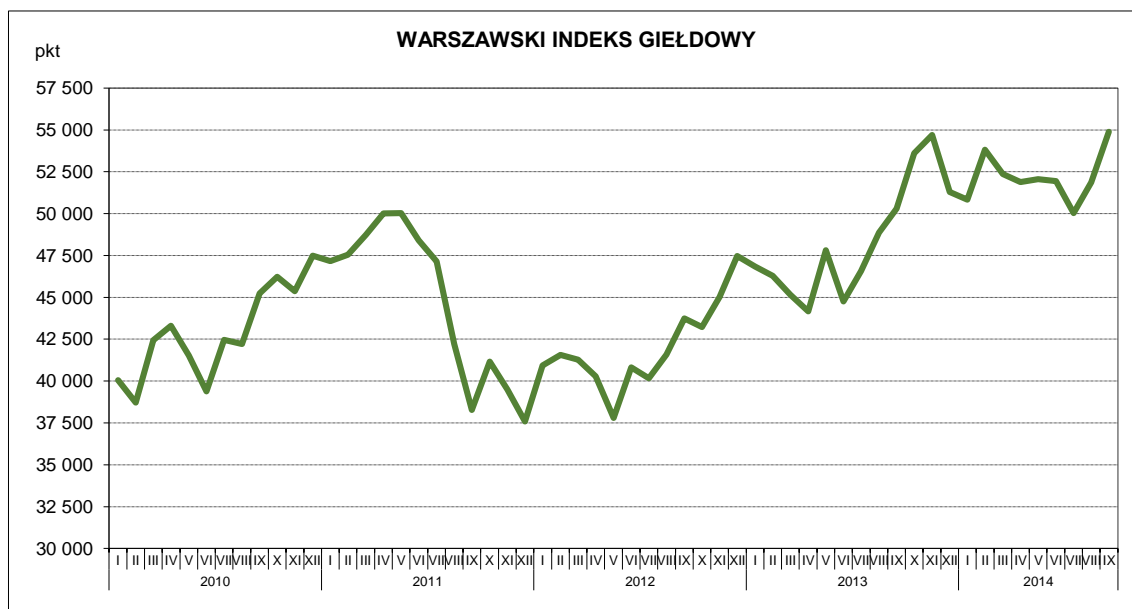

Na zamknięciu ostatniej sesji we wrześniu br. większość indeksów giełdowych zanotowała wzrost w relacji do stanu na ostatniej sesji przed rokiem, w tym WIG – o 9,1%, a WIG-Poland – o 10,2%. Największy wzrost odnotowano w sektorze telekomunikacyjnym (o 35,7%), energetycznym (o 28,8%) i medialnym (o 18,2%). Spadek wystąpił m.in. w sektorze spożywczym (o 29,2%) i paliwowym (o 10,1%). Zwiększyły się indeksy w sektorze średnich spółek WIG50²¹ (o 6,6%) oraz dużych spółek WIG20 (o 4,5%), natomiast zmniejszył się indeks małych spółek WIG250 (o 4,2%).

²¹ W dniu 24 marca 2014 r. GPW rozpoczęła publikację indeksów WIG50 oraz WIG250, które obejmują odpowiednio: 50 średnich i 250 małych spółek z Głównego Rynku GPW. Obydwa wskaźniki są indeksami cenowymi, a udział jednej spółki w kapitalizacji indeksu będzie ograniczony do 10%. Datą bazową indeksów jest 31.12.2012 r. Wprowadzenie nowych indeksów skutkowało zaprzestaniem publikacji indeksów sWIG80 i WIG-Plus z dniem 21 marca 2014 r., a z końcem 2015 r. GPW zakończy publikację indeksu mWIG40.

Wartość indeksów giełdowych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2013				2014			
	stan na zamknięcie ostatniej sesji w miesiącu – w pkt							
	III	VI	IX	XII	III	VI	IX	IX 2013=100
WIG.....	45147,6	44747,8	50301,9	51284,3	52373,5	51934,9	54878,6	109,1
WIG-POLAND.....	45528,9	45442,5	51191,5	52377,6	53657,0	53234,0	56388,3	110,2
WIG-UKRAINE.....	621,3	521,1	575,8	493,9	347,0	364,8	281,0	48,8
WIG-BANKI.....	6369,2	6598,4	7692,6	8014,2	8749,8	8125,8	8694,0	113,0
WIG-BUDOW.....	1677,2	1851,4	2010,1	2257,1	2297,2	2072,1	2225,9	110,7
WIG-CHEMIA.....	10595,4	11447,8	11595,8	11645,9	11009,6	12084,6	11760,7	101,4
WIG-DEWEL.....	1335,6	1476,1	1435,3	1486,7	1456,0	1500,7	1341,1	93,4
WIG-ENERG.....	3441,5	3207,6	3605,4	3453,7	3985,7	4353,4	4643,9	128,8
WIG-INFO.....	1091,1	1160,4	1344,5	1363,9	1312,1	1247,4	1322,8	98,4
WIG-MEDIA.....	2642,7	2875,1	3527,0	3476,8	3769,6	3693,7	4169,7	118,2
WIG-PALIWA.....	3693,7	3524,1	3571,0	3215,1	3155,3	3280,2	3209,1	89,9
WIG-SPOŻYW.....	3478,6	3103,4	3494,4	3249,3	2781,5	2743,8	2475,7	70,8
WIG-SUROWC.....	5156,6	3881,0	4345,1	4118,5	3821,0	4164,5	4156,2	95,7
WIG-TELKOM.....	691,7	797,0	887,0	1005,4	1038,6	1033,2	1203,6	135,7
RESPECT.....	2399,3	2334,2	2599,9	2559,2	2634,1	2736,1	2867,4	110,3
WIG30.....	2430,7	2357,0	2547,7	2537,5	2612,5	2585,6	2683,5	105,3
WIG-20.....	2370,1	2245,6	2391,5	2401,0	2462,5	2408,8	2500,3	104,5
mWIG40.....	2624,7	2776,9	3275,7	3345,3	3481,4	3446,0	3639,7	111,1
WIG50.....	2480,6	2553,3	3012,9	3204,3	3225,9	3083,7	3211,1	106,6
WIG250.....	1068,6	1109,6	1266,9	1379,8	1329,3	1242,9	1214,2	95,8
WIGdiv.....	986,4	962,6	1101,9	1131,4	1149,5	1144,5	1234,2	112,0

W okresie styczeń–wrzesień br. wartość transakcji sesyjnych **kontraktami terminowymi** wyniosła 161764,8 mln zł (tj. o 2,3% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku), a transakcje pozasesyjne tym instrumentem kształtowały się na poziomie 6118,7 mln zł (spadek o 22,5%). Zmniejszyły się obroty w systemie transakcji sesyjnych **opcjami indeksowymi** (o 48,8%) i **jednostkami indeksowymi** (o 59,4%).

Obroty w segmencie transakcji terminowych Rynku Głównego Giełdy Papierów Wartościowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013					2014					I-IX 2013=100
	I-IX	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	I-IX		
	w mln zł										
Kontrakty terminowe											
Sesyjne	158134,8	53678,9	53899,3	50556,6	50175,2	58609,3	43570,0	59585,5	161764,8	102,3	
Pozasesyjne	7892,4	2500,3	2356,8	3035,3	2580,4	1716,2	2770,5	1632,0	6118,7	77,5	
Opcje indeksowe											
Sesyjne	195,2	41,6	59,5	94,1	42,6	42,2	22,2	35,6	100,0	51,2	
Pozasesyjne	10,8	6,4	3,0	1,4	7,6	1,1	2,1	0,3	3,5	32,4	
Jednostki indeksowe^a											
Sesyjne	1,6	0,5	0,6	0,5	0,5	0,3	0,1	0,3	0,7	40,6	

^a W latach 2013-2014 nie odnotowano transakcji pozasesyjnych.

W okresie styczeń-wrzesień br. na **rynku NewConnect** debiutowało 18 spółek, wycofało się 28, a liczba spółek notowanych na koniec września br. wyniosła 435. **Kapitalizacja** tego rynku na ostatniej wrześniowej sesji ukształtowała się na poziomie 9823,5 mln zł (spadek o 8,8% w stosunku do ostatniej sesji we wrześniu ub. roku). Wartość obrotów **akcjami** w systemie transakcji sesyjnych wzrosła do 744,4 mln zł (o 15,6%), natomiast obroty w transakcjach pozasesyjnych zmniejszyły się do 139,6 mln zł (o 19,3%). Odnotowano wzrost obrotów **prawami do akcji**, które w okresie dziewięciu miesięcy br. wyniosły 6,9 mln zł (o 6,2% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku). W okresie styczeń-wrzesień br. nie odnotowano obrotów **prawami poboru**. Zanotowano wzrost wskaźnika NCIndex do 321,3 pkt (wobec 318,5 pkt przed rokiem).

Obroty na Rynku NewConnect kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013					2014					I-IX 2013=100
	I-IX	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	I-IX		
	w mln zł										
Akcje											
Sesyjne	644,0	233,1	182,0	228,9	287,1	285,5	233,4	225,5	744,4	115,6	
Pozasesyjne	173,0	27,5	47,4	98,1	118,6	54,7	38,6	46,3	139,6	80,7	
Prawa do akcji^a											
Sesyjne	6,5	5,0	1,3	0,2	2,1	1,5	0,0	5,4	6,9	106,2	
Prawa poboru^a											
Sesyjne	0,3	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	x	

^a W latach 2013-2014 nie odnotowano transakcji pozasesyjnych.

W okresie styczeń-wrzesień br. obroty **obligacjami Skarbu Państwa** na GPW w ramach rynku Catalyst wyniosły 474,0 mln zł (wzrost o 1,5% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku). Obroty **obligacjami korporacyjnymi** wyniosły 955,1 mln zł (spadek o 30,3%), obroty **obligacjami komunalnymi** - 10,3 mln zł (spadek o 44,1%), a obroty **obligacjami spółdzielczymi** - 86,8 mln zł (spadek o 18,4%).

Znacznie zmniejszyły się obroty **listami zastawnymi** – z 374,7 mln zł przed rokiem do 5,2 mln zł.

W okresie III kwartałów br. w ramach rynku Catalyst nie odnotowano obrotów **obligacjami Skarbu Państwa** oraz **komunalnymi** na BondSpot. Obroty **obligacjami korporacyjnymi** zmniejszyły się do 785,9 mln zł (o 14,2%). Nie zanotowano obrotów **listami zastawnymi** (wobec 309,5 mln przed rokiem).

Obroty^a na Rynku Catalyst kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013					2014					I-IX 2013=100
	I-IX	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	I-IX		
	w mln zł										
GPW											
Obligacje Skarbu Państwa	467,2	108,0	212,6	146,6	97,3	143,6	117,6	212,8	474,0	101,5	
Obligacje Korporacyjne....	1369,8	829,4	200,9	339,5	336,4	306,2	286,5	362,4	955,1	69,7	
Obligacje Komunalne	18,4	1,6	7,6	9,2	1,2	2,3	2,0	6,0	10,3	55,9	
Obligacje Spółdzielcze	106,4	54,3	20,8	31,3	66,9	27,0	36,7	23,1	86,8	81,6	
Listy zastawne.....	374,7	324,3	50,4	0,0	42,5	5,2	0,0	0,0	5,2	1,4	
BondSpot^b											
Obligacje Korporacyjne....	916,4	55,6	803,6	57,2	172,8	364,2	239,0	182,7	785,9	85,8	
Obligacje Spółdzielcze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	x	
Listy zastawne.....	309,5	268,2	41,3	0,0	50,6	0,0	0,0	0,0	0,0	x	

^a Suma wartości obrotów dla rynku regulowanego i alternatywnego systemu obrotów. ^b W latach 2013–2014 nie odnotowano transakcji obligacjami Skarbu Państwa i komunalnymi.

Ruch graniczny z krajami spoza strefy Schengen

Według danych Straży Granicznej, w okresie styczeń–wrzesień br. dokonano 32,7 mln odpraw osób w ruchu granicznym między Polską a krajami spoza obszaru Schengen (o 1,3 mln więcej niż przed rokiem). **Odprawy osobowego ruchu granicznego**²² rejestrowano na 59 przejściach zlokalizowanych na granicy z Rosją, Białorusią i Ukrainą oraz na lotniskach i w portach morskich.

W okresie styczeń–wrzesień br. **poza granicę strefy Schengen** różnymi drogami (lądową, powietrzną i morską) **wyjechało 5,5 mln Polaków**, tj. 1,2% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wyjeżdżając poza strefę Schengen Polacy najczęściej korzystali z transportu lotniczego – 3,0 mln osób i z przejść drogowych – 2,4 mln osób (wzrost odpowiednio o 2,2% i 0,6%). Mniej osób niż przed rokiem wyjechało do krajów spoza strefy Schengen drogą morską (spadek²³ o 28,3% do 27,8 tys. osób) oraz przez przejścia kolejowe (o 11,0% do 29,8 tys. osób). Najwięcej obywateli polskich w okresie styczeń–wrzesień br. wyjechało przez lądowe przejścia graniczne z Rosją – 1,2 mln (o 14,7% więcej niż przed rokiem). Przez przejścia z Ukrainą wyjechało 0,8 mln Polaków (tj. o 16,6% mniej niż przed rokiem), natomiast z Białorusią – 0,4 mln osób (tj. odpowiednio więcej o 0,6%).

W okresie styczeń–wrzesień br. na granicy wschodniej oraz na lotniskach i w portach morskich zarejestrowano 11,0 mln **cudzoziemców wjeżdżających do Polski spoza strefy Schengen**, tj. o 6,1% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Straż Graniczna zarejestrowała 5,7 mln przyjazdów obywateli Ukrainy (o 10,6% więcej niż rok wcześniej), 2,5 mln obywateli Białorusi (wzrost o 1,2%) oraz 1,6 mln obywateli Rosji (wzrost o 3,2%). Obcokrajowcy przyjeżdżający do Polski korzystali głównie z przejść drogowych – 9,7 mln przyjazdów, tj. o 7,9% więcej niż przed rokiem. Liczba osób korzystających z transportu lotniczego zwiększyła się o 9,0% do 1,0 mln osób, natomiast liczba przyjeżdżających koleją obniżyła się o 34,1% do 261,2 tys. osób. Na przejściach morskich w okresie dziewięciu miesięcy br. odnotowano 27,8 tys. przyjazdów cudzoziemców (tj. o 51,1% mniej niż przed rokiem).

²² Liczba odpraw w osobowym ruchu granicznym to suma wjazdów i wyjazdów z Polski. Jedna osoba wjeżdżająca do lub wyjeżdżająca z Polski jest ujmowana w danych Straży Granicznej tyle razy, ile razy granicę tę przekracza.

²³ Spadek ruchu granicznego osób na morskich przejściach granicznych związany jest ze zmianą przepisów odnośnie zasad odprawy granicznej statków towarowych, które prowadzą żeglugę w obszarze portów Schengen, tj. wykonują połączenia towarowe (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 562/2006 z dnia 15 marca 2006 r. – kodeks graniczny Schengen). W rezultacie od 19 lipca 2013 r. nie przeprowadza się odprawy granicznej połączeń towarowych między portami strefy Schengen, a więc w statystyce ruchu granicznego nie uwzględnione są m.in. załogi statków towarowych.

Na wschodniej granicy Polski (z wyłączeniem granicy z Litwą) w okresie styczeń–wrzesień br. dokonano 24,6 mln odpraw, tj. o 4,8% więcej niż przed rokiem. Ruch lądowy na granicy wschodniej stanowił 75,1% rejestrowanych przyjazdów i wyjazdów ogółem (wobec 74,6% rok wcześniej). W porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku liczba przyjeżdżających cudzoziemców przez tę granicę zwiększyła się o 6,1%, a liczba wyjeżdżających Polaków wzrosła o 0,4%. Największy ruch graniczny odnotowano na przejściach lądowych z Ukrainą – 12,8 mln osób (w tym 88,1% to cudzoziemcy). Granicę z Białorusią przekroczyło 6,7 mln osób, głównie cudzoziemców – 88,7% odpraw. W ruchu granicznym z Rosją odprawiono 5,1 mln osób, z czego 50,5% stanowili cudzoziemcy.

W okresie trzech kwartałów br. na **granicy morskiej**, w ruchu pomiędzy portami polskimi a portami na terenie państw spoza strefy Schengen, odprawiono 138,0 tys. osób (przed rokiem 197,9 tys. osób), natomiast na **polskich lotniskach** w ruchu pomiędzy Polską a krajami spoza obszaru Schengen odprawiono 8,0 mln osób (wobec 7,8 mln w okresie styczeń–wrzesień ub. roku).

Sytuacja gospodarcza na świecie i w wybranych krajach

Międzynarodowy Fundusz Walutowy²⁴ prognozuje, że w 2014 r., podobnie jak w 2013 r., wzrost globalnego **produktu krajowego brutto** wyniesie 3,3% w skali roku. W głównej mierze na tempo wzrostu gospodarczego na świecie będzie oddziaływać wysoka dynamika PKB na rynkach wschodzących i w krajach rozwijających się. W szczególności szybko rozwijają się kraje azjatyckie (wzrost PKB o 6,5%), w tym kraje należące do ASEAN-5²⁵ (choć wzrost produktu krajowego brutto tej grupy w 2014 r. będzie słabszy niż przed rokiem – 4,7% wobec 5,2%). Nieco wolniej niż w 2013 r. także będą rozwijać się Chiny (wzrost PKB o 7,4% wobec 7,7%). Znacznie słabsza będzie dynamika gospodarcza Rosji, gdzie wzrost produktu krajowego brutto w 2014 r. wyniesie 0,2% wobec 1,3% w 2013 r. Realny PKB Unii Europejskiej zwiększy się o 1,4% w skali roku (wobec wzrostu o 0,2% w 2013 r.), natomiast w strefie euro poprawi się o 0,8% (wobec spadku o 0,4% w 2013 r.). Spośród państw członkowskich UE najwyższa dynamika gospodarcza jest prognozowana dla Irlandii (wzrost o 3,6%), Polski oraz Wielkiej Brytanii (po 3,2%), Litwy (o 3,0%) oraz Węgier (o 2,8%). Wśród największych państw ugrupowania wzrost PKB przewidywany jest również w Niemczech (wzrost o 1,4%), Hiszpanii (o 1,3%) oraz we Francji (o 0,4%). Niewielki spadek produktu krajowego brutto odnotują Finlandia oraz Włochy (po 0,2%). Złagodzenie tempa spadku produktu krajowego brutto w skali roku prognozowane jest dla Cypru, gdzie w 2014 r. PKB zmniejszy się o 3,2% (wobec spadku o 5,4% w 2013 r.). Wśród pozaeuropejskich krajów rozwiniętych gospodarczo w Stanach Zjednoczonych przewiduje się utrzymanie dynamiki notowanej przed rokiem (wzrost o 2,2%), a w Japonii spowolnienie tempa wzrostu PKB do 0,9% (wobec wzrostu o 1,5% w 2013 r.).

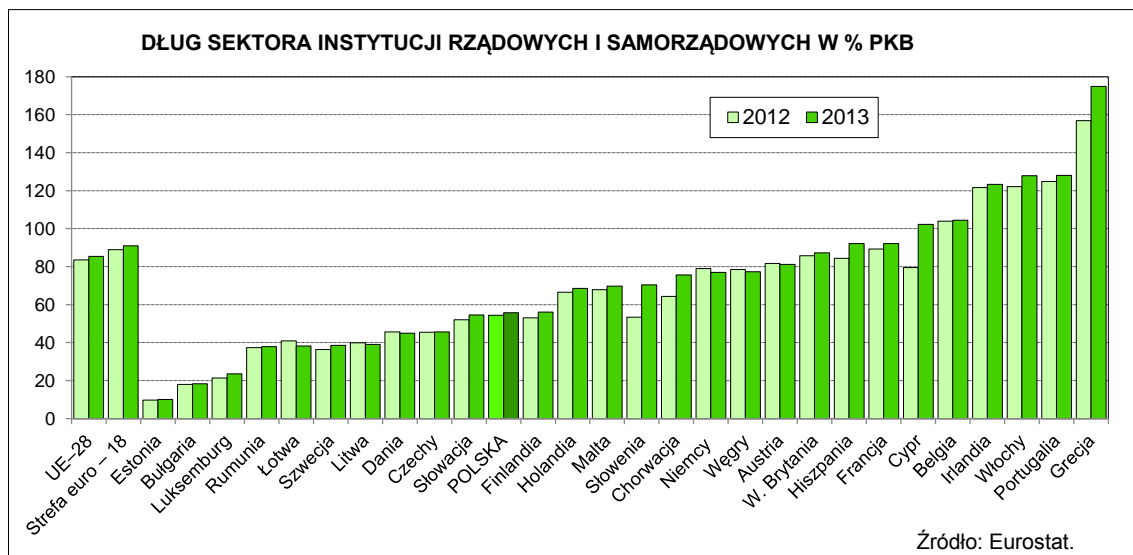
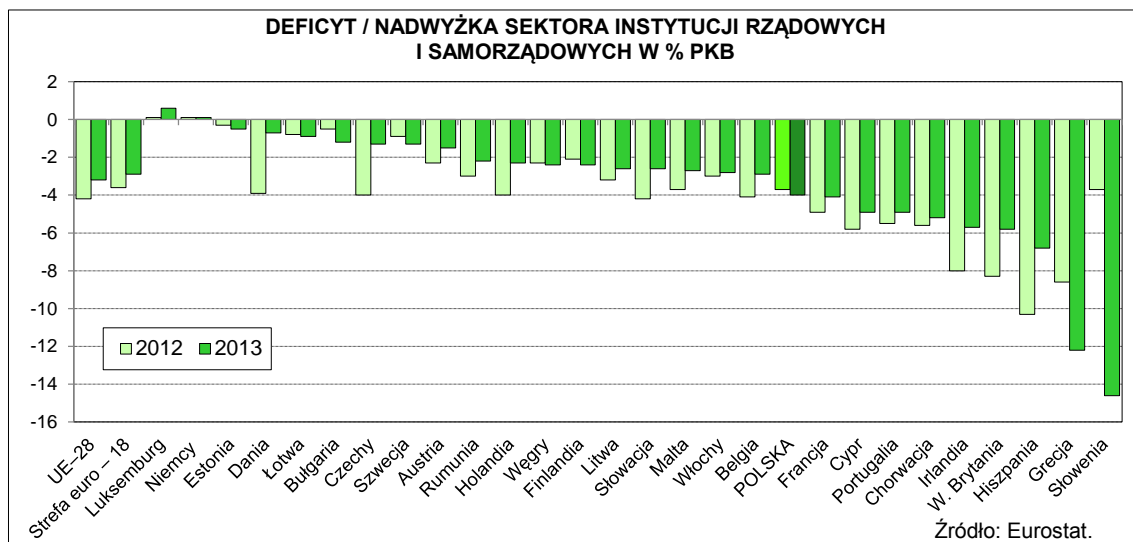
W 2013 r. w Unii Europejskiej obserwowano poprawę relacji **deficytu²⁶ sektora instytucji rządowych i samorządowych** do produktu krajowego brutto w porównaniu z rokiem poprzednim (z minus 4,2% do minus 3,2%). Spośród państw członkowskich, w osiemnastu krajach relacja deficytu do PKB poprawiła się, w dziewięciu (w tym w Polsce) uległa pogorszeniu, natomiast w Niemczech nie zmieniła się w stosunku do notowanej w roku poprzednim. Najtrudniejsza sytuacja w zakresie deficytu wystąpiła w Słowenii oraz Grecji (odpowiednio minus 14,6% PKB oraz minus 12,2% PKB), przy czym w obydwu krajach pogłębiła się w stosunku do obserwowanej w 2012 r. Niekorzystną relację notowano także w Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Irlandii, Chorwacji, Portugalii oraz na Cyprze

²⁴ World Economic Outlook, October 2014, IMF.

²⁵ Indonezja, Malezja, Filipiny, Tajlandia oraz Wietnam.

²⁶ Według drugiej notyfikacji fiskalnej opublikowanej przez Eurostat w dn. 21.10.2014 r.; PKB zgodnie z ESA 2010.

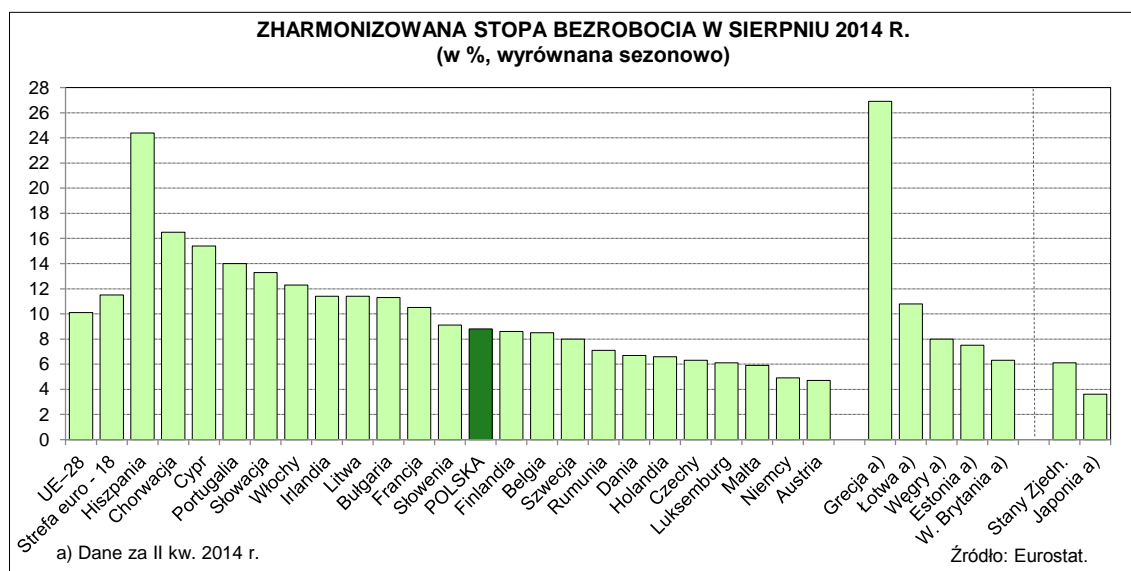
(gdzie deficyt w relacji do PKB kształtował się w granicach od minus 6,8% do minus 4,9%). W szesnastu krajach członkowskich poziom deficytu nie przekroczył ustalonego kryterium konwergencji (minus 3% PKB). W Estonii, Danii oraz na Łotwie deficyt nie przekroczył minus 1% PKB. Nadwyżkę sektora instytucji rządowych i samorządowych notowano w Luksemburgu i Niemczech (odpowiednio 0,6% oraz 0,1% PKB). W Polsce deficyt wyniósł minus 66 933 mln zł, co stanowiło minus 4,0% PKB (wobec minus 3,7% w 2012 r.).

W Unii Europejskiej w 2013 r. pogorszeniu w skali roku uległa relacja **długu**²⁷ sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB – wyniosła 85,4% PKB i była o 1,9 p.proc. wyższa niż w roku poprzednim. Dopuszczalny poziom długu (60% PKB), przekroczyło szesnaście państw UE (o jeden więcej niż w roku poprzednim). Krajem

²⁷ Według drugiej notyfikacji fiskalnej opublikowanej przez Eurostat w dn. 21.10.2014 r.; PKB zgodnie z ESA 2010.

o najtrudniejszej sytuacji nadal była Grecja, gdzie dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł 174,9% PKB, a relacja ta wzrosła o 18,0 p.proc. w stosunku do notowanej w 2012 r. Wysoki poziom długu obserwowano także w Portugalii oraz we Włoszech, gdzie nastąpiło pogorszenie relacji długu do PKB odpowiednio do 128,0% (o 3,2 p.proc.) oraz do 127,9% (o 5,7 p.proc.). Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych powyżej przeciętnej dla UE notowano również w Irlandii, Belgii, na Cyprze, we Francji, w Hiszpanii oraz Wielkiej Brytanii (w granicach od 123,3% do 87,2%). Poprawę relacji długu do PKB w stosunku do 2012 r. obserwowano na Łotwie, w Niemczech, na Węgrzech, Litwie, w Danii oraz Austrii (w granicach 2,7–0,5 p.proc.). W Polsce w 2013 r. dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł 926103 mln zł, co stanowi 55,7% PKB (wobec 54,4% przed rokiem). Podobnie jak w latach ubiegłych, najniższą relację długu do produktu krajowego brutto notowano w Estonii, Bułgarii oraz Luksemburgu (odpowiednio 10,1%, 18,3% i 23,6%).

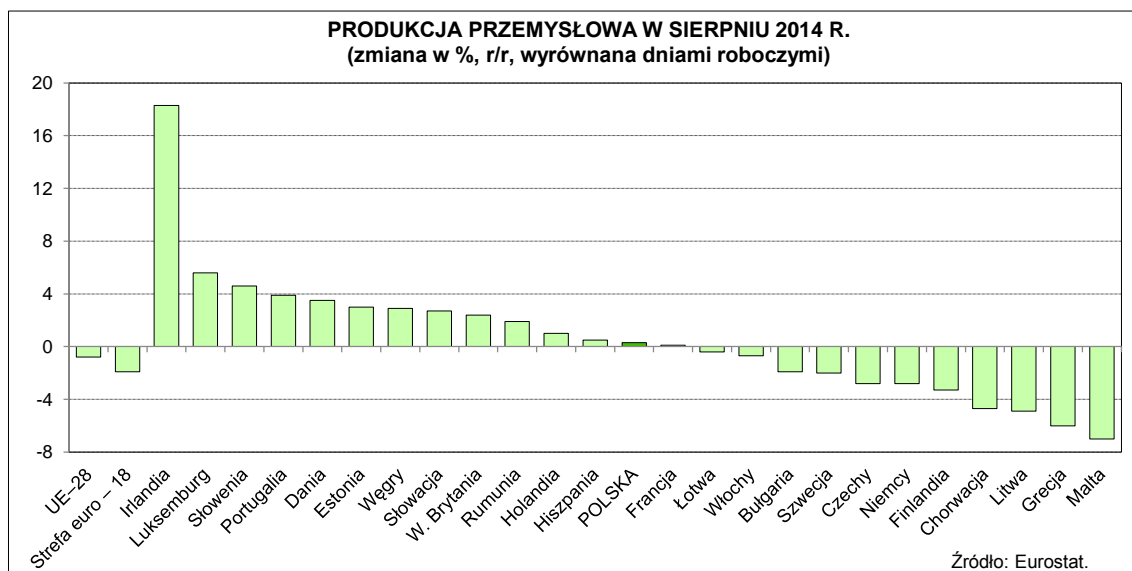
Zharmonizowana stopa bezrobocia²⁸ w Unii Europejskiej ogółem w sierpniu br. wyniosła 10,1% i była o 0,7 p.proc. niższa niż przed rokiem. Najwyższą stopą bezrobocia nadal charakteryzowały się Grecja (26,4%²⁹), Hiszpania (24,4%), Chorwacja (16,5%), Cypr (15,4%) oraz Portugalia (14,0%), przy czym w Portugalii odnotowano największy jej spadek w skali roku (o 2,1 p.proc.). Znaczną poprawę w tym zakresie obserwowano również w Hiszpanii i Chorwacji (po 1,7 p.proc.). Wysoka stopa bezrobocia była notowana na Słowacji, we Włoszech, w Irlandii, na Litwie, w Bułgarii oraz we Francji (w granicach od 13,3% do 10,5%), a spośród ww. krajów w największym stopniu obniżył się wskaźnik

²⁸ Dane wyrównane sezonowo; brak danych za sierpień br. dla Estonii, Grecji, Łotwy, Węgier oraz Wielkiej Brytanii, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

²⁹ Dane za lipiec br.

w Bułgarii (o 1,5 p.proc.) i Irlandii (o 1,4 p.proc.). W Polsce w sierpniu br. stopa bezrobocia była niższa niż przed rokiem (o 1,5 p.proc.) i wyniosła 8,8%. Najniższą stopę bezrobocia notowano natomiast w Austrii (4,7%), Niemczech (4,9%), na Malcie (5,9%) i w Luksemburgu (6,1%). W Stanach Zjednoczonych wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 6,1% i był o 1,1 p.proc. niższy niż przed rokiem.

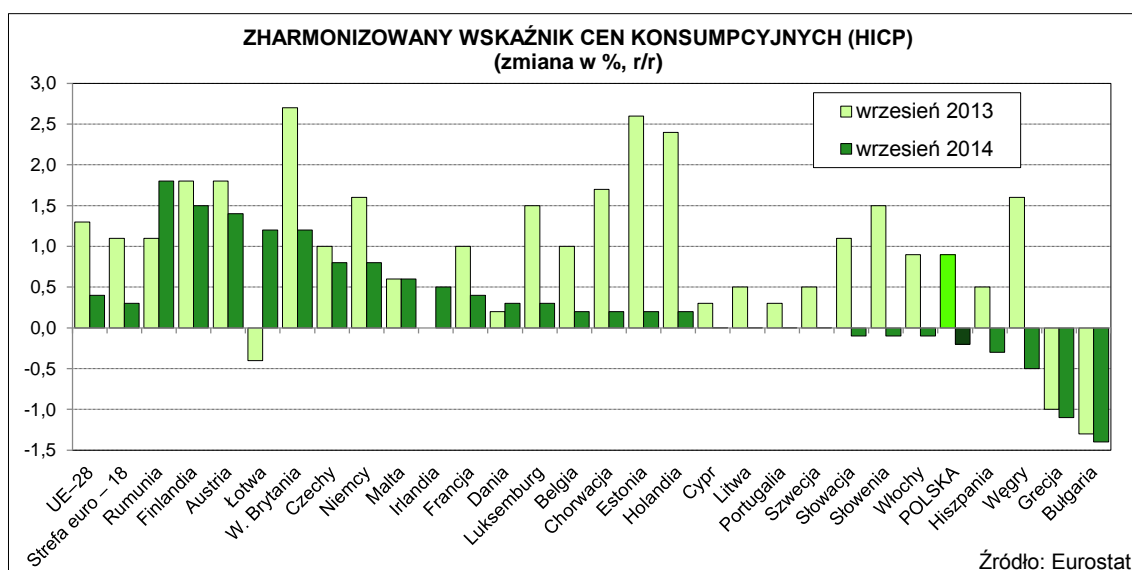
Produkcja przemysłowa³⁰ w Unii Europejskiej ogółem w sierpniu br. zmniejszyła się o 0,8% skali roku (wobec wzrostu o 1,7% w poprzednim miesiącu oraz spadku o 1,2% w sierpniu ub. roku). W największym stopniu obniżeniu uległa produkcja przemysłowa na Malcie (o 7,0%) oraz w Grecji (o 6,0%), a skala spadku w obu krajach była wyższa niż przed miesiącem. Spośród największych gospodarek europejskich, również w Niemczech i we Włoszech obserwowano zmniejszenie produkcji w skali roku (odpowiednio o 2,8% i 0,7%), natomiast wzrost produkcji przemysłowej w sierpniu br. odnotowano w Wielkiej Brytanii (o 2,4%), nieznaczny w Hiszpanii (o 0,5%) oraz we Francji (o 0,1%). Najwyższą dynamiką w tym obszarze charakteryzowała się Irlandia (wzrost o 18,3% w sierpniu br. wobec 19,6% w lipcu br.). Relatywnie wysoki wzrost w przemyśle obserwowano również w Luksemburgu i w Słowenii (odpowiednio o 5,6% oraz 4,6%), przy czym w obu krajach wzrost był niższy od notowanego przed miesiącem. W Polsce produkcja zwiększyła się o 0,3% w skali roku (wobec wzrostu o 2,4% w lipcu br.).

W Unii Europejskiej ogółem we wrześniu br. wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych (według HICP)** wyniósł 0,4% w skali roku (wobec 0,5% przed miesiącem oraz 1,3% we wrześniu ub. roku). Najwyższą dynamikę cen notowano w Rumunii (wzrost o 1,8%), Finlandii (o 1,5%), Austrii (o 1,4%) oraz na Łotwie i w Wielkiej

³⁰ Dane wyrównane dniami roboczymi; brak danych dla Austrii, Belgii oraz Cypru, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

Brytanii (po 1,2%). Tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych wyższe niż przeciętnie w Unii Europejskiej obserwowano również w Czechach, Niemczech, na Malcie oraz w Irlandii (w granicach 0,8%–0,5%). Spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych odnotowano w ośmiu krajach członkowskich Unii Europejskiej. W największym stopniu obniżyły się ceny w Bułgarii (o 1,4%), w tym najgłębszy spadek notowano dla towarów z grup łączność, zdrowie i transport, a także w Grecji (o 1,1%), gdzie we wszystkich grupach, z wyjątkiem łączności oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych notowano spadek cen. W Polsce we wrześniu br., spadek cen konsumpcyjnych wyniósł 0,2% (wobec spadku o 0,1% w sierpniu br. oraz wzrostu o 0,9% we wrześniu ub. roku).

W okresie styczeń–lipiec br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, spośród krajów UE **import** najbardziej zwiększył się w Czechach, Rumunii oraz w Irlandii i Polsce (odpowiednio o 7,9%, 7,5%, oraz po 7,1%). Relatywnie wysoki wzrost wartości towarów sprowadzanych z zagranicy odnotowano na Węgrzech, w Hiszpanii, Portugalii Danii, na Cyprze, w Wielkiej Brytanii oraz na Słowacji (w granicach 5,0%–3,0%). W niewielkim stopniu wzrosła wartość importu w Grecji, Niemczech, na Słowenii i w Austrii (wzrost w granicach 2,4%–0,1%). Najgłębszy spadek po stronie importu charakteryzował Maltę (o 9,9%) oraz Estonię i Łotwę (odpowiednio o 3,1% i 2,7%). Obniżenie wartości importu obserwowano we Włoszech, w Bułgarii, we Francji, w Luksemburgu, Belgii, Szwecji, Finlandii, na Litwie oraz w Holandii (w granicach 1,7%–0,1%). W okresie styczeń–lipiec br. największy wzrost **eksportu** w skali roku odnotowano w Chorwacji (o 10,1%), Czechach (o 9,1%), w Polsce i Rumunii (odpowiednio o 7,7% i 7,5%). Relatywnie wysoką dynamiką charakteryzowały się Luksemburg, Słowenia, Węgry oraz Niemcy (wzrost w granicach 6,4%–3,4%). Wzrost wartości towarów wysyłanych za granicę obserwowano również na Słowacji, w Danii, we Włoszech, w Austrii, Portugalii, na Łotwie, w Hiszpanii oraz Irlandii (w granicach 2,7%–0,2%). Największy spadek po stronie eksportu notowano

na Malcie (o 27,5%) oraz w Wielkiej Brytanii (o 11,6%), a także na Cyprze, w Estonii oraz w Grecji (odpowiednio o 6,2%, 4,6% oraz 4,0%). Obniżenie wartości eksportu w granicach 2,8%–0,2% obserwowano w Szwecji, Bułgarii, na Litwie, we Francji, w Finlandii, Holandii oraz w Belgii. Najwyższym dodatnim saldem wymiany handlowej w okresie styczeń–lipiec br., podobnie jak przed rokiem, charakteryzowały się Niemcy (124,5 mld EUR wobec 114,5 mld EUR w analogicznym okresie ub. roku). Wysokie dodatnie saldo obrotów towarowych obserwowano także w Holandii (34,6 mld EUR), we Włoszech (24,3 mld EUR) oraz w Irlandii (20,1 mld EUR). Największy deficyt wymiany handlowej zanotowano w Wielkiej Brytanii (znaczące pogłębienie w skali roku z minus 37,9 mld EUR do minus 76,2 mld EUR) oraz we Francji (nieznaczna poprawa z minus 44,4 mld EUR do minus 43,2 mld EUR). W Polsce, przy znacznym wzroście wartości zarówno importu jak i eksportu, obserwowano zmniejszenie deficytu wymiany handlowej do poziomu minus 0,8 mld EUR (wobec minus 1,2 mld EUR w analogicznym okresie ub. roku).

Ceny wybranych surowców na rynkach światowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2012	2013		IX 2013	2014		
	w USD	2012=100	w USD	IX 2013=100	VIII	IX	
					IX 2013=100		
Międzynarodowy Fundusz Walutowy — Primary Commodity Indices							
Ropa naftowa (APSP) [za baryłkę]	105,0	104,1	99,1	108,8	100,1	95,9	88,2
Gaz ziemny ^a [za mln BTU]	12,0	11,2	93,4	11,0	10,4	10,4	94,9
Węgiel eksportowany z Australii [za tonę]	103,2	90,6	87,8	83,2	73,9	70,7	85,0
Bawełna ^b [za funt]	89,2	90,4	101,3	90,1	74,0	73,4	81,5
Miedź [za tonę]	7958,9	7331,5	92,1	7159,3	7001,8	6872,2	96,0
Aluminium [za tonę]	2022,8	1846,7	91,3	1761,3	2030,5	1990,4	113,0
Rudy żelaza [za tonę]	128,5	135,4	105,4	134,2	92,6	82,3	61,3
Cyna [za tonę]	21109,4	22281,6	105,6	22735,1	22231,1	21090,5	92,8
Nikiel [za tonę]	17541,7	15030,0	85,7	13801,4	18600,2	18034,8	130,7
Cynk [za tonę]	1950,0	1910,2	98,0	1846,9	2327,0	2294,6	124,2
Ołów [za tonę]	2063,6	2139,7	103,7	2084,9	2236,8	2117,2	101,6
Uran [za funt]	48,9	38,5	79,0	34,4	30,6	34,2	99,5
Pszenica [za tonę]	313,3	312,2	99,6	307,5	263,4	243,7	79,3
Kukurydza [za tonę]	298,4	259,0	86,8	207,4	176,4	163,1	78,6
Ryż [za tonę]	580,2	518,8	89,4	470,0	440,4	436,5	92,9
Jęczmień [za tonę]	238,8	206,4	86,4	174,8	129,6	127,2	72,8
Bank Światowy — Commodity Price Data							
Złoto [za uncję]	1670,0	1411,0	85,0	1348,6	1295,1	1236,6	91,7
Srebro [za uncję]	31,1	23,8	76,6	22,6	19,7	18,4	81,4

^a W tysiącach USD za milion BTU [British Thermal Unit – brytyjska jednostka ciepła]. ^b W centach.

We wrześniu br. **ceny większości podstawowych surowców** na rynkach światowych kształtowały się na poziomie niższym niż przeciętnie w 2013 r. Tendencje spadkowe obserwowano również w skali miesiąca. Cena **baryłki ropy naftowej** (APSP³¹) we wrześniu br. wyniosła 95,9 USD, tj. o 4,2% mniej niż przed miesiącem oraz o 7,9% mniej niż przeciętnie w 2013 r. Cena **gazu ziemnego** utrzymała się na niezmiennym poziomie w stosunku do sierpnia br. i wyniosła 10,4 tys. USD za mln BTU³², ale obniżyła się o 7,1% w stosunku do przeciętnej z 2013 r. We wrześniu br. tona **węgla kamiennego** kosztowała 70,7 USD, tj. o 4,3% mniej niż przed miesiącem oraz o 22,0% mniej niż w 2013 r. We wrześniu br. ceny większości **podstawowych metali**³³ uległy obniżeniu zarówno w stosunku do przeciętnych cen z ub. roku, jak i w skali miesiąca. W porównaniu z 2013 r. odnotowano największy spadek cen **rud żelaza** (o 39,2%) oraz **uranu** (o 11,2%); ceny **miedzi, cyny oraz ołowiu** zmniejszyły się odpowiednio o 6,3%, 5,3% oraz 1,1%. Znacznie więcej niż w 2013 r. trzeba było zapłacić za tonę **cynku** oraz **niklu** (o 20,1% oraz 20,0%), cena **aluminium** wzrosła natomiast o 7,8%. W stosunku do sierpnia br. w największym stopniu obniżeniu uległy ceny **rud żelaza, ołowiu** oraz **cyny** (odpowiednio o 11,1%, 5,3% i 5,1%). Ceny **niklu i aluminium** spadły o 3,0% i 2,0%, a **miedzi i cynku** o 1,9% i 1,4%. W stosunku do sierpnia br. podrożał **uran** – o 11,8% za funt. Cena **bawełny** na rynkach światowych we wrześniu br. obniżyła się w skali miesiąca o 0,8%, a w porównaniu z przeciętną z 2013 r. o 18,8%. Zboża były znacznie tańsze niż w 2013 r. w tym najbardziej obniżyły się ceny **jęczmienia i kukurydzy** (o 38,4% i 37,0%), a za **pszenicę i ryż** płacono odpowiednio o 21,9% i 15,9% mniej. Spadek cen podstawowych zbóż odnotowano również w skali miesiąca: ceny zarówno **kukurydzy** jak i **pszenicy** obniżyły się w porównaniu z sierpniem br. o 7,5%, natomiast **jęczmienia i ryżu** odpowiednio o 1,9% i 0,9%. Według danych Banku Światowego we wrześniu br. spadły ceny **złota i srebra**. Za uncję złota płacono 1236,6 USD, tj. o 4,5% mniej niż przed miesiącem i o 12,4% mniej niż przeciętnie w ub. roku. Cena uncji **srebra** wyniosła 18,4 USD i obniżyła się o 6,6% w porównaniu z sierpniem br. oraz o 22,7% w porównaniu z przeciętną ceną z 2013 r.

³¹ Average Petroleum Spot Price - przeciętna cena ważona liczona dla agregatu składającego się z następujących typów ropy naftowej: Brent, Dubai i West Texas Intermediate.

³² BTU – British Thermal Unit – brytyjska jednostka ciepła.

³³ Miedź, aluminium, rudy żelaza, cyna, nikiel, cynk, ołów, uran.

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wyszczególnienie												
a - 2013												
b - 2014												
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ¹												
w tys. osób.....	5507	5497	5489	5478	5479	5488	5489	5494	5495	5500	5501	5491
a	5506	5508	5515	5515	5515	5526	5531	5535	5537			
Bezrobotni zarejestrowani (w tys. osób; stan w końcu okresu) ...	2296	2337	2315	2256	2176	2109	2093	2083	2083	2075	2116	2158
a	2261	2256	2182	2079	1987	1913	1879	1853	1822			
Stopa bezrobocia (w %; stan w końcu okresu)	14,2	14,4	14,3	14,0	13,6	13,2	13,1	13,0	13,0	13,0	13,2	13,4
a	13,9	13,9	13,5	13,0	12,5	12,0	11,8	11,7	11,5			
b												
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto												
w sektorze przedsiębiorstw ¹ (w zł)	3680,30	3709,99	3832,81	3830,89	3699,67	3808,63	3830,07	3760,45	3770,91	3834,17	3897,88	4221,50
a	3805,28	3856,56	4017,75	3976,80	3878,31	3943,01	3964,91	3893,23	3900,49			
b	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	108,3
a	90,1	101,3	104,2	99,0	97,5	101,7	100,6	98,2	100,2			
b	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	102,7
a	103,4	104,0	104,8	103,8	104,8	103,5	103,5	103,5	103,4			
b												
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto												
w sektorze przedsiębiorstw ¹												
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	98,7	102,8	100,6	102,2	101,8	101,1	102,4	100,9	102,6	102,3	102,5	102,1
a	103,0	103,3	104,2	103,5	104,6	103,2	103,6	103,7	103,7			
b												
Przeciętna miesięczna emerytura i renta realna brutto:												
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych												
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	104,1	104,0	104,3	104,5	104,6	104,9	103,9	104,1	104,0	104,4	104,4	104,8
a	103,9	104,3	102,1	103,2	103,6	103,4	104,2	103,7	103,7			
b												
rolników indywidualnych												
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	106,7	107,2	104,7	104,8	105,3	105,6	104,3	104,5	104,5	104,7	105,0	105,0
a	103,7	103,8	100,8	101,0	101,2	101,3	101,7	101,9	101,9			
b												
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych:												
poprzedni miesiąc=100	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	100,1
a	100,1	100,1	100,1	100,0	99,9	100,0	99,8	99,6	100,0			
b	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	100,7
a	100,5	100,7	100,7	100,3	100,2	100,3	99,8	99,7	99,7			
b	100,1	100,0	100,2	100,6	100,5	100,5	100,8	100,5	100,5	100,7	100,5	100,7
a	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,1	99,9	99,5	99,4			
b												
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu:												
poprzedni miesiąc=100	100,0	100,3	99,7	99,3	100,1	100,7	100,2	99,7	100,1	99,3	99,7	99,9
a	100,0	99,9	99,8	99,8	99,8	99,9	99,9	100,3	100,1			
b	98,8	99,7	99,3	97,9	97,5	98,7	99,2	98,9	98,6	98,6	98,5	99,0
a	99,0	98,6	98,7	99,3	99,0	98,2	97,9	98,5	98,4			
b												
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej:												
poprzedni miesiąc=100	99,8	99,8	99,8	99,9	99,8	99,9	99,9	99,8	99,9	99,9	99,9	99,9
a	99,8	99,8	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0			
b	98,6	98,4	98,2	98,1	98,0	98,0	98,1	98,1	98,2	98,2	98,3	98,3
a	98,3	98,4	98,5	98,5	98,6	98,7	98,8	99,1	99,2	99,2	99,3	99,3
b												

1 Dotyczy podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wyszczególnienie												
	(dok.)											
	a - 2013											
	b - 2014											
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (ceny stałe ²):												
poprzedni miesiąc=100.....	105,5	97,2	109,3	97,8	99,3	102,6	101,5	95,6	109,7	106,1	93,8	90,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....	103,0	98,2	109,4	97,8	98,3	100,0	102,1	91,5	116,5	104,6	102,9	106,7
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (ceny stałe ²):												
poprzedni miesiąc=100.....	100,4	97,9	97,1	102,8	98,2	102,8	106,3	102,2	106,3	104,2		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....	104,2	105,3	105,5	105,5	104,4	101,8	102,4	98,1	104,2			
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku).....	39,7	99,7	120,9	107,9	116,3	119,1	107,8	99,2	109,4	114,3	91,1	121,5
Sprzedaż detaliczna towarów ¹ (ceny stałe ³):												
poprzedni miesiąc=100.....	36,0	118,7	124,2	103,2	114,0	116,8	100,9	94,6	119,8	96,8	97,1	105,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....	83,9	88,6	81,5	76,9	72,5	81,7	94,8	88,9	95,2			
Wynik budżetu państwa - od początku roku (w mln zł).....	96,1	114,4	117,4	112,2	110,0	108,0	101,1	96,4	105,6			
Średnie kursy walut w zł - NBP:	14059	24999	37155	47771	57480	67962	80918	91380	102102	116540	129128	145136
100 dolarów USA.....	12566	24999	35601	47260	56154	66457	78897	88699	100138			
100 euro.....	79,6	97,4	116,5	97,0	101,9	101,6	103,8	99,8	98,9	103,3	94,2	117,1
100 franków szwajcarskich.....	78,7	99,5	112,5	102,3	97,5	99,2	105,2	99,6	99,0			
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:	102,4	98,7	100,0	100,1	101,2	102,6	104,3	103,5	104,1	103,7	104,2	105,9
eksport.....	104,8	107,0	103,3	108,9	104,3	101,8	103,1	102,8	103,0			
import.....	-8440,9	-21684,6	-24452,7	-31717,0	-30951,2	-25873,7	-25949,6	-26811,1	-29643,4	-39481,2	-38569,1	-42194,1
saldo.....	-2601,1	-11718,2	-17491,0	-21179,9	-22362,6	-25298,6	-26403,2	-24603,5	-22372,5			
100 dolarów USA.....	311,45	311,97	320,58	318,25	321,49	325,12	326,88	317,67	317,50	307,04	309,98	304,81
100 euro.....	306,50	306,13	303,78	302,93	304,15	304,25	305,98	314,82	324,75			
100 franków szwajcarskich.....	413,69	417,34	415,81	414,09	417,59	428,65	427,56	422,95	423,76	419,08	418,82	417,57
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:	417,76	417,86	419,72	418,41	417,90	413,69	414,47	419,32	419,01			
eksport.....	336,79	339,24	339,08	339,46	336,53	347,75	345,82	342,76	343,49	340,33	339,96	340,88
import.....	339,35	342,05	344,71	343,17	342,44	339,65	341,14	346,02	346,95			
saldo.....	50197,9	51233,0	52865,1	54595,6	51014,3	54495,8	55546,9	52051,9	59090,6	61895,0	56863,8	48028,9
100 dolarów USA.....	55359,9	53701,8	58090,6	58247,6	55938,2	55514,2	56173,5	48475,9	.			
100 euro.....	51777,2	50757,1	56339,0	53298,0	52109,8	53463,5	56547,3	52500,3	57405,5	62871,1	58468,3	50561,1
100 franków szwajcarskich.....	55583,7	54187,1	58630,9	57266,7	57723,3	55601,8	57342,9	49289,9	.			
saldo.....	-1579,3	475,9	-3473,9	1297,6	-1095,5	1032,3	-1000,4	-448,4	1685,1	-976,1	-1604,5	-2532,2
	-223,9	-485,3	-540,3	980,9	-1785,1	-87,6	-1169,4	-813,9	.			

¹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Średnie ceny bieżące z 2010 r. ³ Ceny bieżące z okresu poprzedzającego okres badany. ⁴ W 2014 r. - dane wstępne.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

A. Unia Europejska	PKB ^a	Handel zagraniczny		Zharmonizowana stopa bezrobocia ^b				Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych				Produkcja przemysłowa ^c				Produkcja w budownictwie ^c			
		eksport	import	saldo	2013		2014		IX 2013	2014		2014		VIII 2013	2014		VIII 2013	VII	VIII
					I-VII 2013	VIII 2013	VII	VIII		VIII 2013	IX	VII	VIII						
		zmiana w % w skali roku		w mld euro		w %		zmiana w % w skali roku											
UE-28	0,0	·	·	·	10,8	10,2	10,1	1,3	0,5	0,4	0,4	-1,2	1,7	-0,8	0,0	0,2	-0,8		
Strefa euro – 18	-0,5	·	·	·	12,0	11,5	11,5	1,1	0,4	0,3	0,3	-1,6	1,6	-1,9	-1,1	-0,5	-0,3		
Austria	0,2	1,2	0,1	-2,3	5,0	4,8	4,7	1,8	1,5	1,4	1,4	-1,2	0,6	·	0,5	-3,5	·		
Belgia	0,3	-0,2	-1,2	8,3	8,5	8,5	8,5	1,0	0,4	0,2	0,2	-1,8	-1,2	·	-6,3	-2,9	·		
Bulgaria	1,1	-2,7	-1,4	-2,3	12,8	11,3	11,3	-1,3	-1,0	-1,4	-1,4	-1,4	-0,3	-1,9	-9,6	4,2	-0,3		
Chorwacja	-0,9	10,1	1,5	-4,1	18,2	16,6	16,5	1,7	0,3	0,2	0,2	-3,5	1,4	-4,7	-4,6 ^d	-6,7 ^e	-7,3 ^f		
Cypr	-5,4	-6,2	3,5	-2,0	16,6	15,7	15,4	0,3	0,8	0,0	0,0	-4,8	-1,0	·	-29,7 ^d	-10,4 ^e	-15,6 ^f		
Czechy	-0,7	9,1	7,9	10,0	6,9	6,1	6,3	1,0	0,7	0,8	0,8	4,4	6,0	-2,8	-4,7	-5,1	0,6		
Dania	-0,1	1,4	3,8	4,9	7,2	6,6	6,7	0,2	0,3	0,3	0,3	-2,6	-7,0	3,5	1,2	-4,8	·		
Estonia	1,6	-4,6	-3,1	-0,9	8,2	7,4	·	2,6	-0,2	0,2	0,2	1,1	2,4	3,0	0,4 ^d	-3,4 ^e	-4,0 ^f		
Finlandia	-1,2	-1,1	-0,2	-1,4	8,1	8,6	8,6	1,8	1,2	1,5	1,5	-2,4	-2,7	-3,3	-2,1	-1,0	·		
Francja	0,3	-1,1	-1,4	-43,2	10,2	10,5	10,5	1,0	0,5	0,4	0,4	-3,0	0,2	0,1	-0,5	-1,3	2,8		
Grecja	-3,3	-4,0	2,4	-12,4	27,8	26,4	·	-1,0	-0,2	-1,1	-1,1	-5,6	-1,2	-6,0	-16,8 ^d	-6,0 ^e	23,4 ^f		
Hiszpania	-1,2	0,3	4,7	-13,6	26,1	24,5	24,4	0,5	-0,5	-0,3	-0,3	-2,5	0,7	0,5	4,2	14,2	22,0		
Holandia	-0,7	-0,9	-0,1	34,6	7,0	6,7	6,6	2,4	0,4	0,2	0,2	-0,2	2,1	1,0	-3,5	0,3	-1,3		
Irlandia	0,2	0,2	7,1	20,1	12,8	11,5	11,4	0,0	0,6	0,5	0,5	-9,5	19,6	18,3	14,3 ^d	7,8 ^e	10,4 ^f		
Litwa	3,3	-2,3	-0,1	-1,2	11,4	11,5	11,4	0,5	0,3	0,0	0,0	-0,7	2,8	-4,9	8,0 ^d	33,1 ^e	17,9 ^f		
Luksemburg	2,0	6,4	-1,3	-3,2	5,9	6,2	6,1	1,5	0,7	0,3	0,3	-1,0	6,8	5,6	-4,8	-1,9	·		
Łotwa	4,2	0,6	-2,7	-1,4	11,8 ^d	11,4 ^e	10,8 ^f	-0,4	0,8	1,2	1,2	-2,4	-1,5	-0,4	5,3 ^d	24,6 ^e	15,8 ^f		
Malta	2,5	-27,5	-9,9	-1,3	6,4	6,0	5,9	0,6	0,8	0,6	0,6	-3,0	-1,0	-7,0	-3,5 ^d	0,4 ^e	0,6 ^f		
Niemcy	0,1	3,4	2,3	124,5	5,3	4,9	4,9	1,6	0,8	0,8	0,8	0,3	3,1	-2,8	2,2	-0,7	-2,6		
Polska	1,7	7,7	7,1	-0,8	10,3	9,0	8,8	0,9	-0,1	-0,2	-0,2	4,4	2,4	0,3	-8,9	0,9	-0,5		
Portugalia	-1,4	0,9	3,8	-5,9	16,1	14,0	14,0	0,3	-0,1	0,0	0,0	-2,9	4,8	3,9	-15,4	-8,3	-6,6		
Rumunia	3,5	7,5	7,5	-3,4	7,0	7,1	7,1	1,1	1,3	1,8	1,8	7,1	5,1	1,9	9,5	-20,7	-15,6		
Słowacja	1,4	2,7	3,0	2,2	14,4	13,3	13,3	1,1	-0,2	-0,1	-0,1	3,9	4,4	2,7	-4,5	-6,0	-2,5		
Słowenia	-1,0	5,0	1,1	1,0	9,9	9,1	9,1	1,5	0,0	0,0	0,0	-4,1	8,5	4,6	-5,3	26,5	27,6		
Szwecja	1,5	-2,8	-0,9	2,8	7,9	7,8	8,0	0,5	0,2	0,0	0,0	-8,4	-4,5	-2,0	4,1	10,3	9,4		
Węgry	1,5	3,9	5,0	2,9	10,0	7,8	·	1,6	0,3	-0,5	0,2	0,6	12,3	2,9	12,2	17,5	13,1		
Wielka Brytania	1,7	-11,6	3,4	-76,2	7,6	6,0	·	2,7	1,5	1,2	1,2	-0,9	2,5	2,4	4,6	3,5	-2,5		
Włochy	-1,9	1,3	-1,7	24,3	12,4	12,6	12,3	0,9	-0,2	-0,1	-0,1	-4,6	-1,6	-0,7	-10,3	-10,3	-4,2		

^a Dane na podstawie ESA 2010. Dane kwartalne zostaną opublikowane do końca listopada br. ^b Dane wyrównane sezonowo. ^c Dane wyrównane dniami roboczymi. ^d II kw. 2013 r. ^e I kw. 2014 r. ^f II kw. 2014 r.

B. OECD i wybrane kraje świata

Wyszczególnienie	PKB ^a 2013	Handel zagraniczny			Zharmonizowana stopa bezrobocia ^a		Wskaźnik cen konsumpcyjnych (CPI)				Produkcja przemysłowa ^a				Produkcja w budownictwie ^a		
		eksport	import	saldo	VIII 2013	VII 2014	IX 2013	VIII 2014	IX 2014	VIII 2013	VII 2014	VIII 2013	VII 2014	VIII 2013	VII 2014	VIII 2013	VIII 2014
OECD	1,4	.	.	-372,9	7,9	7,4	7,3	1,5	1,8	.	0,7	2,6	.	2,1	4,0	.	
w tym:																	
Australia	2,4 ^e	-0,2	-0,3	11,2	5,8	6,4	6,1	2,4 ^b	2,9 ^c	3,0 ^a	5,3 ^b	5,4 ^c	4,7 ^d	-1,5 ^b	7,0 ^c	6,7 ^d	
Chile	4,1	0,3	-8,5	4,7	0,8	6,4	.	2,0	4,8	5,1	-0,5	-4,6	-3,1	0,1	0,1	4,7	
Islandia	3,5	-1,7	10,4	-0,2	0,1	4,4	.	3,9	2,2	1,8	-10,8 ^b	-7,6 ^c	-1,7 ^d	14,0 ^b	12,9 ^c	17,8 ^d	
Izrael	3,4 ^e	2,9	2,2	-8,1	-8,2	6,2	6,4	1,4	0,0	-0,3	-12,5	-2,2	.	.	.	.	
Japonia	1,5	-2,8	2,0	-80,7	-59,5	3,8	3,5	1,1	3,3	.	0,9	-0,7	.	.	.	.	
Kanada	2,0 ^e	3,4	-0,3	7,2	-2,6	7,0	7,0	1,1	2,1	2,0	1,8	4,6	.	4,9	1,8	.	
Korea Południowa	3,0 ^e	2,8	3,1	24,1	24,3	3,4	3,5	1,0	1,4	1,1	3,3	3,9	-1,6	.	.	.	
Meksyk	1,1 ^e	4,7	3,7	-3,2	-5,2	4,9	4,9	3,4	4,1	4,2	.	.	.	-6,0	2,8	.	
Norwegia	0,6	-4,7	1,2	33,0	37,8	3,4	.	2,8	2,1	2,1	-4,4	-1,7	.	.	.	.	
Nowa Zelandia	2,8	15,5	9,7	0,3	-0,8	5,9 ^c	5,6 ^d	0,7 ^b	1,5 ^c	1,6 ^d	0,3 ^b	3,4 ^c	2,7 ^d	15,9 ^b	15,3 ^c	14,1 ^d	
Stany Zjednoczone	2,2 ^e	2,9	3,4	-431,7	-412,7	6,2	6,1	1,2	1,7	.	3,0	4,8	4,1	5,8	7,3	6,3	
Szwajcaria	1,9	8,8	5,8	20,1	15,5	4,8 ^c	4,4 ^d	-0,1	0,1	-0,1	.	.	.	0,0 ^b	9,1 ^c	0,1 ^d	
Turcja	4,1	5,5	-6,1	-46,3	-60,4	9,0 ^c	9,5 ^d	7,9	9,5	8,9	3,4 ^b	4,7 ^c	2,6 ^d	.	.	.	
Brazylia	2,5	-1,1	-3,2	1,9	-1,1	4,9 ^c	.	5,9	6,5	6,7	0,0	-3,6	-3,1	.	.	.	
Chiny	7,7	1,7	1,4	169,9	163,7	.	.	3,1	2,0	1,6	.	.	.	.	.	.	
Indie	4,7	3,5	-8,5	-74,2	-104,6	.	.	10,7	6,8	.	0,8	0,5	.	.	.	.	
Rep. Pd. Afryki	1,9	-7,1	-3,8	-10,6	-9,3	24,9 ^b	25,0 ^d	6,1	6,4	.	.	.	.	21,4	1,0	.	
Rosja	1,3	1,6	-5,9	117,5	100,7	5,6 ^b	5,2 ^d	6,1	7,6	8,0	-0,2	1,3	0,4	.	.	.	

^a Dane wyrównane sezonowo. ^b II kw. 2013 r. c I kw. 2014 r. d II kw. 2014 r. e Dane na podstawie SNA 2008.

Uwaga do części B: przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego w oparciu o dane zawarte w bazie OECD dokonano w Departamencie Analiz i Opracowań Zbiorczych GUS. Źródło: EUROSTAT, OECD, GUS — dane pobrano w dn. 21.10.2014 r.